

ԵՒՆԻ ԻԼՄ Ի ՀԻՍԱՊ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

ՄԻԻԷԼԼԻՖԻ

ԼՈՒԹՃԻ Յ. ՊԱՊԻՆԵԱՆ

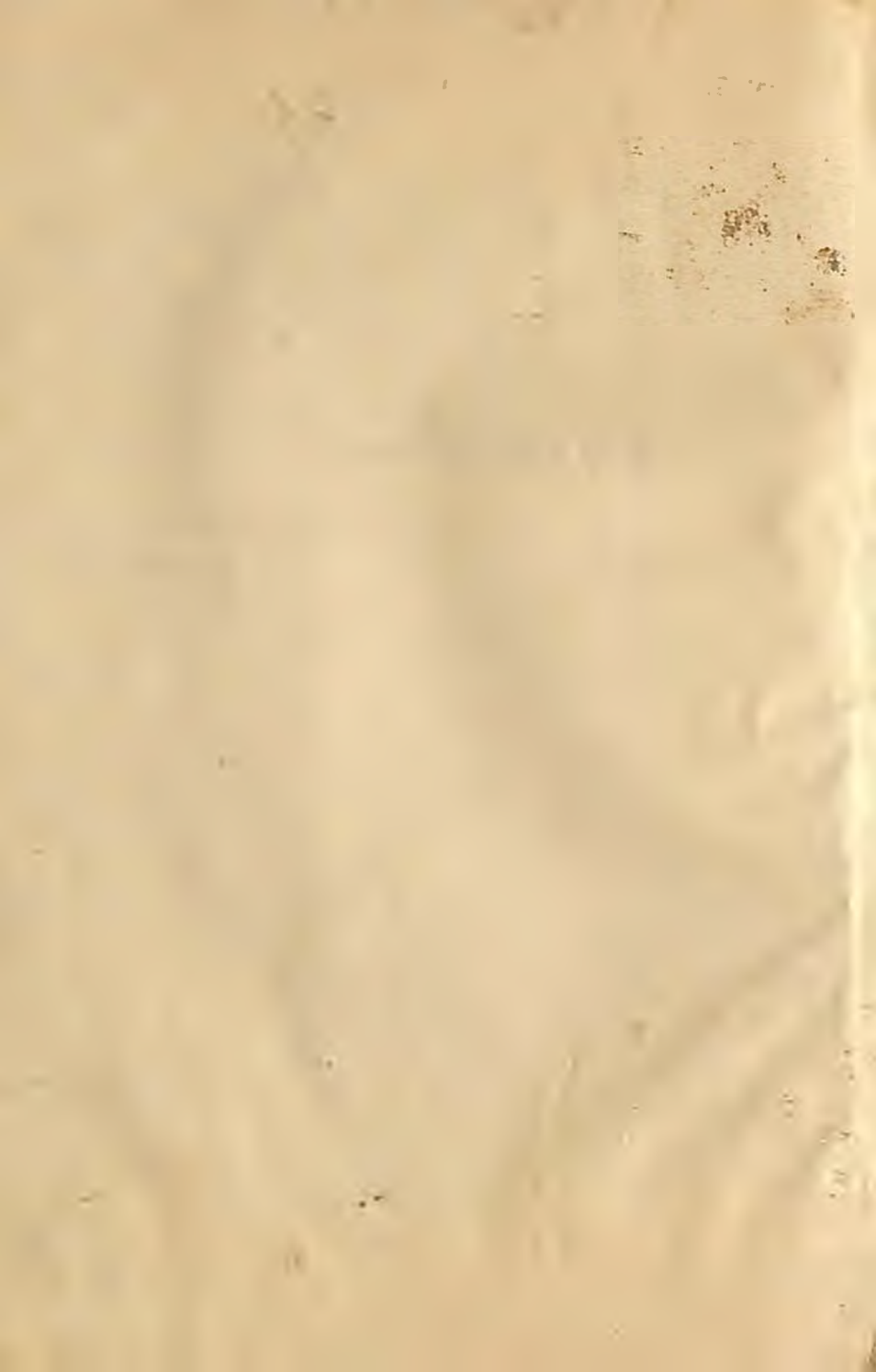
Մերթերի Թիւրքիա Գօլէճնտէ Ուլուճ ը Րիյազիյէ Փրօֆէսօրը

ԻՔԻՆՃԻ ԹՊՊ

ԱՅՆԹԱՊ

ՄԼՐԲԷՉԻ ԹԻԻՐԲԻԱ ԳՕԼԷՃԻ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

1915

ԽՕՃԱՆՍՐԱՅ ԻԽԹԱՐ

Մուգատեմէակ զիբր էտիտի իւզրէ, սլա-
քիթապ՝ մէքեթիպ ի Ռուչաիյէնին իլմ՝ ը Հիտապ
թայիմ էտիլէն սան իֆի սէնէլէրինտէ տէրս քի-
թապը հայինտէ իսթիմայ էտիլէճէք տիր:

Իյֆ սենէսէ, խուսուսըյա իւք իքի վէ ումու-
միյէթլէ իւք իւշ պապլարա զիյատէ վագթ վէ է-
մէք վէրիլիպ՝ աքիսեֆի մասսէշեր պրազըչաճնայ
սըր:

- Սահ. 27-28 Աշարիտի չօգ ատէսյէրին զարպըր,
- " 39-40 " " " թագ սիմի,
- " 64-67 Քիւսուր ը Ղայր ի Պասիթէ,
- " 101-107 վագթ Մէսէլէսի վէ Տէրէճէ Ու-
[սուլը,
- " 125-129 Շէրաքէթ Ուսուլը,
- " 144-151 Միւրէքքէպ Ֆարիլ,
- " 156-159 Ճիզըր ի Միւքեաապ,
- " 160-184 Եէտինճի Պապ վէ Սօն Սուալլար:

Իֆինճի սենէսէ, իւք սէնէնին իշի թէքէրըր
էտիլիպ՝ պիւթիւն քիթապըն մէշգ՝ վէ սիւալլար-
տան միւմքին մէրթէպէ չօղլարընըն հալլ էտիլ-
մէսինի թապիյէ էտէրիգ:

Ճէվապլար այրըճա թապ էտիլէճէլինտէն, ար-
ղու էտէնլէր Մ. Թ. Գօլէճի Քիւթիպլասնէ նաղը-
րընա եա տա միւլլիֆէ միւրլճաաթ էտէպիլիլէր:

Սահի՞ճէ

Վազթ Մըդեասուլարը	96-107
Սիւալար	108-111

ՊԱՊ 4— ԹԷՆԱՍԻՒՊ 112-129

Իւչլէր Գաիտէսի	112-119
Վասաթ Պուլմազ	120-122
Նիսպի Թազսիմ	123-125
Շէրաքէթ	125-129

ՊԱՊ 5— ՖԱԻԶ 130-151

Ֆաիզ Ի Պասիթ	130-137
Մէսլազ Վէ (Սէնէտ Գըրմազ)	137-143
Ֆաիզ Ի Միւրէքքէս	144-151

ՊԱՊ 6— ՃԻԶՐ 151-159

Ճիզր Ի Միւրէսլապա	151-155
Ճիզր Ի Միւքեապա	156-159

ՊԱՊ 7— ՖԱՐԳԼԸ ՄԱՏՏԷԼԵՐ 160-177

Միզան Ը Հէրարէթ	160-162
Սըզլի Ի Իզաֆիյէ	163-165
Խաթթ Իլէ Թալսիֆ	166-168
Պազը Հէնտէսի Շէքլլէր	169-177
ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԻՒՍԼԼՈՐ	178-184

Հիստորի 45

ԽԱՅԱ ՍԷՎԱՊ ՃԷՏՎԷԼԻ

Սահ.	Սաթր	Խաթա	Սէվապ
12	10	1899.	1896.
12	27	1896.7995	1896.7895
16	10	301 . . .	311 . . .
20	26	Թանէ օլուպ	Խանէ աշարի օլըպ
22	12	15	.15
26	15	1868907.55	1868906.55
31	12, 13	1893 ÷ 13	1898 ÷ 13
32	սօն	2708 $\frac{62}{248}$	2708 $\frac{.2}{249}$
33	23	5 օլուր	8 օլուր
45	5	$\frac{11}{66}$	$\frac{1}{16}$
49	7	$7\frac{1}{15}$	$7\frac{1}{5}$
49	8	պու ուսուլտա	պու սիւալտա
50	24	.428714287	.42857142857
51	6		
53	9	$\frac{13}{38}$	$\frac{13}{35}$
57	10	$8\frac{3}{9}$	$8\frac{3}{8}$
68	15	$\frac{4}{111}$	$\frac{4}{111}$ 37

Սահ.	Սաթր	Խաթա	Սեվապ
91	3	5.811	4.811
102	26	28' 59°	28° 59'
104	17	Ղարպ տըրո	Ղարպ ֆարղըլէ
105	16	Փարգլը	Փարգը
106	16	քէտինին	քէնտինին
110	3	10 սանիյետէ	30 սանիյետէ
		5	5
114	11	$\frac{45 \times 16}{9}$	$\frac{45 \times 16}{9}$
120	20	18 Ղրուչըգ	18 ¹ / ₂ Ղրուչըգ
125	2	88ի	Եիւզտէ 88ի
126	19	545.56	545.46
157	12	226700	326700
"	15	228684	328684
"	16	3 × 328684	2 × 328684
158	14	843	848
		3	
159	8	$\sqrt[3]{8000}$	$\sqrt{8000}$
166	7	66	56
166	21	Դ	Դ

Մ Ո Ւ Գ Ա Ց Տ Է Մ Է

Մէքեաթիայ ի իպթիտաիլէ վէ ըիւշտիյէմիդ-
տէ 7-8 սէնէ պէրտէվամ իյմ ի Հիսապ թալիմ'
էտիյիը իսէ տէ, մէմուլ էտիլէն նէթիճէնին միւ-
շահէտէ էտիլճէտիյինի իդրարա մէճպուր ըլլ' Սղ-
ղան վէ գըզլարըմըլ իյմ ի Հիսապ տէրսինտէ խու-
սուսի սուրէթտէ զսաֆի իսլապ էթմէքտէ տիլլէր:

Թէճրիպէմիդտէն պիտիյիմիլլէ կէօրէ, գուսուր
ուսուլ ը թալիմիմիզտէ, իսթիմալ էթտիյիմիլլ տէրս
քիթապլարընտա վէ լիսան տէրսի կիպի իլմ ի
Հիսապ էօյլէթմէյէ շալլշմազլըլըմըզտա "ըլլ' :

Պու քիթապ մէքեաթիայ ի ըիւշտիյէնին եիւք-
սէք սընֆլարընտա իսթիմալ էտիլմէք իւզլէ թէր-
թիպ էտիլմիշ օլուպ՝ լաղպէթ պուլուր իսէ, պուն-
տան էվվէլ կէլմէսի իճապ էտէն ճիլտլէր տալսի
թապ էտիլէճէք տիլր : Պու քիթապ միւշքիլիմիլլի
քեամիլէն հալլ էտէմէլէճէք իսէ տէ, պէօյի.ք գըս-
մը իլմ ի Հիսապըն սամուր վէ ամէլի պիլը թէքէր-
րիւրինտէն իսպարէթ օլմասը հասէպիյլէ, մէ՞մուլ
էտէրիզ քի, թալէպէյէ իլմ ի Հիսապը եէնի պիլը
շէքլտէ կէօրմէսինն, շապուդ վէ տաղիգ հիսապ
եալիմասընա իսայլը եարտըմը օլաճագ տըլր : Գի-
թապըն լիսանը սասէ Թիւրքճէ օլուպ՝ իլմի թահ-
տիա նէվինտէն լուլլէթլէր զուլլանմամաղա խու-

սուսիլէ տիգղաթ էտիւմիչ տիր: Էյէր թալէպ
օյուր իսէ իւչիւնճիւ թապընը Էրմէնիճէ լիսանտա
եաիմագ արզուսէնտայըզ:

ՄիւխօկրաՅ իլէ էտիւէն պիրինճի թապընը
թասհիհ էտէր իքէն պիլէ միւֆիա ինթարաթ վէ
թէլգինաթտա պուլունմըչ օյան ըէֆիղէրիմիլտէն
փրօֆ. Մաթոսեան վէ փրօֆ. Տալլեան էֆէնաիլէրէ
խուսուսիլէ մէմուռնիլէթ արզ էտէրիլ:

ԼՈՒԹՔԻ Ե. ՊԱՊՈՒԿԵԱՆ

Այնթապ, 10 Օգոստոս, 1914

Մ. Թ. Գօլէճի

ՎԻՐԿՈՍ
ԶԻՆԱԿՆԵՐ

Պ Ա Պ Ի

ՏԻՕՐԹ ԱՄԷԼԻՅԱԹ

ՃԷՄ

Թիսլէպէնինն էօյրէնմէք կէրէք իտիլի էւք շէյ
 ֆիքրի վէ թահրիլի ճէմ տիր։ $8+7=15$, $15+26=41$, նէ տէրէճէ սուհուլէթլէ տէնիլ էպիլիլ իտէ,
 $120+235=355$ վէ $812+196=1008$ տախի հէ-
 ման հէման օլ տէրէճէ սուհուլէթլէ ֆիքրէնէ ճէմ
 էտիլէպիլմէլի տիր։

Ճէմ ամէլլիյաթընը թահրիլի էթմէքլիք թա-
 պիլի տահա զօլայ սըր. լաքինն աթիտէքի պոպը
 խուսուսաթա տիգգաթ էտիլմէլի տիր. — Ատէալէր
 թէմիլ վէ պէրրագ. Լապըլմալը վէ տիգգաթ էտիլ-
 մէլի տիր քի տհատ տհատ ալթընա, միաթ միաթ
 ալթընա, հէր շէյ սըրտսընտա վէ մունթազամ օլ-
 սուն։ Աշարի գըսմլար վար իտէ, աշարի նօզթա-
 սընըն մէվգիլինէ վէ բադամլարըն նօզթանըն սա-
 զընտա Լա սօլանտա մէվգիլինէ խո սուսի տիգգաթ
 էտիլմէլի տիր։

* Ճէմ ամէլլիյաթամն պահա էտիլիլ լքէն, քէսը ի աշարիլէք
 տախի պիլլիքտէ պիր մաստէ կիպի ալընաճագ սըր։

Պիրինճի միաստատ

5, 10, 18, 24	[4	Եազըլըր,	էլտէ վար	2]
9, 18, 19, 27	[7	"	"	2]
4, 12, 13, 20	[0	"	"	2]
3, 4	[4	"	"	0]
1	[1	"	"	0]

Իքինճի միաստատ

5	[5	Եազըլըր,	էլտէ վար	0]
9, 17	[7	"	"	1]
9, 16, 19	[9	"	"	1]

Աշարի նօղթասը դօնուլուր

4, 9, 15	[5	Եազըլըր	էլտէ վար	1]
2, 3, 4	[4	"	"	0]
9, 17	[7	"	"	1]
8	[8	"	"	0]

Պիրինճի սիււալըն ճէվապը ճնտէօրթ պին Եէթ-միշ տէօրթ. Իքինճի սիււալըն ճէվապը սէքիզ պին Եէտի Եիւզ գըրդ պէշ թէմամ տօղուզ Եիւզ Եէթ-միշ պէշ պինինճի վէ Եախստ 8, 7, 4, 5 նօղթա 9, 7, 5 Իւշիւնճիւ սիււալըն ճէվապը օն Իքի պին Իւշ Եիւզ սէքսէն Իքի թէմամ Եիրմի պէշ Եիւզիւնճիւ վէ Եախստ 1, 2, 3, 8, 2 նօղթա 2, 5 . . . :

Պիր ճէմին տօղրու օլուպ օլմատըղընը թէճ-րիպէ Իշիւն Իքի ուսուլ թալսիյէ էտէրիւշ :

(1) Իքինճի պիր տէֆա Եօղարլտան աշաղը ճէմ էթմէք :

816.3
 7915.78
 13.895 թէճրիպէ իշխան
 8745.975

5		պաղըլըր	էլաէ	0
8, 17	["	"	1]
4, 11, 19	["	"	1]
7, 12, 15	["	"	1]
2, 3, 4	["	"	0]
8, 17	["	"	1]
8	["	"	0]

Իմտի տօղրու իմիշ :

(Է) Սօլտան սաղա տօղրու ճէմ' է թմէք .

816.3
 7915.78
 13.895 թէճրիպէ իշխան
 8745.975

Սօլտան իւր խանէ եւէտինին պուլունտուղը խանէ տիր . իմտի եւէտիյի եաղար վէ էն սաղտաքի խանէյէ դատար , պաշ տանէ իսէ էօնիւնէ օլ պատար , սըֆըրը եաղարըղ .

Սօնրա սօլտան իրինճի խանէ օն եւէտի օլուպ' անրն էօնիւնտեքի խանէլեր պէշ դատարըղը սեպէպաէն 17 վէ էօնիւնէ 5 սըֆըրը դոլուպ' 7 վէ էօնիւնտէ ալթը սըֆըրըն ալթընա 7000000 էսլէ եաղարըղ քի , սօն սըֆըրը-

ԿԵՆՏՐՈՆ

	մէնզուլ	7000000
Լար ալթ ալթա կէրօն:		1700000
Սօնրա 3 վէ էօնիւհաէ 4 սրֆրր		30000
Սօնրա 14 " 3 "		14000
Սօնրա 18 " 2 "		1800
Սօնրա 17 " 1 "		1000
Սօնրա 5		5
		<hr/>
		8745975

Նօգթատա Կաշիւրը սլամալ. Կէրօնէ գօրու. 8745.975. ասղրու իմիշ: Թէճրիպէ իշխնն սլէօյլէ սօլտանն սաղա սօղրու. Կաղարդտան սօնրա, իթէր իսէն սօղտանն պաշլալարազ ճէմ է-տէրօնն, իթէր իսէն սօլտանն պաշլալարազ, Իքի-սի տէ ալնի տէրէճէ գօլայ սրր:

Պիր միալ տահա	Թէճրիպէ
818.6	1000000
1265.750	1100000
13.089	100000
125.6	21000
<hr/>	
2223.039	1900
	130
	9
	<hr/>
	2223039

Նօգթաալլէ 2223.039

Պաի ճէմ մուամէլաթընտա Վինճի ուսուլտա Թէճրիպէ քիֆայէթ Կտէր իսէ տէ, զլլատէ սաղիդ սլմագ արզու Կաիլիւր իսէ, հէր Իքի ուսուլ տաիսի իթիմա Կաիլէպիլիւր:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

35մ էլլէ վէ տողրու օլտուղընը իսպաթ էլլէ. —

2. $13,746 + 315 + 2 + 1,386,795 =$ գա՞շ

3. $35 + 42 + 8 + 100 + 190 + 81 =$ գա՞շ

3. $118.3 + 75.55 + 816.3 + 3.952 =$ գա՞շ

4. Պիր ատէմին 48,000 զրուշ էտէր պիր էվի, 1635 զրուշ էտէր պիր շիֆթ ինէյի. 12975.5 դրուշ էտէր պիր գաշ փարշա պաղը, վէ 8390 զրուշ էտէր պիր թարլասը վար. Եէքին մալը նէ՞ գատար իտի:

5. Պիր ատէմ վէֆաթըլլէ գարըսընա 350 լիրա, իքի օղուլլարըլըն հէր պիրինէ 450 շէր լիրա, պիր գըզընա 312.2 լիրա վէ պոմլարա պրաղարըր գատար տա պիր էլթամսանէյէ վասիյէթ էտէր. էլթամսանէյէ նէ՞ գատար վասիյէթ էթտի պէ Եէքին սէրվէթի նէ՞ գատար իտի:

6. Պիր ատէմ սի գոլու էշտիրիյօր վէ իք արշընընը 2 և 5 մէծիտիյէ 2.5 մէծիտիյէ, իւլին 3 մէծիտիյէ . . . Հէր արշընը սչաղը Լնտիքէ 0 5 մէծիտիյէ ֆաղա օլմա շտիրիյօր: Սու 15 արշընտին շտիրիյօր 15 մալլա գա՞շ Վէծիտիյէ մարաֆի սա:

7. $8196.7 + \dots + 896 =$ գա՞շ

8. $91,116.5 + 22.32 + 7.35 + 11,386.6 = 9\text{ ա}^2$
9. $13 + 140 + 55 + 18 + 27 + 6 = 9\text{ ա}^2$
10. Իւշ ատենդէր շէրիք օլտուլար. պիրլիննի ա-
տէմ՝ 632.6 իրա, իքիննի ատէմ՝ 1092.15
իրա վէ իւշիննի ատէմ՝ իսէ, իւք իքիլէրինքի
գատար սէրմայէ գօտու. թէշէքիւլ էտէն
շիրքէթին սէրմայէ սի նէ՝ գատար տըր:
11. Պիր ատէմ՝ աթիտէքի շարթ իլէ մուալլիմի-
լէ սապէթ էտիիր. պիրլիննի այտա 200
դրուշ տլաճագ. իքիննի այտա 25 դրուշ գի-
յատէ վէ պէօլլէ հէր ալ 25 դրուշ Քուղլա
սարմագ իւլրէ 10 ալ խըղմէթ էլլէյէճէք. սէ-
նէվլիյէ սի գաշ դրուշա կէլիր:

Թ Ա Ր Ն

Ճէմ իշխնն դիքը էտիտիյի կիպի, թարհտա
տախի զիհնի զըմա զիյատէ վաղըթ յէ էհէմիլէթ
վէրիւմէլի տիր. $8-3=5$, $45-17=28$ նէ աէրէ-
ճէ սուհուէթլէ սէօյլէնիլէպիլիր իսէ, $195-98=$
 97 , $346-215=131$. . . հէման հէման օլ գա-
տար սուհուէթլէ տէնիլէ պիլմէլի տիրս Պէօյլէ
ճէմ վէ թարհ էտէ պիլմէր իշխնն հէր ֆէրս
քէնտիսի իշխնն գօյայ պիր ուտուլ պուլմայը տըրս
իյլահ էտէլիմ. $148+97=$ գաշ. պու պիլէ սիւ-
այ էտիսէ շէօյլէ հափարը. $148+100=248$
ամմա 100 ՝ 97 տէնն 3 դիյատէ տիր, իմտի 248 տէն
 3 թարհ էյլէ վէ գալլը 245 . իմտի $148+97=245$
վէ եախօտ $785-216=$ գաշ. $785-200=585$,
ամմա 16 տահա շոգմաը. իմտի $585-16=569$.
էօյլէճէ $785-216=569$, պէօյլէճէ զիհնէնն թարհ
էտիլմիշ վէ շոգ տա վաղրթ գազանըլմը օլտու.

Թարհը թահրիբի ետիտար իքէնն ճէմտէ օլ-
տուղը կիպի քէմիլիէթլէրի պիրի պիրի ալթընա
էօյլէ եազմայր քի տհատ ահատ ալթընա, աշէրաթ
աշէրաթ ալթընա վէ միյաթ միյաթ ալթընա կէլ-
սին վէ էյէր աշարի գրամարր վար իսէ, ճէմտէ
օլտուղը կիպի աշարի նօղթալար պիր պիրի ալ-
թընա ետղրլարազ՝ սազաան սօլա տօղրու թարհ
էլմէլի տիր.

Պիր միսալ իլէ իյլահ էտէլիմ.—

(1) 1836.45 [Մաթրուհ ք մինհ]

(2) 985.681 [Մաթրուհ]

(3) 859.469 [Հասըլ ք թարհ]

Սաղասան պաշլալը պ թարհ էսէր իրէն՝ 1 ին
հօդարըսընտա պիր շէյ օլմասորըր սէպէպտէն օ-
րասա սըֆըր վար ֆարդըլէ իշէ աէվամ՝ էտիլիր-
վէ աշարի նօզթասըր իսէ թասմ՝ եօգարտարի աշա-
րի նօզթասընըն ալթընա կազըրըր:

Տիկէր պիր միտալ —

(1) 1899.7895

(2) 127.24

(3) 1769.5495

Պուրատտ տախի Չնճի քէմմիյէթիին սօն խա-
նէլէրի պիրինճի քէմմիյէթիին խանէլէրինէ էէթիշէ-
մէտիքլէրի սէպէպտէն էքսիք խանէլէրտէ սըֆըր-
լար մէվճատ իմիշ կիպի մուամէլէ էտիլիր. շիւն-
քի, 0.24 իլէ 0.2400 ին գըյմէթճէ վէ միգտարճա
պիր ֆարդըր հօգ տըր:

Թարհ ամէլիյաթընըն տօղրու օլուպ օլմասը-
ղընը անլամագ իշիւն պիղճէ էն զօլայ թէճըրիպէ
Չնճի վէ Յիւնճիլ քէմմիյէթիլէրի ճէմ՝ էթմէք տիր.
վէ ճէմ Ղիւնճի քէմմիյէթի միւսալի օլուր իսէ տ-
մէլիյաթըն տօղրու օլտուղըր իսպաթ էտիլմիշ օլտր:

Մէսէլա հօգարտա,

(2) 127.24

(3) 1769.5495

(1) 1896.7995

Իմաի ամէլիյաթ տօղրու տըր:

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. $7892 - 865 =$ գա՛ջ:
2. $19,872 - 8,362 =$ գա՛ջ:
3. $7,892,368 - 1,298.7 =$ գա՛ջ:
4. $68,753.1 - 7988.776 =$ գա՛ջ:
5. $12396.787 - 3496 =$ գա՛ջ:
6. $*(25.35 + 68.065) - 71.0678 =$ գա՛ջ:
7. $(78.0325 + 16.1667) - 7.781 =$ գա՛ջ:
8. $(381.15 - 18.365) + (11.32 - 8.965) =$ գա՛ջ
9. Պիր ատէմին ճէպինտէ 48 զրուշը վար խոփ•
13 զրուշա պիր շիֆթ եէմէնի, 10 զրուշա
պիր ֆէս վէ իքի զրուշա պիր վիւսկիււլ ալտը•
Ճէպինտէ գա՛ջ զրուշը գալտը:
10. Պիր ատէմ իւշ կիւնտէ 147.66 միւ կօլճու-
րդ էտէճէր իտի• Պիրինճի կիւնտէ 48.9 միւ
վէ իքինճի կիւնտէ 51.5 միւ գաթ էթտի•
Իշիւնճիւ կիւնտէ նէ՞ գաաար մէսաֆէ ալմա-
լը սըր:
11. Պիր ատէմին 1490.8 լիրա սերմայէսի վար
իտի, իւք սէնէտէ 320.3 լիրա գաղանտը•
Իքինճի սէնէտէ 10.5 լիրա գաղանտը, Յնճի

* Պու () իշարէթին իսմի "Միւ թէրիզէ" օլոււլ
անըն իչինտէ պուլունան քէմիլյէթլէր պիր կիպի
Տիսապ օլունարագ՝ անլէրին իշարէթլէրինին կէօս-
թէրտիլի ամէլիյաթ էվվէլա իճրա էտիլմէլի տիր•

սենեակ 17.35 լիւրա դազանտը վէ 4նճի սէ-
նեակ 495 լիւրա զարար էթտի. 4նճի
սենեակին նիհայէթինտէ սերմայէսի նէ՞ գա-
տար զայլոյ իտի:

ԶԱՐՊ

Իլժ ի Հիսապա եէնի պաշլայունյար պիրտէն
օնա գատար օլան ասէտլերին եէքտիկերլէրի իլէ
զարպլարընը էօյրէնիլլէր. Սնաէն սօնրա իսման
վէ թէքերրիւր իլէ 10տան 20յէ գատար օլան ա-
սէտլերին տալսի հասըլ ը զարպլարը ֆիքրէն եա-
վըլպալիլիւր լաքին հէր ասէմին պիրտէն 20յէ եա
օթուզա գատար օլան ասէտլերին հասրլ ը զար-
պընը ֆիքրէն եսփապիլմէսի իճապ էթմէղ. եա
թահրիլի ուսուլտա եսփապիլիլիւր եա տա աթիտէ
վերիլէն "Պիլթադօրաս"ըն ճէտլէլինտէն պուլա-
պիլլիւր:

Պու թիթապտարի "Պիլթադօրաս"ըն ճէտ-
վէլիլլէ 15x20յէ գատար ճիւլլէ ասէտլերին
եւ.քտիկերիլլէ հասըլ ը զարպլարը՝ զարպ ամէլի-
յաթը իճրա էսիլմէքսիզ պուլունապիլիլիւր: Մէսէյա
17x13=գա՛չ, ճէտվէլտէ օլտան եօղարըտուն ա-
շաղը տօղրու պիրինճի սիթունտա 17յի պուլուր վէ
քէզա սղտան սաղա տօղրու պաշտա եանտան եանա

պիրինճի սիւթունտա 13իւ պուլուր, վէ տիգղաթ էթտիյիմիգատէ կէօրթւրիւզ քի, պու 17 վէ 13 խանէլէրինի 17 յի սաղա տօղրու վէ 13իւ աշաղը տօղրու թագիպ էթտիյիմիգատէ 221տէ եէքաի- կէրինի քէսէրլէր: Շու հալտէ $17 \times 13 = 221$:

Թահրիրի զարպա կէլինտիքտէ վէրիլէն իքի քէմմիյէթլէրաէն պիրինի եաղըպ տիկէրինի տէ ա- նըն ալթընա եաղտըգտան սօնրա, աշաղըտա օլա- նըն սօղսան պաշլալարադ հէր պիր խանէսի իլէ քօգարըտա քինին հէր պիր խանէսինի զարպ էտիպ՝ օրրա սըրա ուտուլըլա եաղըպ ճէմ էթտիքտէ հա- սըլ ք զարպ պուլանուր: Ումումի սուրէթտէ սէօյ- լէրէքէք թէյիտ էտիլմէլի տիր քի, վէրիլէն առէտ- լէրաէն հանկըսըլա զարպ տահա գօլալ վէ աղ վաղըթ ալըր իսէ անը մաղրուպ ք Ֆիհ էթմէլի քախօտ աշաղը եաղմալը տըր: Միսալ իլէ տէնի- լէնիլէրի իգահ էտէլիմ. $8,981,019 \times 34,678 =$ գամճ.

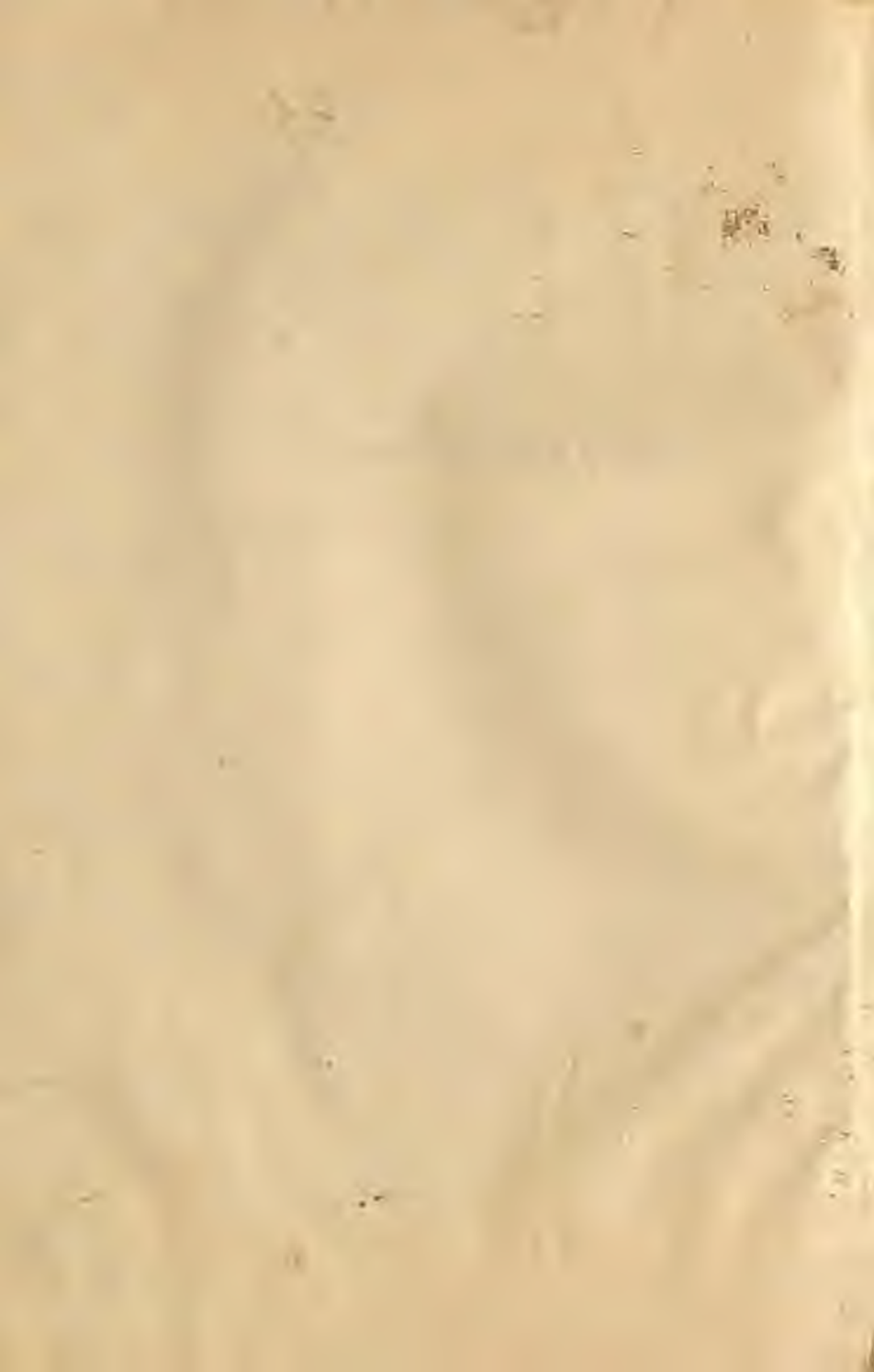
34678 [մաղրուպ]

8981019 [մաղրուպ ք Ֆիհ]

Պուրատա 8,981,019 հէր նէ գատար 7 խա- նէլի օլուպ տիկէրինտէն 2 խանէ գիյատէ իսէ տէ, մաղրուպ ք Ֆիհ պու 7 խանէլի օլան էտիլմէլի, շիւնքի պու հէր նէ գատար 7 խանէլի իսէ տէ, իքի 9 օլտուղրնտան պիր զարպ վէ իքի 8 օլտու- ղընտան պիր զարպ վէ 1էր վէ 0 իլէ զարպ օլմա- տըղըր սէպէպտէն, սմէլիտէ 2 խանէլի տէմէք տիր: Իմաթի 8,981,019 մաղրուպ ք Ֆիհ էտիլմէլի տիր:

ՊԻԹԱԳՈՐԱՍԱՆԸ ՀԷՏՎԷԼԻ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48	52	56	60
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	78	84	90
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	77	84	91	98	105
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80	88	96	104	112	120
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90	99	108	117	126	135
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150
11	22	33	44	55	66	77	88	99	110	121	132	143	154	165
12	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	156	168	180
13	26	39	52	65	78	91	104	117	130	143	156	169	182	195
14	28	42	56	70	84	98	112	126	140	154	168	182	196	210
15	30	45	60	75	90	105	120	135	150	165	180	195	210	225
16	32	48	64	80	96	112	128	144	160	176	192	208	224	240
17	34	51	68	85	102	119	136	153	170	187	204	221	238	255
18	36	54	72	90	108	126	144	162	180	198	216	234	252	270
19	38	57	76	95	114	133	152	171	190	209	228	247	266	285
20	40	60	80	100	120	140	160	180	200	220	240	260	280	300

34678	
8981019	
312102	[9լէ 34678 զարպ էտիլիր,]
34678	[1 × 34678, օլարղը կիպի եաղըլըլը]
	[0 իչիւն 1 խանէ սօլա կիտիլիր
34678	վէ 1 իչիւն [Թէքրար եաղըլըլը]
277424	[8 × 34678 զարպ էտիլիր]
312102	[էվկէլճէ 9լէ զարպ էտիլտիքաէ չըղան]
277424	[" 8 իլէ " " " "]
301443776882	

Տիկէր պիր միտայ. — $48,196 \times 32,154 = 9.ա.չ$
 Պու սիււալտա իբիսի աէ պէչ խանէլի իսէ աէ,
 32,154 մաղրուպ ը ֆիհէ էտիլվէլի տիր, չիւնքի օն-
 տա օլան խանէլէրտէքի 1, 2, 3, 4 վէ 5 օլուպ
 տիկէրինինքիլէր իսէ, 1, 4, 6, 8 վէ 9 աըր վէ
 1, 2, 3, 4, 5լի զարպ իչիւն տահա գօլայ տըր:

48196	[Մաղրուպ]
32154	[Մաղրուպ ը ֆիհէ]
192784	[Տօղրուտան զարպ]
240980	[Գըսա ուսուլ, սօնրա]
48196	[Օլտուղը կիպի եաղըլըլը]
96392	[Տօղրուտան զարպ]
144588	[" "]
1549694184	[Հասըլ ը զարպ]

Չարպ ամէլիյաթընըն սօղրու օլուպ օլմատը-
 շընը իսպաթ իչիւն թափսիլէ էտիլէ պիլէն ուուլ-
 լարտան էն էլիսի "Գլարը աթմագ" ուուլը տըր:
 Պիր միսալ իլէ իլահ էտէլիմ.—

$$87163 \times 172 = 14992036$$

[Մաղրուպ]	87163	.	.	.	7
[Մաղրուպ ը ֆիհ]	172	.	.	.	1
	174326				7 . . 7
	610141				
	87163				
[Հասըլը զարպ]	14992036	.	.	.	7

87,163 ատէտինտէ իքի թանէ թէմամ 9 պու-
 լունուպ 7 արթար. իմտի 87,163ին սաղ թարա-
 ֆընա նօգթալարտան սօնրա 7 եազըլըր: 172 ա-
 տէտինտէ պիր թէմամ տօգուզ օլուպ, պիր ար-
 թար (1+7+2=10, պիր տօգուզ վէ պիր ար-
 թար) իմտի 172ինին սաղ թարաֆընա նօգթալար
 իլէ 1 եազըլըր: $7 \times 1 = 7$, պու 7 պիր ազ տահա
 սաղա տօղրու նօգթալարըն էօնիւնէ եազըլըր: Հա-
 սըլը զարպա սա պագըլըր վէ իւչ թէմամ 9
 օլուպ 7 արթար: Պու 7 տէնօգթալար գօնուլա-
 ղագ էն սալտա օլան 7ինին ալթընա եազըլըր վէ
 մատէմքի պու իքիսի տէ ալթ ալթա 7 օլտու վէ
 այնի չըգտը, իմտի զարպ ամէլիյաթը տօղրու տըր:

Տիկեր պիր միսալ $765.35 \times 18 =$ գաճ.

765.35	8
18	0
<hr/>					
612280				0	.
76535					
<hr/>					
1377630	0

13,776.3 ճէվապ

Իբի սրփըլուար չըգաըլար. իմաի ճէվապ սողրուարը:

Պու. միւնասէպէթիլ զարպտա աշարի նօգթասը մեռէլէսի տէ պահո էտիլիէլի տիր, չիւնքի աշարի նօգթասընը պիր խանէ էվիլէլէ, եա պիր խանէ սօնրայա գօյնագ քիմիլիէթին մըգտարընճա մուհիսմ ֆօրդ մէյտանա կէթիլիլը վէ պուհա իլի ի Հիստպտա գաթիլիէն միւսաատէ էտիլէմէգ. Աշարի նօգթասընըն թամմ մահալընը թայլին էթմէր իչին իբի ուսուլ թափսիլէ էտէրիլ.—

(1) Սայրնագ ուսուլը. Պիր միսալ իլէ իզահ էտէլիմ. $78.351 \times 1787.1 =$ գաճ.

78.351	[Մագրուպ]
1787.1	[Մաղրուպ և ֆիհ]
<hr/>	
78351	

548457

626808

548457

78351

1400210721 [Հատըլ և զարպ]

ճէվապ.— 140,021.0721.

Էվվէլա հիշ նօզթա եօզ իմիշ կիպի զարպ
ամէլիյաթընը եափարըզ վէ սօնրա մազրուպտա 3
խանէ վէ մազրուպ ը ֆիհաէ 1 խանէ, ճէման 4
խանէ աշարի օլտուղընստան, հասըլ ը դարպտան
սազտան սօլա սօզրու 4 խանէ ալբըզ՝ աշարի
նօզթասընը գօրս 4 :

(2) Թախաձիկի ռասուլ. Թախաձիկի տտուլըն,
էյէր եափըլա պիլիբսէ, էն էյի վէ գօրայ շէբլի
Ֆիհրէն թախաձին էթմէք տիր. Եօզարբբի սիւալ-
տա նօզթա եօզ իմիշ կիպի զարպ ամէլիյաթընը
եափարզտան սօնրա նօզթանըն մէվղիինի թալին
իչին ֆիբրէն շէօյէ պուլուրըզ, Մազրուպ օլան
78 թէմամը ֆիբրէն 80 թաթար վէ մազրուպ ը
ֆիհ օլան քէմիյէթին 1787 թէմամընա տա 1800
տէրիզ վէ ֆիբրէն $1800 \times 80 = 140,000$ կիպի պիր
շէյ. Պու 14,000 կիպի պիր շէյ օլամազ, 1,400,000
կիպի պիր շէյ տէ օլամազ. աէմէք քի 140,000
կիպի պիր շէյ տիր վէ նօզթայը ծնա կէօրէ գօ-
րուզ, պէօյէճէ կօնըրմազ սալբի իմքեանսըզ տրբ.

Շայէա թախաձին ֆիբրէն էաիլէմէզ իսէ, [չին
պու խաման վէ իգթիտարա մէրպութ տըր] քաի-
րիւրէն թախաձին թալսիյէ էաիլիր :

Մէսէլա, $186.05 \times 1.05 \times 81.31 \times 11 = 7ա^2$

186.05	1953525	15884111775
1.05	81.31	11
<hr/> 93025	<hr/> 1953525	<hr/> 15884111775
18605	5860575	15884111775
<hr/> 1953525	<hr/> 1953525	<hr/> 174725229525
	15628200	
	<hr/> 15884111775	

~~Հոգևորական~~
 30 հաշիւ

Ճէվապ 174725.229525 տիր:

Նօգթա Եօզ Իմիշ կիպի ամէլիյաթը Իճրա էթմաիքտէն սօնրա 186 թէմամ Եէրինէ 200, 1 թէմամ Եէրինէ 1, 81 թէմամ Եէրինէ 80 վէ 11 Եէրինէ 10 ալըրըզ վէ $200 \times 1 \times 80 \times 10 = 16$ վէ էօնիւնտէ 4 սըֆըր. Իմաի ճէվապ 174725 նօգթա 229525 տիր:

վէ Եաթօս 186.05 \times 0.051 \times 3.2 = զաճ:

(1) 186.05

(2) .051

18605

93025

948855

(3) 3.2

1897710

2846565

30363360

ԹԱԽՄԻՆԻ ՈՒՍՈՒՎ

186.05 Եէրինէ 200

5

.051 Եէրինէ $\frac{5}{100}$

3.2 Եէրինէ 3

Իմաի

$\frac{200 \times 5 \times 3}{100} = 30$

Տէմէք քի, ճէվապ 30ա Եազըն պիր շէյօլաճապ աըր. (նէ 3 օլապիիր նէ 300), Դու հալտէ ճէվապ 30.36336 աըր. (քէսը Ի աշարիլէրաէ սօն խանէտէքի սըֆըրլարըն մանասը Եօզ աըր.)

Սայմազ ուսուլը Իլէ սախի թէճրիպէ էթսէք պէօյլէ օլսուղընը կէօրիւրիւզ. Եօզարըքի զարպ էտիլէն 3 քէմմրլէթլէրաէն նօմէրօ (1)տէն 2 թմանէ նօմէրօ (2)տէն 3 թմանէ վէ նօմէրօ (3)տէն 1 թմանէ օլուպ՝ ճէման 6 խանէ այըրմալը Իաիք վէ ալըրտըզըմըղտա օլուր 30.363360 . . . քի օ սա օլուր 30.36336:

Զարպ ամէլիյաթընտան պահս էտիլիր իքէն, ԳՕԼԱՅ ԶԱՐՊ ՈՒՍՈՒԼԸ աալսի թարիֆ էտիլմէլի տիրս Պաղը ատէտլէր վար տըր քի անլէր իլէ զարպ էթմէք փէք գօլայ տըր. անլէրտէն էն մուհլում վէ ֆէքրտէ հըֆզ էտիլմէսի լաղըմ՝ օլանլար աթիլատէքիլէր տիր.—

(1) 1 վէ սաղընտա վէ սօլունտա պիր թագըմ սըֆըրլար, Պէօլէ աուէտլէր իլէ զարպ էթմէք իչիւն աչարի նօգթատընը՝ մալրուպ ը ֆիհ պիրտէն պէօլիք իսէ, սըֆըրլարըն ատէտիննէ սուղա սօղրու, վէ մաղրուպ ը ֆիհ պիրտէն քիչիւք իսէ սըֆըրլարըն սատտինտէն պիր զիյատէ սօլա սօղրու հարէքէթ էթտիրմէք քիֆայէթ էտէր. (մաղրուպտա խանէ գալմաղ իսէ, սըֆըրլար իլէ սօլտուրուլմալը սըրս):

Մէսէլա $18.69 \times 100 = 1869$ (իքի խանէ սաղ)
 $18.69 \times .001 = .01869$ (3 խանէ սօլ)
 $18.69 \times 10000 = 186,900$ (4 խանէ սաղ [սըֆըրլար])
 $1.869 \times .01 = .01869$ (2 խանէ սօլայ, 0)
 $0.1869 \times 1000 = 186.9$ (3 խանէ սաղա)

(2) 5 վէ սաղընտա եւ սօլունտա սըֆըրլար պուլունտան քլմիլիէթլէր իլէ զարպ էթմէք իճապ էթտիրտէ 2 իլէ ֆիքրէն թագսիմ էտիլ, աչարի նօգթատընը թատիինի ուսուլտա սյըրըրըլ:

Մէսէլա, $18.69 \times 5 = 93.45$
 $1869 \div 2 = 9345$ աչարի իլէ 93 45

Երևե՛լ { $18.69 \times 50 = 9345$ նօղթսօսըղ, աշարի-
[սիլէ 934.5
 $18.69 \times .05 = 9345$, աշարիսիլէ .9345

Երևե՛լ $186.9 \times 500 = 93450$
 $1869 \div 2 = 9345$

Թախմինի ուսուլ, 93,450 ճէվապ,

(3) 15 վէ սաղընտա եա սօլունտա սըփըրլաբ պուլտնան պիր քէմմիյէթ իլէ զարպ էաէճէ ք ԵԷԼ-աէ, էվվէլա աշարի նօղթսօսընա պաղմսյարաէ օլստղը կիպի եաղար, սօնրա եարըսընը իւզլրինէ իլավէ էաէր վէ ճէմ էսիպ թախմինի ուսուլտա աշարիսինի թային էաէրիլ:

Մէսէլա, $1869 \times 15 = 93450$

1869

9345

28035

աշարիսիլէ 280.35 :

Երևե՛լ, $1.869 \times .015 = 93450$

1869

9345

28035

աշարիսիլէ, 0.028035 :

Երևե՛լ, $186.9 \times 1500 = 934500$

1869

9345

28035

աշարիսիլէ, 280,350 ճէվապ :

(4) 1666666 + [*] . . . պէսյլէ տէվամ Լ-
 սիպ վէ սօղ թարաֆընտա սըֆըրլար պուլունան
 քէմմիյէթլէր իլէ զարպ էտէճէք Եէրտէ, 6 իլէ
 Խազսիմ էսիպ՝ աշարի նօգթասընը թայլին էտէ-
 րիզ:

Մէսէլա, $18.69 \times 1666+ = \text{գա}^{\circ} \text{չ}$

$1869 \div 6 = 3115$

Թախմինի ուսուլտա աշարիսիլէ 31,150.

Եինէ, $18.69 \times .0166+ = \text{գա}^{\circ} \text{չ}$

$1869 \div 6 = 3115$

աշարիսիլէ, 0.3115 ճէվապ:

Ճինէ, $186.9 \times .0016666+ = \text{գա}^{\circ} \text{չ}$

$1869 \div 6 = 3115$

աշարիսիլէ, 0.3115

(5) 25 վէ սաղընտա Եա սօլունտա սըֆըրլար
 պուլունան քէմմիյէթլէր իլէ զարպ էտէճէք Եէր-
 տէ, 4 իլէ Թազսիմ էսիպ, աշարի նօգթասընը
 թայլին էտէրիզ:

Մէսէլա, $18.69 \times 25 = \text{գա}^{\circ} \text{չ}$

$1869 \div 4 = 46725$

Թախմինի ուսուլտա աշարիսիլէ 467.25 ճվպ.

Ճինէ, $18.69 \times 25000 = \text{գա}^{\circ} \text{չ}$

$1869 \div 4 = 46725$

աշարիսիլէ, 467,250 ճէվապ:

[*] Պու (+) խաչ իշարէթի տէվամ կէօսթէրիբ:

Երևէ $186.9 \times 0.025 = q^{ա}չ.$

$1869 \div 4 = 46725$

աշարիսիյէ (Թահրիրէն Թախմին) 4.6725

(6) 3333333+ պէօյլէ տէվամ էտիպ վէ սօլ Թարաֆընտա սըֆըլլար պուլունան քէմմիլլէթլէր իլէ զարպ էտէճէք եէրտէ 3 իլէ Թաղսիմ էտէր վէ աշարի նօղթաօրնը Թային էտէրիլ:

Մէսէլա $18.69 \times 33.3333+ = q^{ա}չ.$

$1869 \div 3 = 623$

Թախմինի ուսուլտա աշարիսիյէ 623 ճէվապ:

Երևէ $18.69 \times 0.03333+ = q^{ա}չ.$

$1869 \div 3 = 623$

Թախմինի ուսուլտա աշարիսիյէ 0.623 ճվապ:

Երևէ $1.869 \times 0.3333+ = q^{ա}չ.$

$1869 \div 3 = 623$

Թախմինի ուսուլտա աշարիսիյէ 0.623 ճվապ:

(7) 75 վէ սօղընտա վէ սօլունտա սըֆըլլար պուլունան քէմմիլլէթլէր իլէ զարպ էտէճէք եէրտէ 3 իլէ զարպ վէ 4 իլէ Թաղսիմ Էթալքտէն սօնրա աշարիսինի Թային էտէրիլ: (Էվվէլա 4 իլէ Թաղսիմ վէ սօնրա 3 իլէ զարպ տա էտիրէ պիլիր):

Մէսէլա, $18.69 \times 75 = q^{ա}չ.$

$1869 \times 3 = 5607$

$5607 \div 4 = 140175$

Թախմինի ուսուլտա աշարիսիյէ, 1401.75

Երևե՛ք, $1.869 \times 7500 = 14017.5$

$$1869 \times 3 = 5607$$

$$5607 \div 4 = 1401.75$$

Թախմինի ուսուլտա աշարխիյէ, 14017.5 :

Երևե՛ք, $1.869 \times .075 = 0.140175$

$$1869 \times 3 = 5607$$

$$5607 \div 4 = 1401.75$$

Թախմինի ուսուլտա աշարխիյէ, 0 140175 :

(8) 125 վէ սաղընտա ետ սուլունտա սըֆըրլար պուլունան ատէտէր իլէ զալպ էտէճէք եէրտէ, 8 իլէ Թագսիմ էտէր վէ աշարի նոգթասընը Թախմին էտէրիլ :

Մէսէլա, $18.69 \times 125 = 2336.25$

$$1869 \div 8 = 233.625$$

աշարխիյէ, 2336.25 ճէվապ :

Երևե՛ք, $1.869 \times .125 = 0.233625$

$$1869 \div 8 = 233.625$$

աշարխիյէ, 0.233625 ճէվապ :

Երևե՛ք, $0.1869 \times 12500 = 2336.25$

$$1869 \div 8 = 233.625$$

աշարխիյէ, 2336.25 ճէվապ :

(9) 100, 1000, 10000, 100000 կիպի պիր վէ էմինտ սըֆըրլարտան իպարէթ ոլան ատէտէրէ եագըն ոլան քէմինիէթլէր իլէ պիրտէն զարպ էտէճէք եէրինէ, եաղըն ոլտուղը սըֆըրլը ատէտ իլէ զարպ էթտիքտէն սոնրա, էյէր

ճնանք ֆազլա իսէ, է՛ արլա միգտարճա զարպ է-
 ախպ ~~է~~ վէ նօզա իսէ, նօզսան օլտուղը
 միգ ~~է~~ զարպ էտի, թարհ էտէրիչ:

Կէ: $18.69 \times 998 =$ գա՛չ
 $18.69 \times 1000 = 18690$
 $18.89 \times 2 = 37.38$
 $18690 - 37.38 = 18652.62$ ճէվապ:

Եինէ, $18.69 \times 1025 =$ գա՛չ
 $18.69 \times 1000 = 18690$
 $18.69 \times 25 = 467.25$ (գօլայ զարպ ու-
 [ուսուրը իւէ])
 $18690 + 467.25 = 19157.25$ ճէվապ:

Եինէ, $18.69 \times 99995 =$ գա՛չ
 $18.69 \times 100,000 = 1,869,000$
 $18.69 \times 5 = 93.55$ (գօլայ զարպ ուսու յրլէ)
 $1,869,000 - 93.4 = 1,868,907.55$ ճէվապ:

Եինէ, $18.69 \times 87.5 =$ գա՛չ
 $18.69 \times 100 = 1869$
 $18.69 \times 12.5 = 233.625$ (գօլայ զարպ
 [ուսուրը իւէ])
 $1869 - 233.625 = 1635.375$ ճէվապ:

Պալտտէ զիքր էտիւմիչ գօլայ զարպ ուսուլլա-
 րը վէ զիքր էտիւմէմիչ օլանլար տախի տախիս
 իսթիմալը լաղըմ օլան ուսուլլար օլուպ՝ հէր իճապ
 էթաիքճէ տէր իսթիւր էտիլիպ ուզուն ուզատըյա
 զարպ ամէլիյաթընտան իճթինապ էտիւմէլի տիր:

Չարպ ամէլիյաթընտան պահա էտէր իքէն, բէսր ի աշարիւէրին զարպը մէսէլէսինտէ զիրր էտիլմէսի իճապ էտէն տիկէր պիր խոտուս, աշարի խանէլէրի զայլթ շոգ օլանն ասէտլէրին զարպը մէսէլէսի տիր:

Ընէսէյա : 3.4567146854 × 0.124632157 = 427

Պու իքի ասէտլէրի պիրլիքիլէ էվլէլէնէ էօյրէտիլէն ոսուլտա զարպ էթսէք, պլլքի պիր սաաթ վաղթ ալըր վէ շոգ միւնթէմէլ տիր քի, պիր եէրատէ եանըլարտու թէքրարէն ուզուն ուղասըյա զարպ էթմէք իճապ էթսին: Պու նէվ ասէտլէրին սոն խանէլէրինին սայքի գըլմէթմէ էնէմմիլէթլէրի եօյ ալըր փարզը ի վէրիննէ պիր գրաս զարպ ոսուլը պուլունթը ալըր: Վէ հասըլը զարպ ամէլի սարէթտէ սօղլու ալըր:

3.4567146854	էվլիլէրէք մաղլուպըն ալթընա էօյլէ
751236421	իրազարըլ քի սաղտան մաղլուպը քի փիհին
345671	իլք խանէսի մաղլուպըն
69134	եա 5ինճի, եա 6նճը, եա 7ինճի
13827	խանէլէրինին ալթընա տիլշիլէն
2074	Պու իսէնէվաստա թալէպ էտիլէն
404	աշարի խանէլէրինին տտէտիլ
7	
430817	

նէ մէրպուլթ տըլ) = Մաղլուպը քի փիհին սաղտան իլք խանէսի իլէ թամմ իւսթիւնտէքի խանէտէն

պիր խանէ սաղտա օրան 4 իլէ զարպ՝ լարին հա-
սրլ ր զարպը եազմայրայ պու պիրինճի տէֆալըգ
էլտէ վար տէրիզ վէ

0—5	էլտէ վար 0
5—15	" " 1
15—25	" " 2
25—35	" " 3 1/2 ք մէ գայ .

Պու սիւալտա $1 \times 4 = 4 . . .$ էլտէ պիր շէյ
և օյ , իմտի զարպա տէվամ՝ էտէրիզ մաղրուպ ր
ֆիհին իրինճի խանէսինտէրի 2 իլէ զարպ էթտի-
յիմիզտէ $2 \times 1 = 2 . . .$ երնէ էլտէ պիր շէյ և օյ ,
իմտի զարպա տէվամ՝ էտէրիզ մաղրուպ ր ֆի-
հին ի շիւնճի խանէսինտէրի 4 իլէ զարպ էթտի-
յի ղլտէ , $4 \times 7 = 28 . . .$ էլտէ վար խշ վէ տէ-
վամ՝ էտիպ զարպ թէմամ՝ օրտուգաա , հասրլ ր
զարպ 430817 տիրա Աշարի խանէսինին թայինի
իշիւն էն միւնասիպ վէ էն զըտա թարիզ թախմի-
նի ուտուլ տըր :

$3 \times \frac{1}{10} = \frac{3}{10}$ իմտի ճէվապ .430817 օրուպ՝

աշարի խանէ իշիւն նօյթա պաշպա ք ր մաճալա
գօնուլամազ : Պու ճէվապ ամ՝ օղրու տըր .

շիւն ֆարզ էթտէք թի օլ պիր 5-6 իլէ զարպ է-
տիպ 5-6 աշարի խանէյէր զամմ՝ էտիթիշ օրա
իտի պիր մանասը օյմայաճազ իտի տէյէպիլիլիզ :

0.430817 իլէ 43081734568 ամ յիտէ ալիի

շէյ ատա էտիլէ պիլիբ : Անճագ շունու զիրբ է-
տէլիմ՝ քի , պու ուտուլտա օրս՝ զարպտա ամկիլյա-
թըն արօղրու օրուպ օյմա . ր թէճըրիպէ իշիւն
Զլարը տըշարը աթմազ ուտուլը իսթիմալ էտիլէմէզ :

ԶԱՐՊԱ ԱՒՏ ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. $18795 \times 75 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
2. $392 \times 25 \times 12.5 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
3. $8916 \times 50 \times 0.25 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
4. $33.333 \times 16.666 \times 84 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
5. $15192 \times 1096 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
6. $81316 \times 9997 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
7. $15378 \times 10025 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
8. $1865 \times 6.666 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
9. $13892 \times 318 \times 1206 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
10. $29315 \times 1.00125 \times 7187 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
11. $825205 \times 9328 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
12. $785.68 \times 132.356 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
13. $6.683 \times 7.85 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
14. $7.34678467 \times 0.05432786 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
15. $0.63475617 \times 0.00425178965 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
16. $367.5 \times 12.5 \times 7.5 \times 50 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
17. $18.69 \times 2500 \times 0.75 = q \text{ ա}^{\circ} \chi$
18. Պիր ատէմ սթաթմանը 6.5 զլուչ էտէր
28 թէնէքէ փէքմէղ սաթտը. հէր թէնէքէ-
տէ 8.25 պաթման փէքմէղ վար իտի. նէնան
զա՛ն զլուչըրդ փէքմէղ սաթտը.

19. Պիր ատէմին 4500 թէյէք պաղը վար իտի. հէր թէյէք սաթհէն 9.5 քիւրսիւ կէլիօր իտի. էվ եհրի հալինտէ քիւրսիւսինիւ 1.2 զուշա սաթտը: Եհքիւն պաղը նէ՞ ֆիյաթ էթտի:
20. Պիր ատէմ վէֆաթ էտէր իքէն, էօլտընըն 200 լիրասընը պիր էյթամխանէյէ, 1345.5 լիրասընը պիր խասթախանէյէ վասիյէթ էթտի. միւթէպաղի մայընք հիսապ էթտիքիւրիտէ կէօրտիւլէր քի, պու իքի միւէսսէսաթա վէրտիյինին 2.95 միպի իտի: Եհքիւն սէրվէթի նէ՞ գատար իտի:
-

Թ Ա Գ Ս Ի Մ

էյի թագսիմ՝ էտէպիլմէք իշիւն Պիւ թագորա-
 սըն ճէտվէլինի էյիճէ էօյրէնմէք իճտպ էտէրա
 Թագսիմ պաշլըճա իքի ուսուլտա իճրա էտիլիր.—
 գըսա թագսիմ վէ ռզոուն թագսիմ: Անըն իլէ
 թագսիմ էթմէք իսթէտիլիմիլ ատէա (մագսում
 ը ալէյճ) պիր խանէտէն (պաղէն տէ իքի խանէտէն)
 իպարէթ օլաւր իսէ, օլ զէման զըսա ուսուլ իսթի-
 մալ էտիլիր:

Մէսէլա, 1896 ÷ 8
 (Մագսում ը ալէյճ) 8) 1896 (մագսում)
237 (խարիճ ի գըսմէթ)

վէ եախօտ 1893 ÷ 13
 13) 1893
146

Ուզուն թագսիմ զիյտտէ վագթ ալըր. յա-
 քին աիգդանթ էտիլմէլի տիր քի թագսիմ ամէլինէ
 պաշլամազտան միւմքին իսէ իխրիսար էտիլին.
 վէ պաղէն էօլլէ օլապիլիր քի իթթիսարտան սօն-
 րա ուզուն թագսիմէ լիւզում գալմաղ:

Մէսէլա, 1912 ÷ 184 = ? 239
 էլվէլա հօղարըր վէ ա- 478
 շալըր 4 իլէ վէ սօնրա 2 ի- 1912
 լէ իթթիսար էթտիլիմիլատէ 184
 գալար 239 ÷ 23 = 10 40
 23) 239 23
10 9
 23

Թագսիմ՝ ամէլիյաթընըն տօղրու օլուսլ օլմա-
արլընը անլամուղ իչիւն տախի Զլարը աթմագ ուսու-
լընը թալսիյէ էտէրիզ վէ պիր միտալ իլէ իզահ է-
տէրիմ:

Ուղուն թագսիմ՝ պիր դաչ շէքլէրտէ իճրա
էտիլէպիրի իսէ տէ, աթիտէքի շէքլի թալսիյէ է-
տէրիզ:

Մէսէրա , $2,697,416 \div 996 = 2708$

(Խարիճ ի գըսմէթ)	2708	
(Մագսում՝ ը ալէյհ)	996)	2697416 (մագսում)
	1992	
	7054	
	6972	
	8216	
	7968	
	248	(Պագի)

248 արթար. իսթէր իսէք սրճրր արթըրըս
վէ խարիճի գըսմէթէ պիր աչարի նօղթասը գօ-
յուսլ թագսիմ՝ էտէրիզ. Եօզ իսթէր իսէք պու-
րատա թագսիմի պիթիրիսլ ճէվասլը շէօյլէ Կաղա-
րըլ:

$2708 \frac{248}{996}$, $(\frac{248}{996}$ բիւշիւլիւր վէ $\frac{62}{249}$ օլուր)

	62
	248
Շու հալտէ ճէվասլ 2708 $\frac{62}{248}$ արը:	996
	249

	8 (խարիճ ի գըսմէթ). 2708	
	6 . . . (մագսումը ալէյհ) 990)2697416 . . 8	
3 . . . 48		1992
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 7054
		6972
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/> 8216
		7968
		<hr style="width: 50%; margin-left: auto; margin-right: 0;"/>
5	(պագի) 248	
8		8

Թագսիմ ամէլիյաթընը իճրա էթտիյիմիզտէ, 2708 խարիճ ի գըսմէթ օլուպ 248 արթըյօր (պագի): Թէճըլպէ իշիւն, խարիճ ի գըսմէթտէքի Գլարը աթտըղըմըզտա ($2+7+0+8=17$, 9 կիտէրսէ 8 գալըր) 8 գալըր, իմտի 8ի սօլա սօլլու. նօգթալարտան սօնրա եագարըզ: Քէզա մագսումը ալէյհտէն տախի պու եօլտա Գլարը պրագտըլըմըզտա 6 գալըր. անը տա սօլա ծին ալթընա եագար վէ 8 իլէ 6յը զարպ էտէրիզ 48 օլուր: Գլարը 48տէն աթտըղըմըզտա 3 գալըր. 3իւ պիրազ տահա սօլա նօգթալարտան սօնրա գօլուզ: Պագի 248տէն տախի Գլարը աթտըղըմըզտա դալան պէշի 3իւն ալթընա եաղըպ, իքիսինի ճէմ էտէրիզ վէ 5 օլուր: Անտէ 9 օլմատըղընտան էօլլէ եագարըզ վէ նօգթալար իլէ սազա տօղրու կէթիրիպ եագարըզ: Շիմօի տէ մագսումտան Գլարը աթտըղըմըզտա գալան 8ի էվվէլճէ չըգան 8ին իւզէրինէ նօգթալար իլէ եագարըզ վէ հէմ եօգարըտա հէմ ա-

չաղըրտա այնի շէյ եանի Տլէր չըդտըղընտանի թագ-
սիմին տօղըու օլտուղը իսպաթ էտիւմիչ օլուր:

Թագասիմ մէսէլէսինտէ տիլէր մուհիմմ պիր խու-
սուսաշարի նօղ թասընըն մահալընը թային էթմէքլիք
տիր. նօղ թանըն մահալընը թային իչըն զարպտա
օլտուղը կիպի աթիտէքի իրի ուսուլլարը թավսիյէ
էտէրիզ.

(1) Սայմազ Ուսուղը. Պիր միսալ իլէ իզահ էտէլիմ
186.05 ÷ 7865 .3 = գաչ:

(Մագսումը ալէյն) Մագսում (Խարիճ ի դրամէթ)

7865.3)	186.050	(2365	[.02365]
	157 306		
	<hr style="width: 100%;"/>		
	287440		
	235959		
	<hr style="width: 100%;"/>		
	514810		
	471918		
	<hr style="width: 100%;"/>		
	428920		
	393265		
	<hr style="width: 100%;"/>		
	35655+		

Պիրիմնի ուսուլ. 7685 ատէտի 186 ատէտին-
տէ եօզ տըր, իմտի պիր աշարի նօղ թասը գօրուզ:
7685 ատէտի 1860տու եօզ տըր, իմտի նօղ թաս-
տան սօնրա պիր սըֆըր գօրուզ: 7685 ատէտի
18605տէ վար տըր վէ 2 տէֆա վար տըր, իմտի
էվվէյճէ պիլտիյիմիղէ կէօրէ տէվամ էտէրիզ.

Սայմազ ուսուլընըն իֆիմնի պիր նէվի տէ ա-
թիտէքի տիր. Մագսումտա պուլունհան աշարի խա-

նէլէր մագսում ը ալէյնտէքիլէրտէն գաչ խանէ զի-
 յատէ իսէ, խարիճ ի գրամէթատէ աշադի նոզթա-
 սընը իճապ էթատիլի հալտէ սրֆիրըլարըն մուավէնէ-
 թիլլէ օլ գատար սօլս տօղրու վէ գաչ խանէ էք-
 սիք իսէ, նոզթայը սրֆիրըլարըն մուավէնէթիլլէ օլ
 գատար խանէ սադա տօղրու. գօրուդ, Եօգարըքի
 սսուլսա օ զիյատէ (թագսիմ տէլամ էաէր իքէն
 արթըրըլան սրֆիրըլար տա սայըլըր) տիր. իմտի
 խարիճ ի գրամէթատէ իքիտէն էլվէլ պիր սրֆիր
 տա գօյուպ նոզթայը կադարըդ:

(2) Թախախնի Ռսուդ. Թախախնի տտուլըն էլէր
 կախըլապիլիր իսէ, էն սաաէ վէ գօլայ շէքի Ֆիլ-
 տէն, թախախն էթմէք տիր: նոզթա հիչ կօզ իմիչ
 կիպի թագսիմի կախարդտան սօնրա՝ պիրտէն աշա-
 ըի նոզթասը սէօլէնէպիլիր. մէսէլայ, կօգարըքի
 սսուլսա նոզթա Չնին սաղընտա օլսամազ. չիւն
 ճէվապ 2 թէմում՝ չրգամազ. Չինին թամմ՝ սօլըն-
 տա տա օլամազ, չիւն օլ գէմանն .2 կիպի պիր շէ/
 օլուր քի օ տա օլամազ վէ 0.02365 օլտուդու ա-
 շիքեար տըր:

Ճայէտ թախախն ֆիքրէն էտիլէմէզ իսէ, չիւն
 պու իտման վէ իդթիտարա մէրպու թ աըր| քաիրի-
 տէն թախախն թախսիլէ էտիլիր: Կօգարըքի սսուլ-
 տանոզթա կօզ իմիչ կիպի թագսիմի կախարդտան
 սօնրա այրըճա պիր Էէրէ 186 թէմամ Եէրինէ 200
 վէ 7865 Եէրինէ 8000 ալըպ՝ շէօլէ կադարըդ,

$\frac{1}{\frac{200}{5000} \cdot 40}$ վէ իխթիսար էթտիյիմիղտէ $\frac{1}{40}$ եւ տա .025
 գարլոյր. տէմէք ըի նօղթանըն մահայը
 անլաշըմըլ օլտու եանի .02365, թագսիմ ամէլի-
 յաթընտա աշարի նօղթայը թային իչիւն պու իրի
 ուտուլարըն 4 շէքլէրինին հէր հանկր պիրիսի եա-
 խօտ հէվիսի տէ գուլանըլապիլիւր իտէ տէ, պիզ
 թախմինի ուտուլը թապիյէ էաէրիլ:

թագսիմտէն պահա էաէր իքէն, պիւր թագըմ'
 գօլայ թագսիմ ուտուլարը տախի թարիֆ էտիլմէլի
 տիր: Պազը տաէտէր վար արը ըի անկէր իլէ թագ-
 սիմ էթմէք վիէք գօլայ արը: Ըն մուհիմիէրի աթի-
 տէրիլէր տիր: (Պունլար հագզընտա զարպտա թէ-
 ֆէրրիւաթ իլէ սէօլէնիլտիլի սէպէպտէն պուրա-
 տա մուխթասար սուրէթտէ պահա էտիլմիչ տիր):

(1) 1 վէ սաղընտա վէ սօլունտա պիւր թա-
 գըմ' սըֆըրլար օլան աաէտէր իլէ թագսիմ էթմէք
 իչիւն աշարի նօղթաընը, մագսում ը ալէյհ պիր-
 տէն պէօյիւք իտէ սըֆըրլարըն տաէտինճէ սօլա
 տօզրու վէ մագսում ը ալէյհ պիրտէն ըլուչիւք ի-
 սէ սըֆըրլարըն տաէտինտէն պիւր զիյատէ սաղա
 տօզրու հարաքէթ էթտիլմէք ըլիֆայէթ էաէր: (մագ-
 սումտա խանէ գալմազ իտէ սըֆըրլար իլէ իքմալ
 էտիլմէլի տիր):

Մէսէլա $18.69 \div 1000 = .01869$ (3 խանէ սօլ)
 $186.9 \div .001 = 186900$ (3 խանէ սաղ)

$$18.69 \div 100 = .1869 \text{ (2 խանէ սօլ)}$$

$$1.869 \div .100 = 18.69 \text{ (1 խանէ սաղ)}$$

(2) 5 վէ սաղընտա վէ սօլունտա սըֆըրլար պուլունան քէ միյէթլէր իլէ թագսիմ էթմէք իճապ էթտիքտէ, 2 իլէ զարպ էտէր վէ աչարի նօղթասընը թային էտէրիզ:

$$\text{Մէսէլա } 16.89 \div 50 = \text{գա՜չ:}$$

$$1689 \times 2 = 3378$$

$$\text{աչարիսիյէ } 0.3378 \text{ ճէվապ:}$$

(3) 15 վէ սաղընտա վէ սօլունտա սըֆըրլար պուլունան քէ միյէթլէր իլէ թագսիմ էտէճէք Եէրտէ 2 իլէ զարպ 3 իլէ թագսիմ (Եախօտ 3 իլէ թագսիմ վէ սօնրա 2 իլէ զարպ, Եէրինէ կէօրէ հանկըսը տահա զօրայ իսէ) էաիպ աչարի նօղթասընը թային էտէրիզ:

$$\text{Մէսէլա } 2250 \div 150 = \text{գա՜չ:}$$

$$2250 \div 3 = 750$$

$$750 \times 2 = 1500$$

$$\text{աչարիսիյի թայինիլէ թախմինի ուսուլտա } 15 \text{ ճէվապ:}$$

(4) 16666 + վէ սօլունտա սըֆըրլար օլան քէ միյէթլէր իլէ թագսիմ էտէճէք Եէրտէ 6 իլէ զարպ էտէր վէ նօղթասընը թային էտէրիզ:

$$\text{Մէսէլա } 18.69 \div 1.6666 = \text{գա՜չ:}$$

$$1869 \times 6 = 11214$$

$$\text{աչարիսիյէ } 11.214 \text{ ճէվապ:}$$

(5) 25 վէ սաղընտտ վէ սօլունտտ սըֆըրլար պուլունան քէմիլյէթլէր իլէ թաղսիմ էտէճէք Կէրտէ 4 իլէ զարպ էտէր վէ աշարի նօղթասընը թային էտէրիզ:

$$\text{Մէսէլա } 18.69 \div 2.5 = \text{գա՞շ:}$$

$$1869 \times 4 = 7476$$

Թախսիլինի Սսուլտա աշարիսիլլէ 7.476 ճէվապ:

(6) 33333+ վէ սօլունտտ սըֆըրլար պուլունան քէմիլյէթլէր իլէ թաղսիմ էտէճէք Կէրտէ 3 իլէ զարպ էտէր վէ աշարի նօղթասընը թային էտէրիզ:

$$\text{Մէսէլա, } 18.69 \div 33.33333 = \text{գա՞շ:}$$

$$1869 \times 3 = 5607$$

աշարիսիլլէ .5607 ճէվապ:

(7) 75 վէ սաղընտտ վէ սօլունտտ սըֆըրլար օլան քէմիլյէթլէր իլէ թաղսիմ էտէճէք Կէրտէ, 4 իլէ զարպ վէ սօնրա 3 իլէ թաղսիմ (Եսիստ էվիլէրա 3 իլէ թաղսիմ վէ սօնրա 4 իլէ զարպ, (Նանկըսը տահա դօլայ իսէ) էտիպ աշարի նօղթասընը թային էտէրիզ:

$$\text{Մէսէլա, } 18.69 \div .075 = \text{գա՞շ:}$$

$$1869 \div 3 = 623$$

$$623 \times 4 = 2492$$

աշարիսիլլէ 249.2 ճէվապ:

(8) 125 վէ սաղընտա վէ սօլտնտա սըֆըրլար
 օլան քէմմիյէթիէր իլէ թագսիմ էտէճէք հէրաէ,
 8 իլէ զարպ էտէր վէ աշարիսինի թային էտէրիլ:
 Մէսէյա, $18.69 \div 1.250 =$ գա՛չ:

$$1869 \times 8 = 14952$$

աշարիսիլէ 14. 952 ճէվապ

Թագսիմտէ պուսլարտան մատա սահա պաշգա
 պ օլայ ուսուլլար վար իտէ տէ, Նիշ օլմալտա պու. գա-
 տարը Նէր իճապ էթտիրճէ խթիմալ էտիլմէլի տիր:

Թագսիմ մէսէլէսինտէն պահա էտէր իքէն, ա-
 շարի խտնէլէրի զայէթ շօգ օլան ստէտէլին
 թագսիմի իշիւն աթիտէրի գօլայ վէ զլտա ու-
 սուլը տա զիշը էտէլիմ:

Մէսէյա, $21.42356786 \div 1.98237645 =$ գա՛չ:

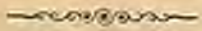
Թագսիմ էտիրիպ խարին ի գլումէթտէ 4 ա-
 շարի խանէ պուսլաւմասը արգու էտիլտիրաէ պէր
 վէճճ ի զիլը մուամէլէ էտիրի:

(Մագսում ր ալէյճ) մագսում խարին ի գլումէթ
 1.98237645) 21.42356786 (10.8070

$$\begin{array}{r}
 49823765 \\
 \hline
 1599802 \\
 1585901 \\
 \hline
 13901 \\
 13876 \\
 \hline
 25
 \end{array}$$

Թախսիների ուսուլտա խարիճ ի գըամէթտէ եէքիւն
դաշ խանէ օլաճաղը թային էտիլմէլի տիր: Պու սիւ-
ալամ 2 խանէ տտէա ի սանիճ վէ 4 խանէ տէ
աշարի օլաճաղընտան ճէման 6 խանէ օլաճաղ
տըր: Մագսում ք ալէյճտէ քի խանել, լիին 8 խանե-
տէն զիյաաէսինի (ալթըաման 2 խանէ զիյաաէսինի)
տէրճալ իլք թագսիմտէ քէտէրիլ, (9 օլաաղաշն-
տան օաղտան 5ինի քէտէրիլ) վէ թագսիմ՝ էթ-
տիյիմիդտէ 1 տէֆա վար տըր: Քէստիյիմիլ 5
իլէ զարպ էտէրիլ լաքին հաղմալըպ էլտէ վար
տէրիլ: $1 \times 5 = 5 \dots$ (էլտէ վար 1, էտրի ու-
սուլտա $5 - 15$ իչիւն 1, $15 - 25$ իչիւն 2 վէ զայրի)
 $1 \times 4 = 4 \dots 4 + 1 = 5$, հաղարըլ վէ զարպը տէ-
վամ էտէրիլ: Մագսում ք ալէյճ իլէ իքինճի տէ-
ֆա թագսիմ էթմէզտէն հիւ տէ քէտէրիլ վէ սլէօլ-
լէ խարիճ ի գըամէթտէ 4 խանէ աշարի օլանա
դատար տէվամ էտէրիլ:

Պու ուսուլտա իճլա էտիլէն թագսիմին տօղ-
լու օլուպ օլմատըլընը թէճրիպէ էթմէք իչիւն
Գլաղը աթմաղ ուսուլտ խթիմալ էտիլէմէզ:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

Ճէվապարտա 4 աշարի խանէ քիֆայեթ. էտէր :

1. $781.05 \div 62.6257 = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
2. $66.33 \div 786.31 = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
3. $782.065 \div 23 \frac{3}{8} = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
4. $(68.75 \times 0.132) \div (231.2 \times \frac{7}{8}) = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
5. $(32.616 \times \frac{1}{3}) \div (333.33 \times 333.6) = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
6. $12.786545632 \div 10.06543178 = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
7. $8.712654567 \div 12.0236543 = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
8. $(7895 \times 12.5) \div (22.5 \div 150) = q \text{ ա}^2 \text{ ւ } z$
9. Պիր թէրզինին 16 արչըն պիր թօփ չուխաոր վար իտի. պունըն 3 արչընընտան 3 ճարէթ վէ տիկէր 8 արչընընտան 5 վանթօօն տիքէճէք տիր. հէր ճարէթէ վէ հէր վանթօօնա զաչա՞ր արչըն չուխա քիֆայեթ էտէճէք տիր :
10. Պիր ատէմ պաթմանը 1.95 դրուչ իւզէրինտէն պուզտայ սաթարադ 3540.5 դրուչըդ սաթտար. պաթմանընը զաչա՞ սաթտար :
11. Տիւնեամըզըն չէվրէսինի 25,000 միլ ֆարդ էտէրէք պիր ատէմ սաթտա 4 միլ կիտէր իտէ, պիր շմէնորֆէր սաթտա 50 միլ վէ պիր օթօսուպիլ սաթտա 92.5 միլ կիտէր իտէ, հէր պիրի տիւնեանըն էթրաֆընը զաչա՞ր սաթտա տէվր էտէպիլիր :

ՏԷՕՐԹ ԱՄԷԼԻՅԱԹԱ ՏԱԻՐ ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. $(78\frac{3}{4} - 63.732) \times (16.05 + 7.181) = ?$
2. $(161.05 + 3.335 + 17.26) - (17.81 + .095) = ?$
3. $7.305676 \times 14.35078665 = ?$
4. $(841.73 \div 17.056) \div (75.37 + .0567) = ?$
5. $(681.73 + 8\frac{1}{5}) + (36.78 \div 9.98) = ?$
6. 2.5 պաթման ազրըրըրնտա սարը պագըրտան մամուլ պիր մանցսլն եխ գակ 82սի (0.82) պագըր, վէ ելւգակ 18ի գալայ աըր: Պագըրըրն պսթմանը 42 գրուչա վէ գալայըն պաթմանը 75 գրուչա սըր: Մանցսլը եաթմնոց իչլւն պագանըր 68 գրուչ իւճըլթ ալար: Մանցսլըն ֆիյաթը նէ՞ աիր:
7. Ղալէն թէսիլյէ օլունան մարուֆ պիր գորչուն մատէնիլն 0.865սի գորչուն վէ 0.135սի քիւքիւրթ աիր իրիաիլուքակ քիւքիւրթ զազ հալինակ ուչար վէ գորչուն գալըր: Պու մատէնակն 3500 գանթար իչլէաիլիպ էրիաիլէրէք, գորչունը պաթմանը 16 գրուչա սաթըրըր աըր: Մասրաֆ իսե 2560 իրա օլ մուչ աըր, (լիրա 127.5 գրչաան վէ գանթար 100 պաթմանտան): Նէ՞ գատար գալանը փար աըր:
8. Հալէպ իլէ իսթանպօլըն արասընը 823.15 միլ ֆարղ էակիլի: Պաղտատ շըմէնաըլֆէրի սոսթատ

48.75 միլ կիթմէք իւզրէ սապահլայըն Ալաֆրտն-
կա սաաթ Տոնէ Հալէպտէն եօրա շրդսա վէ եօր-
տա օղրասուզը սթասիօնլարտան Տինին հէր պի-
րինտէ բուպ սաաթ տուրարագ եօլընու աէվամ
էլէսէ, Սթանպօլա նէ՞ վաղթ եէթիշիր:

9. Այնթապ շէհրինին սէքէնէսի 86,500 տիր
ֆարդ էաէլլամ. պու էհայինին 0.73սի իսլամ,
0.26սի ֆրիսթիյան, վէ միւթէպուզըըր Եէհուտի
սիր. Այնթապտա նէ՞ գասար իսլամ, նէ՞ գասար
ֆրիսթիյան, նէ՞ գասար Եէհուտի վար արը:

10. Մ. Թ. Գօլէճի շայիրտանընըն ատէսի 225 օլուպ
պունլարտան 139ը ֆրօթէսթանթ տըր. Գօլէճին
շայիրտանընըն եիւզտէ գա՞չը ֆրօթէսթանթ տըր:

11. Պիր թաճիր 125 գոյուն վէ 150 քէչի սաթուն ա-
լլպ՝ անլէրի սաթուրգտա դօլուն պաշընա 28 զրուշ
քեար վէ քէչի պաշընա 12.5 զրուշ գարար է-
տէր. քեարըը մը, գարարըը մը, վէ նէ՞ գասար:

12. Պիր ատէմին գասասընտա 16 լ. 0. 8 Մէճիար-
յէ 8 զրուշ տա ուֆադ վարա վար իսի. պի-
րինէ 2395.5 զրուշ վէրմէք իսթէյօր. պու վարա
քիֆայէթ Էտէ՛ր ու, ալթամը մը, էքսիլի՛ր մի,
(Սիրա 127 5 զրշ. յէ Մէճիարյէ 23.75 զրուշտան):

13. Պիր ֆաի, հաֆիտատա 6 կիւն իշլէլէրէք՝
եէվմիյէ 8.25 զրու գազանըյօր, վէ հէր հաֆթա
35.5 զրու մասրո՝ րօույօր: Սէնէ նիհայէթին-
աէ նէ՞ գասար վատա արթըրմըշ օլաճադ արը:

14. Կուր սուլէտ 186,500 միլ հարաքէթ է-

տէր. Շէմն իլէ տիւնեամբըլըն արասը 147,250,000 քի, իմէ թրօ օլտուրը հալտէ, կիւնէշտէն նուր տիւնեայա եէթիշէնէ գատար նէ՞ գատար վազըթ կէշէր, (Պիր բիօմէթրօ 0.6214 միլ էտէր):

15. $(18.69 - 7.195) \div (667.6 \times 387.1) =$ գա՞շ:

16. $(785 + 19.75 + 2316.1) \times (785 \div 12.5) = ?$

17. $3.789254178 \times 1.70147925 = ?$

18. $7.34123678 \div .714689123 = ?$

19. $12500 \times 75 \times 2.5 \times 11 \times 98 =$ գա՞շ:

20. Սէտա սանիյէտէ 1090 այագ մէսափէ կիտէր. պիր տտէմ գայտտան աթըլան թօլըն ըշըղընը կէօրտիւքտէն 8.5 սանիյէ սօնրա թօլըն սէսինի իշիտիր իսէ, քէնտի իլէ գալանըն արտսը գա՞շ այագ օլուր:

21. Պիր ատէմին 1500 թէյէք պտղը վար իտի. հէր թէյէքտէն 2.75 պաթման իւղիւմ ալըպ անտէն փէքմէզ փիշիրտի վէ 708 պաթման փէքմէզ սաթտը. փէքմէզին պաթմանընը 6 զրուշա սաթտը. փէքմէզ ետփտալըպ իւղիւմ սաթտա իտի, իւղիւմին պաթմանընը 1.25 զրուշա սաթտապիլէ ճէք իտի. փէքմէզ ետփտալը քեարլը՞ մը օլտուր գարլը՞ մը, վէ նէ՞ գատար:

22. Պիր օթօմօպիլ էօյլէտէն էվվէլ ստաթ 8տէ Այնթապտան շըղըպ ստաթ 10-տա ֆիլիտէ եէթիշիօր: Այնթապլէ ֆիլիտին արտսը 62.5 միլ տէյու. ֆարզ էթսէք, օթօմօպիլ ստաթտա գա՞շ միլ վէ տապիգէտէ գա՞շ միլ սիւրաթ իլէ կիթմիշ օլուր:

Պ Ա Պ Զ

ՔԵՍԸ Ի ԱՏԻՔ

Ճ Է Մ

Քեսուղերին ճէմինտէ՝ ատէտ ի սահիճէր վէ ատէտ ի սահիճ մա էլ քեսուղեր տէ պուլունապիւր, իմտի իւք տէ՛իա ատէտ ի սահիճէր ճէմ էտիլտէ էյի օլուր:

$$20 \frac{5}{12} + 11 \frac{7}{20} + 5 \frac{1}{8} + 305 + \frac{11}{66} = 400$$

Ատէտ ի սահիճէրի ճէմ էթտիյիմիլտէ 341 օլուր, շիմտի տէ քէսը դըտիլարընը ճէմ էթմէ-
 20 լիլիզ, լաքին քէսուղերին մախրէճի այնի
 11 օլտաարգճա ճէմ էտիլէմլզ, իմտի 12,
 5 20, 8, 16 ատէտլերինի թէմամէն թապ-
 305 սիմ էտիլալ՝ միւմքին օլտն էն քիւշիւք
 341 այիւր ատէտ պուլմալըլըլ: Պազէն պու
 պիլտէն՝ եա պիրապ տի շիւնէրէք պ օլունապիլիւր:
 լաքին պազէն տէ ախշիւնմէք իլէ պուլունամաղ:
 Պա սիւալտաքինի շօլ ատէմլէր տիւշիւնէրէք պու-
 լամաղլար, իմտի պա. 12, 20, 8 վէ 16 ատէտլէ-
 ղինի քէնտի մաղրուպ ը տալիլէրինէ այլըլըլըլ:

$12 = 2 \times 2 \times 3$	$2)12$	$2)8$
$20 = 2 \times 2 \times 5$	$\frac{2)6}{3}$	$\frac{2)4}{2}$
$8 = 2 \times 2 \times 2$		
$16 = 2 \times 2 \times 2 \times 2$	$2)20$	$2)16$
	$\frac{2)10}{5}$	$\frac{2)8}{4}$
		$\frac{2)4}{2}$

Մազրուպ ը ապիլէր էօյլէ մազրուպլար տըր քի, աճիէր պիրաէն պաչգա տիլէր հիչ պիր սատես իլէ թագսիմ էտիլէմէղլէր վէ մազրուպլար սա էօյլէ սատէալէր տիր քի, պիրպիրլէրիլլէր զարպէ-տիլտիքլէրինսէ վէրիլմիչ օլան սատես հասըլ օլուր: Եօգարըտա պազը մազրուպլար միւշթէրէք տիր: Մէսէլա, 2 հէփիսինսէ տէ վար տըր, իմաթ 2տէն 4 թանէ ալըրըզ, շիւնքի էն շօգ թէքէրըլըր էթտիլի 4 տէֆա տըր: 3 վէ 5 միւշթէրէք օլմա-տըղընսան անլէրտէն պիրէր թանէ ալըրըզ, վէ էլտէ էթմէք իսթէտիլիմիզ մախրէճ օլուր:

$$2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 5 = 240,$$

Շիմաթ պու քէտրլէրին հէփիսինին տէ մախրէ-ճինի պիր էտէպիլիլիզ,

$$\frac{5}{12} = \frac{100}{240}, \quad \frac{7}{20} = \frac{84}{240}, \quad \frac{1}{8} = \frac{30}{240}, \quad \frac{1}{16} = \frac{15}{240}^{\circ}$$

Արթըգ սուրէթլէր ճէմ էտիլէպիլիլը վէ անլէ-րին ճէմի սուրէթ օլուպ մախրէճլէրի 240 օլուր:

$$\frac{100 + 84 + 30 + 15}{240} = \frac{229}{240}$$

Առէտ ի սահիհներն ճէմի 341 իտի, իմտի եէ-
 քիւն ճէմ օլուր 341 $\frac{229}{240}$ եօգարբաա պուլաուլըմըլ
 240 ասէտի իլմ ի հիսապ լիտանը իլէ պու քէսը-
 լերին Մախրէմ ի մխըքերեհէ հաղերի վէ 12, 20,
 8 վէ 16 ասէտներինն իտէ Մապսում ը մխըքերեհէ
 ի հաղերի թէսմիյէ էտիլիր: Մապսում՝ ը միւշթէ-
 րէք ի էսղէր քիւչիւք օլտուպաա վէրիլէն ասէտներ-
 տէն էն պէօլիւլիւնէ միւսալի օլուր վէ մապսում՝
 ը միւշթէրէք ի էսղէր էն պէօլիւք օլտուպաա վէ-
 րիլէն ասէտներին հասըլ ը զարպընա միւսալի օ-
 լուր: Մէսէլա, 2, 16, 24, 144ին մապսում ը
 միւշթէրէք ի էսղէրի 144 . . . 2, 6, 12, 16նըն-
 քի 48 . . . վէ 3, 5, 8ինքի իտէ $3 \times 5 \times 8 = 120$
 սիր:

Պիր միսալ տահա վէրէրէք զիյատէ իզահ է-
 տէլիմ:

$$\text{Մէսէլա, } 3\frac{7}{8} + 4\frac{5}{16} + 18\frac{1}{3} + \frac{7}{18} = 25\frac{1}{2}$$

Առէտ ի սահիհներ 3+4+18=25. քէսըլերի
 ճէմ էտէպիլմէք իշիւն հէփսինին տէ մախրէճի պիր
 օլան քէսըլերէ թահլիլ էթմէլիլիդ: Թապիր ի ա-
 լտէր իլէ քէսըլերին մախրէճերինն մապսում՝ ը
 միւշթէրէք ի էսղէրին պուլմալ իճապ էտէր:

2)8 — 2)4 — 2	2)16 — 2)8 — 2)4 — 2	3)3 — 1	2)18 — 2)9 — 3
---------------------------	--	---------------	----------------------------

$$8 = 2 \times 2 \times 2$$

$$16 = 2 \times 2 \times 2 \times 2$$

$$3 = 3$$

$$18 = 2 \times 3 \times 3$$

$$\text{Երախօտ} \quad 2) 8, 16, 3, 18$$

$$\underline{2) 4, 8, 3, 9}$$

$$\underline{2) 2, 4, 3, 9}$$

$$\underline{3) 1, 2, 3, 9}$$

$$1, 2, 1, 3$$

Չտէն էն չօդ օլանն 4 տէֆա տրր (16տա).
 Իմտի Չտէնն 4 տէֆա սլրրրրդ:

Յտէն էն չօդ օլանն 2 տէֆա տրր (18տէ). Իմ-
 տի Յտէնն 2 տէֆա սլրրրրդ վէ պաշգա պիր շէ/
 գարմաարղրնտան մախրէճ ի միւշթէրէք օլուր,
 $2 \times 2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 3 = 144$. սահիֆէնին տաղրնտաքի
 ուսուլտան տա չրգանն՝ $2 \times 2 \times 2 \times 3 \times 2 \times 3 = 144$.

[*] Շխմտի քէտրիէրի՝ մախրէճի 144 օլանն քէտր-
 լէրէ Թահվիլ էթտիլիմիզտէ՝

$$\frac{7}{8} \frac{126}{144}, \frac{5}{16} \frac{45}{144}, \frac{1}{3} \frac{48}{144}, \frac{7}{18} \frac{56}{144}$$

Շխմտի սուրէթլէրի ճէմ էթտիլիմիզտէ վէ 144իւ
 ումուճի մախրէճ հալինաէ կազտրղրմըլտա օլուր,
 $126 + 45 + 48 + 56 = 275$

$$\frac{144}{144} \quad \frac{144}{144}$$

Պու չրգան քէտրին տարէթի մախրէճտէն պե-
 յիւք օլաուլա սէպէպտէն անտէ տաէտ ի սահիհ

[*] Նասրլ Թահվիլ էթմէլի վէ էմտալի շէլէր
 պունտան էզվէլքի սէնէլէրտէ Թալիմ էպիլմիշ
 օլմալրս

պուլունուր . առէտ ի սահիհիսնի արմագ իշիւն՝
444)275

$$1 \text{ չէ } 131 \text{ արթար աէմէք պու քէսր օլուր } 4 \frac{131}{144}$$

էվվէլճէ 25 թէմամ տա վար քոսի :

$$25 + 4 \frac{131}{144} = 26 \frac{131}{144} \text{ ճէվապ :}$$

Պիր սուալ տահա :

$$\frac{1}{3} + 17 \frac{1}{2} + 86.4 + 7 \frac{1}{15} = 9 \text{ աճ :}$$

Պու ուուլտա հէնի պիր շէյ եաննի քէսր
ի տաի իլէ պիրիքատէ քէսր ի աշարի աէ օլուր
իսէ նէ՝ եափմալը սուալը մէյտանա կէլլու :

Պունըն իշիւն ումաով սուրէթատ սէօլէյերէք՝
աէլիլ քի եա հէփօինի քէսր ի աշարիլէ եա հէփ-
օինի քէսր ի ատիլէ թահվի կթմէլիլիլ : Պու սիւ-
ալտա .4 աշարիսինի քէսր ի ատիլէ թահվիլ է-
տիպ էսյլէճէ էվվէլճէ եափարղըմըղ ուսուլտա ճէ-
մի աէվամ էաէրիլ :

$$17 + 86 + 7 = 110$$

$$\frac{1}{3} + \frac{1}{2} + \frac{4}{10} + \frac{1}{5} = \frac{10}{30} + \frac{15}{30} + \frac{12}{30} + \frac{6}{30} = \frac{43}{30} = 4 \frac{13}{30}$$

$$110 + 4 \frac{13}{30} = 114 \frac{13}{30} \text{ ճէվապ :}$$

Պիր սուալ տահա :

$$16.8 + 7.15 + 12 \frac{3}{8} + 7.225 = 9 \text{ աճ :}$$

Պու սուալ եօգարըտաքի կիպի օլմայըպ, ա-
շարիսի շօգ օլտուղընտան պուրատա օլան $\frac{3}{8}$
քէսրի քէսր ի աշարիյէ թահվիլ էթմէր իճապ
էտէր վէ պուճըն իչիւն մախրէճի իլէ սուրէթի
թաղսիմ էտէրիզ. $\frac{3}{8} = 0.375$

$$8) 30 \quad (0.375$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ \hline 60 \\ 56 \\ \hline 40 \end{array}$$

Տէմէր քի, շէօյէ եազապիլիլիզ.—

$$16.8 + 7.15 + 12.375 + 7.225 = 42.55$$

վէ ճէմի էվիլէլճէ էօյրէնտիլիսիզ ուսուլտա էտէրիզ:

Պազէն պէօյլէ քէսր ի ատիլէրի աշարիյէ
թահվիլ էտէր իքէն թաղսիմ տէվամ էտիպ կի-
տէր իսէ օլ զէման իլա նիհայէ տէվամ էտիլմէ-
յիպ, աշարի նօղթատընտան սօնրա էհէմիլէթինէ
կէօրէ 2, 3 եւ 4 խանէ սօնրա սուրմագ իճապ
էտէր:

Մէսէլա $\frac{3}{7}$ լիլա քէսր ի աշարի ուսուլըլա
եազըլտըզտա 42.55 լիլա էտէր, $7) 3$

$$\underline{\hspace{10em}} .428714287\dots$$

Միսալտա կէօրիւլաիլիւ իւզրէ պու ամէլիյա-
թըն էնճամը հիչ կէլմէզ. լաբին պուճտան իլը 4
խանէլէր ալընըր իսէ միլթէպաղիսինին ամէլիտէ

հիշ էհէմմիյէթի գալմաղ. չիւնքի 7տէն սօնրա
 գալանն գըսմըն աէյէրի փարա հիսապընտան, ետ-
 ըլմ՝ փարա կիպի պիր շէյ տիր:

Մէսէլա $\frac{3}{7}$ դուրուշ քէօր ի աշարի ուսուլը
 իւէ գաճ գըուշ էտէր. 7) 3

.4287142 . . .

Պոնտան տա իւք իքի խանէլէր ալընրը խէ,
 միւթէպագիրսինն ամէլիտէ պիր էհէմմիյէթի գալ-
 մաղ շիւն իքիտէն սօնրա գալանն գըսմըն աէյէրի
 ետըլմ փարատան էքօիք տիր: Լաքին իւք 4, 2
 տէն սօնրա կէյէն 8՝ պէշտէն զիյտտէ օլտուլը ի-
 շիւն .42 ետըլլաճաղ. եէրինէ .43 ետըլըլը:

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. $33\frac{1}{7} + 816\frac{3}{8} + 15 = qm^2$

2. $68\frac{4}{13} + 18.3 + \frac{1}{15} + 3\frac{1}{3} = qm^2$

3. $7\frac{1}{5} + 16.35 + 7.82 = qm^2$

4. $18\frac{3}{4} + 0.395 + 1.16 = qm^2$

5. $1.96 + 8.035 + 4\frac{15}{16} + 3\frac{1}{7} = qm^2$

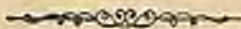
6. $\frac{3}{8} + 4\frac{1}{12} + 19\frac{3}{15} + 9\frac{1}{6} + \frac{1}{18} = qm^2$

7. $(\frac{3}{11} + 7\frac{11}{12} + \frac{1}{6}) + (168.35 - 9.85) = 9\text{ րոշ}$

8. $(13.3 - 8.756) + (\frac{1}{3} + 3\frac{1}{12} + \frac{7}{18}) = 9\text{ րոշ}$

9 Պիր առէ՛մ 100 դապազ սաթմուն ալար, 6 դրուշ 10 փարայա ($6\frac{1}{4}$ դրուշ), 200 տիրհէ՛մ սամաթէս սաթմուն ալար 2 մէթայիյէ ($\frac{5}{8}$ դրուշ) վէ 100 տիրհէ՛մ պիպէր սաթմուն ալար 5 փարայա ($\frac{1}{8}$ դրուշ), ճէ՛ման 9^րոշ դրուշ վէրտի:

10. Պիր առէ՛մին իւշ պաղը վար խտի: Պիրինճի պապտան 1052 2 պաթման, իքինճի պապտան 412³/₈ պաթման, վէ իւշիւնճի պապտան 2125.5 պաթման իւզիւմ կէլտի: Պունլարը պիրի պիրինէ դարըշտըրըպ, անտէն փէքմէզ փիշիրտիքաէ՛ կէլէն իւզիւմին 5 տէ պիրի գալմըշ խտի: 9^րոշ պաթման փէքմէզ գալմըշ խտի:

Թ Ա Ր Ն

Քէսրլէրին թարհընտա իբի քէմմլյէթ օլուպ՝
 ճէմտէ օլտուլու կիպի ասէտլէրին պիրինտէ եա
 տիկէրինտէ ասէտ ի թամմ՝ եա ասէտ ի սահին
 մա էլ քէսր պուլունասպիլիբ: Էվլէլա քէսր զըս-
 մընըն թարհը իճրա էտիլմէլի տիր:

$$8 \frac{4}{5} - 3 \frac{3}{7} = 4 \frac{1}{35}$$

Պու քէսրլէրին մախրէճ ի միւշթէրէք ի էս-
 զէրի 35 տիր վէ $\frac{4}{5} = \frac{28}{35}$, $\frac{3}{7} = \frac{15}{35}$, $\frac{28}{35} - \frac{15}{35} = \frac{13}{38}$,

$$8 - 3 = 5, \text{ իմտի ճէվապ } 5 \frac{13}{35} \text{ տիր:}$$

Պագէն սուրէթլէրի թարհտա միւշթիլաթ օ-
 լուր, մէսէլա, $8 \frac{4}{5} - 3 \frac{6}{7} = ?$

$\frac{4}{5} = \frac{28}{35}$, վէ $\frac{6}{7} = \frac{30}{35}$, $\frac{28-30}{35}$ օլամազ չիւնըրի 30 ա-
 տէտի 28տէն պէօյիւք տիր, իմտի $\frac{28}{35}$ ինն ատէտ ի
 թամմընտան 4 թանէ սլըրըզ, օլուր $\frac{35}{35}$,

$$\frac{28}{35} + \frac{35}{35} = \frac{63}{35}, \frac{63-30}{35} = \frac{33}{35}, 7-3=4, \text{ իմտի ճէվապ}$$

$$4 \frac{33}{35},$$

$$\text{Տիկէր պիր միտալ } 8 - 3 \frac{6}{7} = 4 \frac{1}{7}$$

8տէն 4 սլըրըզ վէ $\frac{7}{7}$ չէրլինտէ եաղարըզ $\frac{7-6}{7} = \frac{1}{7}$,

$$7-3=4 \text{ ճէվապ } 4 \frac{1}{7}:$$

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. $78\frac{3}{15} + 3 + \frac{1}{12} + \frac{78}{128} = q\hat{w}z:$

2. $(16\frac{3}{5} + \frac{7}{8}) - (6\frac{3}{7} - 5) = q\hat{w}z:$

3. $(17\frac{3}{5} - 6\frac{15}{17}) + (3\frac{1}{2} + \frac{1}{4} + 205 + 1\frac{15}{8}) = q\hat{w}z:$

4. Պիր գույուտա 792 $\frac{3}{4}$ պաթման սու վար ի-
տի: 3 առէմ սըրա իլէ սույունը շէքսիլէր
Պիրինճի առէմ 275 $\frac{1}{3}$ պաթ. իքինճի առէմ
182 $\frac{1}{2}$ պաթ. իւշիւնճի առէմ 138 $\frac{3}{13}$ պաթ.
շէքսի Գույուտա նէ գատար սու դալար:

5. Պիր առէմին քիսէսինատ 82 $\frac{1}{2}$ դրուշր վար ի-
տի: Չարսույա կիտիպ 13 $\frac{1}{4}$ դրուշրդ էթ,
1 $\frac{3}{4}$ դրուշրդ տումաթէս, $\frac{5}{8}$ դրուշրդ պիպէր
ալտը վէ պիր համմալա $\frac{5}{16}$ դրուշ վերէրէք է-
վէ եսլատը. իվէ կէլիպ վարատընը սայտը-
ղընտա 17 $\frac{5}{8}$ դրուշ պուլտու. նէ գատար զնյա
էյլէմիշ:

6. $(8\frac{3}{4} + 17\frac{15}{18} + \frac{3}{6}) - (7\frac{1}{8} + 1.25 + \frac{3}{7}) = ?$

7. $1333.365 - 786\frac{7}{8} = q^{\circ}z^{\circ}$

8. $(36.5 + 78\frac{3}{4} + 161.2) + (16\frac{3}{8} - 7\frac{3}{12}) =$

9. Տէօրթ ատէմ 1,236 $\frac{1}{2}$ դրուչը արայալըն-
տա թէվլի էթտիլէր, շէօլէ բի պիրինճի տ-
տէմ 312 դրուչ, իքինճի ատէմ 275 պուչուգ
դրուչ վէ իւչիւնճիլ իլէ տէօրտիւնճիլ ատէմ
իսէ, միւթէպադի վարայր արայալընտա
միւսավի սուրէթտէ թագսիմ էթտիլէր: Սօն
իքի ատէմտէն ՚հէր պիրի նէ՞ գատար ալտը:

10. Պիր նաճճար հաֆթատա 6 կիւն իչլէմէր
իւղրէ 7 հաֆթա իչլէյիպ՝ 785 դրուչ իւճրէթ
ալտը: Պիր եափրճը իսէ, հաֆթատա պէշ
կիւն իչլէմէք իւղրէ 8 հաֆթա իչլէյիպ՝ 712
դրուչ ալտը: Պունյարտան հանլըսընըն կիւն-
լիւյիւ տահա զիյատէ տիր վէ նէ՞ գատար:

ԶԱՐՊ

Քէսրէրին զարպը իչինն ումումի գախտէ՝
 իխրիսար էտիտիքտէն սոնրա, քէսրէրին Սու-
 րէթլէրինի Սուրէթլէր իլէ վէ Մախրէճլէրինի
 Մախրէճլէր իլէ զարպ էթմէք տիր:

$$\text{Մէսէլա. — } \frac{9}{11} \times \frac{7}{12} \times \frac{22}{63} \times 48 = 4 \text{ ա}^2 \text{ 2}$$

Իխրիսար, էվլէճէ զիքր էտիտիլի իսզրէ,
 եօգարտան աշաղրտան (Սուրէթտէն վէ Մախրէճ-
 տէն) միւսավի մաղրուպլար սիւմէք իլէ օլուր:

$$\frac{9 \times 7 \times \frac{2}{11} \times \frac{4}{63} \times 48}{9} = 8$$

11	իլէ	22	քիւչիւլիւր,	եօգարըտա	2	գալըր.
12	"	48	"	"	4	"
7	"	63	"	աշաղրտա	9	"
9	"	9	"	պիր շէյ	գալմաղ:	

Մախրէճտէ պիր շէյ գալմաղ վէ Սուրէթտէ 2×4
 գալըր վէ $2 \times 4 = 8$ ճէվապ տըր:

Իխթիտար ուսուլըյա շօզ վազթ գալտանըլա-
 պիլիր:

Ստէա ի սահիհ մա էլ քէսրէրի տէ պէօյլէ
 զարպ էթմէք իճապ էտէր:

Մէսէլա.— $62\frac{1}{2} \times \frac{9}{50} \times \frac{2}{3} \times 15 = 75\frac{3}{8}$.

$$\frac{125^5 \times 9^3 \times 2 \times 15}{2 \times 50 \times 3} = \frac{225}{2} = 112\frac{1}{2}$$

Ատէտ ի սահիճ մա էլ բէսլի պիր ատէտ ի թամնի՛ իլէ զարպ էթմէք ինապ էտէր իսէ, իրի եօլ թավսիյէ էտիլէպիլիլ. պիլի՛ էվիլէճէ զիքը էտիլէն ումնւմի ոսուլ արը. մէսէլա $8\frac{3}{8} \times 9 = \frac{67}{8} \times 9 = \frac{603}{8} = 75\frac{3}{8}$ ճէվապ. Տիկէրի՛ ատէտ ի թամնի իլէ էվիլէլա քէսը գըսմընը վէ սօնրա. քէսըին ատէտ ի սահիճ գըսմընը զարպ էթմէք ոսուլը արը. մէսէլա $8\frac{3}{8} \times 9 = 75\frac{3}{8}$.

$$\frac{3}{8} \times 9 = \frac{27}{8} = 3\frac{3}{8}, \quad 8 \times 9 = 72,$$

$$72 + 3\frac{3}{8} = 75\frac{3}{8} = \text{ճէվապ.}$$

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. $18\frac{3}{8} \times 9 = \text{դ.ա.չ.}$

2. $(7\frac{1}{4} \times 16\frac{3}{7}) - 16\frac{1}{5} = \text{դ.ա.չ.}$

3. $62\frac{1}{5} \times 7 \times 70\frac{1}{4} = \text{դ.ա.չ.}$

4. $\frac{3}{5} \times 7\frac{1}{3} \times 18\frac{6}{7} \times \frac{1}{8} = \text{դ.ա.չ.}$

5. $(17\frac{1}{7} \times 7\frac{1}{6}) - (6\frac{1}{3} + 7.2) = \text{դ.ա.չ.}$

6. $(7\frac{1}{5} \times 8\frac{1}{2} \times 3\frac{3}{7}) + (17\frac{1}{8} - 6.3) = \text{դ.ա.չ.}$

7. $(6\frac{1}{2} \times 7\frac{1}{4} \times 8.2) + (7.5 + 16.35 + 8) =$

8. Պիր ատէմին 2500 թէյէք պողը վար խի. պողը սէօքիւղ եէրինի արշըն իլէ սաթար, հէր թէյէք եէրի 18 քիւրսիւ կէլէյօր խի վէ քիւրսիւօիւնիւ $1\frac{1}{4}$ դրուչա սաթար: Եէօքիւնիւնիւ նէ՞ դատարա սաթար:

9. Պիր ատէմ էօյլէտէն էվլէլ $3\frac{1}{2}$ սաթա կօլ վէ էօյլէտէն սօնրա $2\frac{1}{4}$ սաթա կօլ եիւրիւտիւ: Էօյլէտէն էվլէլ սաթատա 3.75 քիւօմէթրօ վէ էօյլէտէն սօնրա 2.8 քիւօմէթրօ եիւրիւտիւ: 0 կիւն դ.ա.չ քիւօմէթրօ եիւրիւմիւչ օրտու:

Թ Ա Գ Ս Ի Կ

Քէսրին թագսիմի իշխնն ուսումի զախակ
 զարպ զախակսինէ շոգ պէնդէր. անտէն փարզը
 շու արբ քի մագսում՝ ք ալէյն օլան քէսր հա
 քէսրլէր բէսմէսինին սուրէթլէրի մախրէճ, վէ մախ-
 րէճլէրի սուրէթ էախլախրտէն սոնրա զարպ էախլ-
 մէլի տիր. Պսնըն տա սէպէպինի պիր միսալ իլէ

կէսթէրէ պիլիրիլ: $\frac{4}{5} \div \frac{3}{7} = 4 \frac{2}{5}$

$\frac{4}{5}$ ի 3 իլէ թագսիմ էտէլիմ: Պիր քէսրի բիւ-
 չիւթմէնին, եանի թագսիմ էթմէնին հօլու, հա
 սուրէթլէ թագսիմ, եա տա մախրէճլէ զարպ արբ.

իմտի օլուր $\frac{4}{5 \times 3} = \frac{4}{15}$, լաքին 3 իլէ
 թագսիմ էթմէլի տէլիլ, իլլա $\frac{3}{7}$ իլէ եանի 7

գաթ քիւչիւք պիր ատէտ իլէ թագսիմ էթմէլի
 իախր. տէմէք քի ճէվապ 7 գաթ քիւչիւք տիր:
 եանլըջ օլմամասը իշխն 7 իլէ զարպ էթմէլիլիլ,

եանի $\frac{4 \times 7}{5 \times 3} = 0$ տէմէք տիր բի $\frac{3}{7}$ թէրս յէ-

վիրիլիպ՝ $\frac{7}{3}$ օլար վէ զարպ էախլախ:

Թագսիմաէ իքինճի բէմիլլէթ նիշխնն թէրս
 չէվիրիլիպ զարպ էախլախինի տիլէր պիր հօլ իլէ

տէ իյլա՛հ էտէլիմ: Պապը քէմիկէթիւր վար տըր քի անկրին հասըլը դար-զարը 1 է մուսալի տիր. մէսէլա $\frac{1}{3}$ վէ 3, $\frac{3}{5}$ վէ $\frac{5}{3}$, $\frac{25}{100}$ վէ 4, $\frac{125}{1000}$ վէ 8 . . . $\frac{1}{3} \times 3 = 1$, $\frac{3}{5} \times \frac{5}{3} = 1$, $\frac{25}{100} \times 4 = 1$, $\frac{125}{1000} \times 8 = 1$.

Էվվէլէ Տէօրթ Ամէլիյաթ պապընտա պապը զըսա վէ զօլայ զարայ վէ թադոխմ ուսուլարը հազ զընտա պահա էտիւլըէն կէօրտիւք քի 125 իլէ թադոխմ էտէճէք եէրտէ 8 իլէ զարայ վէ 25 իլէ թադոխմ էտէճէք եէրտէ 4 իլէ զարայ էտիլաի (թապիի աշարի նօզթասընա տիզ դաթ էտէրէք): Տիզ դաթ էտիլաիքտէ կէօրիւլուք քի 0.125 իլէ 8 զարայ էտիլաիքտէ 1, վէ 0.25 իլէ 4 զարայ օլմնտըզտա 1 չրդար. վէ լաքին 0.125 իլէ 8ին վէ 0.25 իլէ 4ին տլադատը նէ իտէ, $\frac{1}{3}$ իլէ 3ին, $\frac{3}{5}$ իլէ $\frac{5}{3}$ նին վէ $\frac{7}{8}$ իլէ $\frac{8}{7}$ նին տլադատը տյնիտի տիր (չիւն հէվաինին տէ հասըլը զարայը 1 էտէր): Տէմէք օլուք քի պիր քէօրի տիկէր պիր քէօր իլէ թադոխմ էտէր իրէն իրինճի քէօրի թէրս չէվիբիպ զարայ էտէր իտէր, եինէ այնի նէթիճէլէ եէթիշմիշ օլուրըլ: Թապիր ի ախէրլէ, քէօրլէրին թադոխմինտէ մադսումը ալէյհին սուրէթինի մախրէճ վէ մախրէճինի սուրէթ էտէրէք զարայ էտէրիլ:

$$\left(3\frac{1}{9} \times 2\frac{5}{36} \times \frac{18}{35} \times \frac{5}{22} \right) \div \left(\frac{5}{6} \times 4\frac{1}{2} \right) = 7\frac{1}{2}$$

$$\frac{28}{9} \times \frac{77}{36} \times \frac{18}{35} \times \frac{5}{22} \times \frac{6}{5} \times \frac{2}{9} = \frac{28}{135}$$

Ատէտ ի սահիհ մա էլ քէսրի ատէտ ի սահիհ իլէ թազսիմ իճասլ էթտիքատէ զարպտա իսթիմալ էտիլէն իքի ուսուցար տա էյի իսէ տէ, ու մուժի գախտէ մու ճէպինճէ իշլէմէք տահա գօլալ արլու:

$$\text{Մէսէլա, } 7\frac{3}{8} \div 5 = \frac{59}{8} \times \frac{1}{5} = \frac{59}{40} = 1\frac{19}{40} \text{ ճէվապէ}$$

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. $18\frac{3}{7} \times 63\frac{5}{9} \times \frac{1}{12} = 7\frac{1}{2}$

2. $(62 \times 15\frac{1}{3}) \div (73\frac{1}{7} \div 18\frac{2}{9}) = 7\frac{1}{2}$

3. $(3\frac{2}{5} \times 7\frac{1}{8} \times \frac{3}{13}) \div (7\frac{1}{3} \times 8\frac{3}{13}) = 7\frac{1}{2}$

4. $(78\frac{2}{3} \times \frac{1}{7} \times 62\frac{1}{2} \times \frac{1}{5}) \div (5\frac{1}{2} \times 6) =$

5. Պիլր ատէմին 68 թէնէքէ փէքմէղի վար իտի, հէր թէնէքէ $8\frac{3}{5}$ պաթմանն օլմալ իւղլէ:

Պատժմանընդ $5 \frac{5}{8}$ զրուշա սաթարը վէ մուգա-
պիլինտէ պուգաայ սաթուն ալարը թիմինի
 $28 \frac{1}{2}$ զրուշա Գաճ թիմին պուզաայ ալար:

6. Ճարապուստ իլէ Հալէպ շէհրինին արտարնը
92 միլ ֆարդ էտէր իտէք՝ վէ Պաղտատ շմէն-
տըֆէրի ճարապուստան Հալէպէ 3 վէ ըուպ
սաաթտա կիտէպիլիյօր իտէ՝ շմէնտըֆէր սա-
աթտա Գաճ միլ կիտիյօր: Էյէր Պաղտատ շը-
մէնտըֆէրի նէրինէ Նիւ Եօրք իլէ Շիզակօ ա-
րասրնտա իշլէյէն "20նճի ասը գաթարը" իս-
միլյէ մարտ.Ֆ շմէնտըֆէր քի, 1000 միլ պիլը
մէսաֆէյի 18 սաաթտա գաթ էտիյօր, օլ շմէն-
տըֆէր իշլէսէ իտի, Հալէպտէն ճարապուստ
Գաճ սաաթտա կիտիլէպիլիբ իտի:

7. Պիր ատէմին 2200 թէյէք պիր պապը վար ի-
տի, Նէր թէյէքտէն $5 \frac{3}{10}$ պաթման իւզիւմ
քէստի, պունտան վէքմէզ վիշիրտի, իւզիւ-
մին աղըրըզընըն պէշտէ պիրիտի վէքմէզ
գալար: փէքմէզի տօլտուրմադ իշիւն թէնէքէ
ալաճազ, Նէր թէնէքէ 8 պաթման 3 նիւյիւ
($8 \frac{3}{10}$ պթմ.) վէքմէզ ալըր: Գաճ թէնէքէ
սաթուն ալմալը արը վէ էյէր Նէր թէնէքէ
3 զրուշ 10 վարա ($3 \frac{1}{4}$) իտէ, Գաճ զրուշըդ-
թէնէքէ սաթուն ալմալը արը:

8. Գէոլոգիներն պիրինին 250 եռամս րթատը վար խախ. հէր պիրինի $7 \frac{1}{2}$ վարայա սաթաճաղ խախ Եօլտա կէլիւր իգէն սէվէթ⁶ եէրէ տիւշիւսը՝ եռամսըթալարըն 38ի գըրըլար վէ շէհրէ կէլ-տախրտէ սաղլամ՝ եռամսըթանըն եիւղիւ 21 գրուշ հրասպընաան սաթար: Գըրըլմասա՞ մը բեարլը օլաճագ խախ, շիմաթ՞ մի քեարլը վէ նէ՞ գատար: (40 վարա 1 գրուշ էտէր):
9. Պիր գահվէ ճի $1 \frac{1}{4}$ պաթման գահվէ սաթուն ալըս պաթմանը 32 գրուշ խզէրինտէն վարասընը վէրտի: Կօնլա սու գահվէյի գահվարըդ տա գահվէնին $\frac{1}{7}$ սինի էքսիլմիշ պուլտու: Գալլուրըշ գահվէտէն 1270 ֆինճան գահվէ ժիշիլիսլ սաթար: Հէր ֆինճանտա օլան գահվէ գահ վարալըղ խախ:
10. Լանտրատան Լտինպուրկա կիտէն շըմէնտը, ֆէր 393 $\frac{3}{5}$ մի պիր մէսաֆէյի 9 սաթտա կիտիյօր. ամմա եօլտա 5 ֆարղը մահալլարտա սուրտյօր. 1 մահալտա 30 տաղիղէ, 3 ֆարղը մահալլարտա 5էր տաղիղէ վէ պիր տիկէր մահալտա 3 տաղիղէ: Հարաքէթ էթտիլի զէման սիւրաթը սաթտա գահ միլտիւր: (60 տաղիղէ պիր սաթ էտէր):

ՔԻՒՍՈՒՐ Ը ՂԱՅՐ Ի ՊԱՍԻԹԷ

Պիր քէսրին սուրէթինտէ կամ մախրէճինտէ վէ
կամ սա հէմ' սուրէթ հէմ' մախրէճինտէ քէսր օլ-
տուդտա՝ օ պիր քէսր ի Ղայր ի Պասիթ տիր:

$$\text{Մէսէլա} \quad \frac{2\frac{1}{2}}{7}, \quad \frac{3}{7\frac{1}{7}}, \quad \frac{3\frac{1}{2} \times 7\frac{2}{3}}{\frac{63}{5} \times 2\frac{2}{7}},$$

պունչար բիւսուր ը զայր ի պասիթէ տիր:

Պու նէվ քէսրլէրի հալլ էտիւլ՝ սատէ պիր
չէքլէ գօյապլլմէք իչին, սուրէթի մախրէճ-
տէնայրրան խաթթը թագսիմ' իշարէթի տէյու
տի շիւնէրէք անա կէօրէ սուալլ հալլ էթ-
մէք կէրէք տիր: վէ ֆիլ վազը սա մախրէճ
թագսիմ' կէօսթէրիր, մէսէլա, $\frac{2}{7}$. . . պիր քէմ-
միլլէթի 7 գըսմա թագսիմ' էտիպ Չսինի ալարդ-
տա օլ ալընան գըսմ' պիւթիւնիւն $\frac{2}{7}$ սի օլուր:
Քիւսուր ը զայր ի պասիթէյէ պու կէօղ իլէ պա-
զըլարգտա էն միւրէքքէպ վէ մուխթէլիթ կէօ-
րիւնէն էն սատէ վէ պասիթ պիր շէքլէ գօնուլա-
պիլիր: Պիր գաշ միսալ իլէ իյլսհ էտէլիմ:

$$\frac{8\frac{3}{4}}{7} = q^{wz}, \quad \frac{8\frac{3}{4}}{7} = 8\frac{3}{4} \div 7 = \frac{35 \times 1}{4 \times 7}$$

$$= \frac{5}{4} = 1\frac{1}{4} \quad \delta\epsilon\eta\theta\iota$$

$$\frac{4\frac{1}{7} - 2\frac{1}{4}}{6\frac{1}{2} - 6\frac{1}{7}} = q^{wz}$$

$$\frac{4\frac{1}{7} - 2\frac{1}{4}}{6\frac{1}{2} - 6\frac{1}{7}} = (4\frac{1}{7} - 2\frac{1}{4}) \div (6\frac{1}{2} - 6\frac{1}{7})$$

$$= (4\frac{4}{28} - 2\frac{7}{28}) \div (6\frac{7}{14} - 6\frac{2}{14})$$

$$= (3\frac{32}{28} - 2\frac{7}{28}) \div (6\frac{7}{14} - 6\frac{2}{14})$$

$$= 1\frac{25}{28} \div \frac{5}{14} = \frac{53}{28} \times \frac{14}{5}$$

$$= \frac{53}{10} = 5\frac{3}{10} \quad \delta\epsilon\eta\theta\iota$$

$$\frac{2\frac{3}{4} \times 7\frac{7}{11}}{\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} \times 18\frac{2}{3}} = q^{wz}, \quad \frac{2\frac{3}{4} \times 7\frac{7}{11}}{\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} \times 18\frac{2}{3}} =$$

$$= (2\frac{3}{4} \times 7\frac{7}{11}) \div (\frac{1}{2} \times \frac{3}{4} \times 18\frac{2}{3})$$

$$= (\frac{11}{4} \times \frac{84}{11}) \times (2 \times \frac{4}{3} \times \frac{3}{56})$$

$$= \frac{11 \times 84 \times 2 \times 4 \times 3}{4 \times 11 \times 3 \times 56} = \frac{84}{28} = 3$$

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. $\frac{7\frac{3}{5}}{\frac{5}{15} \times \frac{19}{27}} = \eta\omega\zeta :$
2. $\frac{6\frac{3}{7} - 2\frac{7}{8}}{72\frac{1}{3} \div 9\frac{3}{7}} = \eta\omega\zeta :$
3. $\frac{\frac{17}{20} + \frac{11}{15} + 4\frac{7}{10} + \frac{4}{5}}{(\frac{3}{10} + \frac{11}{15}) \div 3\frac{2}{5}} = \eta\omega\zeta :$
4. $\frac{(6\frac{1}{2} \times 17\frac{3}{5}) \div (12\frac{3}{4} \times 3\frac{1}{2})}{(8 + \frac{4}{5}) - (\frac{1}{5} \times \frac{4}{5})} = \eta\omega\zeta :$
5. $\frac{\frac{37}{98} \times \frac{51}{111} \times \frac{152}{187} \times \frac{153}{171}}{5\frac{1}{2} \times 3\frac{1}{3}} = \eta\omega\zeta :$
6. $\frac{(16\frac{1}{3} \div 2\frac{3}{4}) + (7\frac{1}{3} \times 18\frac{2}{5} \times \frac{3}{7})}{7\frac{1}{2} \times 6\frac{1}{3} \times 5\frac{1}{4} \times 4\frac{1}{5}} = \eta\omega\zeta :$
7. $\frac{\frac{3}{11} \times 9\frac{3}{13} \times 3\frac{1}{7} \times 9\frac{1}{10}}{\frac{4}{17} \times 3\frac{9}{19} \times 12\frac{1}{7} \times 2\frac{10}{33} \times \frac{7}{20}} = \eta\omega\zeta :$

$$8. \frac{4\frac{1}{8} - 2\frac{1}{5}}{7\frac{1}{8} + 3\frac{15}{16}} = q \cdot a^x z^2$$

$$9. \frac{(7\frac{1}{8} \times 3 \cdot 16) \div (7\frac{1}{3} \times 15 \times 3\frac{1}{5})}{(18.2 + 1\frac{1}{5}) - (7.25 + 3 + 6\frac{1}{4})} = q \cdot a^x z^2$$

10. Պիր ատէմին իւշ պաղչէսի վար խտի. հէր պաղչէտէ 556 աղանը վէ հէր աղանտա 125 փօրթուղալը վէ հէր փօրթուղալընըն ֆիյաթը 12 $\frac{1}{2}$ փարա խտի: Տիկէր պիր ատէմին տէ 4 պաղչէսի վէ հէր պաղչէտէ 251 աղանը վէ հէր աղանտա 64 փօրթուղալը վէ հէր փօրթուղալընըն ֆիյաթը 10 $\frac{1}{2}$ փարա խտի: Հէր իքիսի տէ փօրթուղալարընը սաթտրղըսընտա պիրիննի ատէմ իքիննինին գաճ միսի փարա էտէ էտէճէք տիր:

11. Պիր գարը պիր մաղազատան արընը 13.5 զրուշ էտէր 7 $\frac{7}{8}$ արընը գատիֆէ վէ արընը 3 $\frac{3}{4}$ զրուշ էտէր 15 $\frac{1}{2}$ արընը խասա վէ արընը 1 $\frac{7}{8}$ զրուշ էտէր 5 արընը տանթէլա ալըպ պէտէլինէ մէճիտիյէ վէրմէք խթէյօր. գաճ թէմամ մէճիտիյէ վէրմէլի տիր:

ՔԷՍՐ Ի ԱՏԻՅԷ ԱԻՏ ՈՒՄՈՒՄԻ ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. Պիր առէմ պաթմանը $38\frac{1}{4}$ դրուչա օլմադ խղրէ $6\frac{3}{10}$ պաթման սարը ևսդ սաթունն ալար վէ մուղապիլինատէ թիմինի $27\frac{3}{4}$ դրուչ էտէր պուղտայ վէրմէք խթէյօր. Գա՞չ թիմին պուղտայ վէրմէլի աիր:

Սուրէք ի հալլ.—

Մառէմքի $6\frac{3}{10}$ պաթմանն եաղ ալար վէ մառէմքի եաղըն պաթմանը $38\frac{1}{4}$ դրուչ սըր, ալարըը եաղըն ֆիլյաթը օլաճադ $38\frac{1}{4} \times 6\frac{3}{10}$ դրուչ. մուղապիլինատէ թիմինի $27\frac{3}{4}$ դրուչ էտէր պուղտայ վէրմէք աիր. Գա՞չ թիմին վէրմէճէլինի տեղամադ իչին $(38\frac{1}{4} \times 6\frac{3}{10})$ յը $27\frac{3}{4}$ իլէ թաղսիտ էթմէլիլիզ վէ օլուր, $(38\frac{1}{4} \times 6\frac{3}{10}) \div 27\frac{3}{4} = (\frac{153}{4} \times \frac{63}{10}) \div \frac{111}{4}$

$$= \frac{153}{4} \times \frac{63}{10} \times \frac{4}{111}$$

$$= \frac{153 \times 21}{37 \times 10} = \frac{3213}{370} = 8\frac{253}{370} \text{ թիմին,}$$

8 թէմամ թիմին վէ լաքին $\frac{253}{370}$ թիմին վէրէմէյ

Օլտու գընտան եէրինէ փարա վէրիւր, թիմինի
 $27\frac{3}{4}$ եա սա $\frac{111}{4}$ զրուշ էթտիյի իշիւն $\frac{253}{370}$ թիմին

էակէր $\frac{253}{370} \times \frac{111}{4} = \frac{28083}{1480} = 18\frac{1443}{1480}$ զրշ, 18 վէ $\frac{1443}{1480}$ զրշ.

վէ լաքին $\frac{1443}{1480}$ զրուշ օլմազ, իմտի պտնը փարա

էակէրիզ, մատեմ՝ քի 40 փարա պլըր զրուշ էակէր,
 $\frac{1443}{1480}$ զրուշ $= \frac{1443}{1480} \times 40 = \frac{1443}{37} = 39$ փարա.

Խմտի պու ստեմ՝ 8 թիմին պուզտայ 18 զրուշ
 վէ 39 փարա վէրէճէք տիր, եա սա 8 թիմին
 պուզտայ վէ 19 զրուշ վէրէճէք տիր:

2. Պիր ստեմ պաթմանը $18\frac{5}{8}$ զրուշ հիսապըն-
 տան 5 պաթման սուճուզ ալտը, պաթմանը
 $17\frac{1}{2}$ զրուշտան 8 պաթման պասարդ ալտը
 վէ պաթմանը $8\frac{3}{4}$ զրուշտան 10 պաթման փէր-
 մէզ ալտը, վէ պու պօրճա մուզապիլ պազըն-
 տան կէլմիշ օլուպ՝ պաթմանը $5\frac{1}{4}$ զրուշ էակէր
 գուրու իւզիւմ՝ վէրմէք իսթէյօր: Գա՞շ պաթ-
 ման գուրու իւզիւմ վէրմէլի:

3. Պիր շայիլտ էվտէն մէրթէպէ կէլիյօր: Էվ-
 տէն չըզար իրէն սասթ սապահլալըն Ալա-
 Ֆրանկա 7 պուշուզ իտի, Եօլտա պիրինի կէօ-
 ըրէպ պիր ազ սուրուպ գօնուշտու վէ եօլը-

նա տէլամ՝ էտէրէք՝ մէքթէպէ կէրտիյինտէ պաղար ըի, սաաթ սէքիզ օլմուշ, էլ իլէ մէքթէպինն արասը 1800 մէթրօ օլտալ՝ շայիրա սաաթաա 4010 մէթրօ եօլ կիաէպիլիը խալէօլտա գա՞շ տաղիզէ տուրմուշ ալըր:

4. Պիլը աթթար իշի 27 պաթման ալըր պիլը չուվալ շէքէր սաթուռն ալարը 192 $\frac{1}{2}$ դրշ վէրտի, ըկգա իշի 8 պաթման ալըր 1 չուվալ թէմպէքի ալըր 510 $\frac{1}{4}$ դրուշ վէրտի: Քէնտի թէմպէքիինն պաթմանընը 110 դրուշ վէ շէքէքինն պաթմանընը 10 $\frac{3}{4}$ դրուշ իւզէրինտէն սաթար, նէ՞ գատար գալանար:

5. Պիլը տիշճի $\frac{6}{1000}$ պաթմանն, (6 տիլհէմ) ալթուռնըն իշինէ պիլը աղ պաղըր գաթարպպալ թէքրիպտէն 13 առէա տիշ յեափտը վէհէր պիլիինի 3 Մէճիտիյէյէ սաթար: Ալթուռնըն պաթմանը 510 լիրայա օլտուղու հալաճ՝ տիշճիյէ 13 տիշտէ նէ՞ գատար ըեար գալարը: (Աիրա 127 $\frac{1}{2}$ դրուշ վէ Մէճիտիյէ 23 $\frac{3}{4}$ դրուշտան)

6. Պիլը գարը պիլը մաղաղայա կիտէրէք աթիտէքի էշեայը սաթուռն ալար, — 5 արշըն գատիֆէ, արշընը 11 $\frac{1}{4}$ դրուշա. 3 արշըն գօրտէլա

արշընը $1\frac{5}{8}$ դրուշա, 1 արշըն սիթիքրոզ արշընը 8 դրուշա, զէ 7 արշըն պէզ արշընը $1\frac{3}{8}$ դրուշա: Մազազաճըյա 1 Օսմանը Լիբասը վէրտի, նէ* դասար կէրի ալաճազ:

7. Պիր միմար արշընը $\frac{75}{100}$ մէթրո տըր, 15 մէթրո գաճ միմար արշընը էտէր:

8. $(32\frac{1}{3} \times 7.15 \times \frac{1}{8}) \div 6 = \text{գաճ}:$

9. $\frac{7}{\frac{1}{3} \times \frac{8}{8}} \times \frac{95\frac{1}{2}}{\frac{7}{11}} = \text{գաճ}:$

10. $(118 \div 8\frac{5}{6}) + (1\frac{3}{7} - \frac{3}{8}) = \text{գաճ}:$

11. $\frac{6}{3\frac{1}{2}} \times \frac{7\frac{1}{2}}{7} \times \frac{12.5}{6\frac{1}{4}} = \text{գաճ}:$

12. $(72 - 13\frac{1}{2}) \div \frac{16\frac{3}{4}}{7\frac{1}{2}} = \text{գաճ}:$

13. $\frac{7\frac{1}{8} \times 3\frac{2}{5}}{21\frac{1}{3} \div 6\frac{1}{2}} = \text{գաճ}:$

14. Պիր շոճուզա սուալ էտիլտիքի, աթիտէքի քէմ միյէթլէրին ճէմի նէ* տիր. $8\frac{4}{15} + 2\frac{7}{9} + 3\frac{3}{5} + 4\frac{2}{3}$

15. "20 տիր" տէտի նէ՞ գատար եանըմը խտի:
Պիր եիւզպաշընըն սէնէվի 14350 զրուշ մա-
աշը վար տըր: Մահիյէ: տլաճաղը վարանըն
 $\frac{1}{1}$ Տիսինի թէգաուա մաաշընա վէ $\frac{1}{15}$ սինի տէ
սիկուրթա իշիւն սանաբդտա պրաղըպ միւթէ-
պտղընընը մատրափը իշիւն տլըր. մահիյէ նէ՞
գատար վարա ալըր:
16. Պիր գէնկին քէն տի հափուարընը մէրմէր իլէ
տէօշէթմէք խթէյօր: Հափլու սաթհէն 256 քիւր-
սիւ (միւրէպպտա արշըն) օլուպ: հէր թաշ վա-
սաթ հիտապ $\frac{1}{9}$ քիւրսիւ տիր: Հէր թաշ $7\frac{3}{4}$ զը-
րուշ իլէ գօնուլույօր: Հափլույը տէօշէթմէք ի-
շիւն նէ՞ գատար մատրափը օլաճագ տըր:
17. Պաթմանը $2\frac{1}{8}$ զրուշ էտէն 2 գանթար պուզ-
տայ եէրինէ պաթմանը $3\frac{3}{4}$ զրուշ էտէն նէ՞ գա-
տար իւղիւմ՝ վէրմէլի տիր: (1 գնթ. 100 պաթ):
18. Ալթուն քէնտի հաճմընճա սուտան 18 պուշուգ
գաթ աղըր տըր: $1\frac{3}{108}$ միւքաապ այագ ալթուն
գա՞շ լիւրա վէ գա՞շ զրուշ էտէր: (Միւքաապ
այագ սու. $62\frac{1}{2}$ լիպրա. 7 լիպրա պիր պաթման.
պիր պաթման ալթուն 510 լիւրա վէ $127\frac{1}{2}$
զրուշ պիր լիւրա տըր:

19. Սէտա հաժառա սանիյէտէ 1090 այսոց վէ տէմիրտէ հաժառան 10 պուչուդ դաթ սիւրաթիւէ հարաքէթ էտէր: $\frac{7}{8}$ միլ ուղունլըղընտա օլան պիր տէմիր պօրունըն պիր ուճունտա պիր ատէմ պիր շէքիճ իլէ վաւրտա, օլ պիր ուճընտարի ատէմ դաշ տէֆա սէս իշիտիր վէ արալարընտա դաշ սանիյէ ֆարդ օլուր: (պիր միլ 5280 այսոց տրր):
20. Այնթապտան ֆիլիսէ կիտէն եօլուն տղունլըղը 41 $\frac{1}{2}$ միլ տիր: Պիր ատէմարապա իլէ սապահլայըն սաաթ Այաֆրանկա Տաէ եօլա շըղըդ սաաթտա 7 $\frac{1}{4}$ միլ եօլըլըղ էախպ վէ եօլտա եարըմ սաաթ բահաթ էտէրէք կիտիյօր: Տէկէր պիր ատէմ իսէ աթ իլէ սաաթտա 5 $\frac{1}{7}$ միլ եօլճուլըղ էախպ վէ եօլտա իրի ֆարդը մահալարըն հէր պիրինտէ եարըմ: Եր սաաթ բահաթ էտէրէք կիտիյօր: Իք ատէմ նէ՝ դէման վէ իրինճի ատէմ անտէն նէ՝ գատար սօր բա ֆիլիսէ կիրէճէք տիր:

Պ Ա Պ 3

ԱՏԱՏ Ը ՄԻԻՐԷՔԵՊԷ

Նէվմի մուամէլաթըմըլտա էն չօդ թէսատիփ էթտիյիմիդ քէմմիյէթլէր "Ատատ ը Միւրէքքէպէ" թէսմիյէ էտիլէնյէր տիր։ Մէսէլա "Պիր գասապտան 1 պաթման 200 տիրհէմ էթ ալտըմ։" "Պադգալա՝ 18 դրուչ 5 փարա պօրճում՝ վար" կիպի սէօլլէրտէ, 1 պաթման 200 տիրհէմ վէ 18 դրչ. 5 փարա Ատատ ը Միւրէքքէպէտէն տիր։

Ատատ ը Պասիթէ պունըն աքսիսիօլուպ, սնտէ պէօլլէ այնի ճինստէն 2 եա զիյատէ նէվ մրդեասպար պուլունամազ։ 8 պաթման, 5 արչըն, 17.5 դրուչ, վէ զայրի։

Պու ֆէսին գըյմէթի 13 պուչուպ դրչ. տէր իսէք՝ 13 պուչուպ դրչ. Ատատ ը Պասիթէտէն տիր. վէ լաքին պու ֆէսին գըյմէթի 13 դրչ. 20 փարա աըր տէր իսէք, 13 դրչ. 20 փարա Ատատ ը Միւրէքքէպէտէն տիր։ Շէօլլէ ըի պիր քէմմիյէթի

իֆատէ հտէր իբէն՝ այնի ճինատէն 2 եա ղիյատէ նէվ մըգեասլար իսթիմալ հտիլիբ իսէ՝ օլ քէմմի-յէթլէրէ Ատատ ը Միւրէքքէպէ տէնիր:

Հէր մէմլէքէթին մըգեասլարը վէ հաթթա այնի մէմլէքէթին ֆարղլը մահալլէրինին էօլչիւլէրի այնի տէյիլ տիր: Տիւնեատա պուլունան հէր մէմլէքէթին մըգեասլարընը էօլլէնմէք չօզ էմէք իսթէր վէ լիւզումը տա հօզ արբ: Իմաի պու քիթապտա սալթ Ֆրանսըզ, ինկիլզ վէ Օսմանլը մըգեասլարը վէ միւսթամէլ ճէտվէլլէրի եազըլմըջ վէ պունլարը եէքտիկէրինէ թահվիլ էտէպիլմէք իչիւն տախի անախթարլար վէրիլմիջ տիր:

Պու մըգեասլար վէ ճէտվէլլէր մէսէլէսինէ կիրմէզտէն էվվէլ պիզճէ (Այնթապճա) մալիւմ օլան պիր ճէտվէլ այըպ՝ պու նէվ ատատըն ճէմ, թարհ, զարպ, թագսիմ վէ թահվիլ ուսուլլարընը մուխթասարէն իյզահ էտէլիմ:

- 400 տիրհէմ = 1 օզգա
- 2 $\frac{1}{2}$ օզգա = 1 պաթման
- 100 պաթման = 1 գանթար

ՃԷՄ

3 գանթար, 8 պաթման, 2 օզգա, 50 տիրհէմ վէ 78 պաթման, 350 տիրհէմ վէ 12 գանթար, 1 $\frac{1}{2}$ օզգա, 25 տիրհէմի ճէմ էլլէ:

Պու նէվ ատէտլէրի ճէմ՝ իշինն նիղամի սու-
քէթակ գանթարը դանթար ալթընա, պաթմանը
պաթման ալթընա, օղղալը օղղա ալթընա վէ տիր-
հէմի տիրհէմ՝ ալթընա եազարըզ :

Գանթար	Պաթման	Օղղա	Տիրհէմ
3	8	2	50
—	78	—	350
12	—	$1\frac{1}{2}$	25
15	87	2	25

Սաղտան պաշլայարագ՝ իւք սիթունը ճէմ է-
տէրիզ օլուր 425 տիրհէմ : 425 տիրհէմ՝ 1 օղ-
ղա իլէ 25 տիրհէմ էտէր, իմտի 25ի տիրհէմ սի-
թունընա եազըպ՝ էլտէ վար 1 տէյէրէք օղղա խա-
նէսինէ կէօթիւրիւրիւզ վէ օլ սիթուն օլուր
 $4\frac{1}{2}$ օղղա, $4\frac{1}{2}$ օղղա 1 պաթ. վէ 2 օղղա էտէր,
իմտի 2յի օղղա սիթունընա եազար վէ էլտէ վար
1 տէյէրէք՝ պաթման խանէսինէ կէօթիւրիւրիւզ
վէ օլուր 87 պաթման, պու պիր գանթարտան
էքսիք օլտուղընտան 87յի պաթման սիթունընա
եազըպ գանթարլարը ճէմ էտէրիզ վէ 15 էտէր :
15ի տալսի գանթար սիթունընա եազարըզ վէ
ճէվապ օլուր. — 15 գանթար, 87 պաթման, 2
օղղա, 25 տիրհէմ :

Թ Ա Ր Ն

5 գանձար, 8 պաթման, 250 տիրհէմաէն
2 գանձար, 19 պաթման, 1 օգդա վէ 275 տիր-
հէմի թարհ էյլէ.

Գանձար	Պաթման	Օգդա	Տիրհէմ
5	8	—	250
2	19	1	275
2	88	$\frac{1}{2}$	375

էվվէլա երնէ սաղաան պաշարը, 275 տիրհէմ
250 տիրհէմաէն չըգմաղ, իմտի 1 օգդա ալըրը
լուքին օգդատա պիր շէյ օլմատըղընտան 8 պաթ-
մանտան 1 պաթմանընը ալըպ $1\frac{1}{2}$ զընը օգդա խա-
նէօինէ պրադըպ Վինի տիրհէմէ թահվիլ էաէրիզ
վէ 250 իւզէրինէ իլավէ էթտիյիմիդտէ 650 տիր-
հէմ օլուր. 650տէն 275 թարհ էտիլտիքտէ 375
տիրհէմ գալըր: 375ի տիրհէմ սիթուընտա եա-
ղարը: Օգդա սիթուընտա շիմտի պաթմանտան
կէչիիշ օլան $1\frac{1}{2}$ օլտուլուընտան $1\frac{1}{2}$ — $1 = \frac{1}{2}$ օգդա. $\frac{1}{2}$
օգդայը օգդա սիթուընտա եաղարը, պաթման սի-
թուընտա օլան 8 շիմտի 7 դալմըշ տըր վէ 19
պաթման 7 պաթմանտան չըգմաղ. իմտի 5տէն 1
գանձար ալըրը քի 100 պաթման էտէր, $100 + 7 =$
 107 պաթման, $107 - 19 = 88$ պաթման, 88ի պաթ-

ման սիթուներնա եազարըզ, գանթար սիթուներ.
տարի 5 շիմաի 4 տիր վէ 4—2=2 գանթար,
2 յի գանթար սիթուներնա եազարըզ, վէ ճէվապ
օլուր, 2 գանթար, 88 պաթման $\frac{1}{2}$ օգգա 375
տիրհէմ:

ԶԱՐՊ

3 գանթար, 2 պաթման, 2 օգգա, 200 տիր-
հէմի 6 իլէ զարպ էլէ:

Գանթար	Պաթման	Օգգա	Տիրհէմ
3	2	2	200
			6
18	18	0	0

սադտան պաշլաշարագ զարպ էտէրիզ 200 × 6 =
1200. 1200 տիրհէմ թամմ 3 օգգա էտէր, իմ-
տի տիրհէմ սիթուներ ալթրնա սրֆրը եազըպ էլ-
տէ վար 3 տէրիզ, 6 × 2 = 12, 12 + 3 = 15 օգգա.
15 օգգա թամմ 6 պաթման էտէր, իմտի օգգա.
սիթուներ ալթրնա սրֆրը եազըպ, էլտէ վար 6
տէրիզ. 6 × 2 = 12 12 + 6 = 18 պաթ. 18 պաթ. գան-
թարտան քիւչիւք օլտըզընտան պաթ. սիթուներնա եա-
զարըզ, 3 × 6 = 18 գանթար. գանթարը տալի
գանթար սիթուներ ալթրնա եազարըզ վէ ճէվապ
օլուր, 18 գանթար 18 պաթման:

Թ Ա Գ Ս Ի Մ

13 գանձար, 7 օգդա, 75 տիրհէմի 5 իլէ թագսիմ էյլէ:

	Գանձար	Պաթման	Օգդա	Տիրհէմ
5)	13	—	7	75
	2	60	1	175

Էլիվէլա սօլտան պաշայարագ թագսիմ էտէ. ըիզ. $13 \div 5 = 2$ թամմ վէ 3 արթար. 2 յի գանձար սիթունը ալթընա եազըպ՝ 3 գանձարը տա պաթմանա թանվիլ էտէրիզ, օլուր 300 պաթման. $300 \div 5 = 60$. 60ը պաթման սիթունը ալթընա եազարըզ. $7 \div 5 = 1$ թամմ վէ 2 արթար. 1ի օգդա սիթունը ալթընա եազար վէ արթան 2 օգդայը տիրհէմէ թանվիլ էթտիյիմիզտէ 800 տիրհէմ օլուր. $800 + 75 = 875$, $875 \div 5 = 175$. 175ի տիրհէմ սիթունընըն ալթընա եազարըզ վէ ճէվապ օլուր 2 գանձար, 60 պաթման, 1 օգդա 175 տիրհէմ:

Թ Ա Ն Վ Ի Լ

Թահիլի իբի նէվ օլապիլիր. պէօյիլ քտէն. քիւ-
չիւյէ վէ բիւ շիւքտէն պէօյիւյէ:

Պէօյիւքտէնի ֆիւլիւյէ. — Մէսէլա, 2 դանթար
3 պաթման, 10 տիրհէմի՝ տիրհէմէ թահիլի էլլէ,
2 դանթ. = $2 \times 100 = 200$ պաթման
 $200 + 3 = 203$ պաթման

$$203 \times 2 \frac{1}{2} \text{ օդգա } = 203 \times 2 \frac{1}{2} \times 400 \text{ տիրհէմի}$$
$$= 203,000 \text{ տիրհէմի.}$$

$$203,000 + 10 = 203,010 \text{ տիրհէմի. ճէվապ}$$

Քիւլիւքտէնի պէօյիւյէ. — Մէսէլա 2 դանթար
3 պաթման, 10 տիրհէմի դանթարա թահիլի էլլէ
10 տիրհէմի = $\frac{10}{1000} = 0.01$ պաթման.

$$3 + 0.01 = 3.01 \text{ պաթման}$$

$$3.01 \text{ պաթման } = \frac{3.01}{100} = 0.0301 \text{ դանթար,}$$

$$2 + 0.0301 = 2.0301 \text{ դանթար. ճէվապ}$$

Աստ ք միւրէքքէպէտէ թէսատիւֆ էտիլէ-
ճէք մէստիլ պու թատատ էտիլէն նէվտէն օլուպ՝
ճէտվէլլէր էյի էօյրէնիլմիշ վէ սիւալլար տալի
էյի անլաշըլմըշ օլտուլը հալտէ պիր կիւճիւք օլ-
մայաճագ տըր:

1. ԹՈՒԼ ՄԻԳԵԱՍԷԱՐԸ

ՖՐԱՆՍԸՉ ՈՒՍՈՒԼԸ — ՄԷԹՐԾ

Մէթրո խաթիթ ը իսթիվատան Շիմալ ի դաթ-
 պա գատար օլան մէսաֆէնին 10,000,000 տա պի-
 րիսի ուզունլուզունտա օլմագ իւզրէ 1790 սէնէ-
 սինտէ թուլ վահիտի հալինտէ ֆրանսըզ հիւքիւմէ-
 թի թարաֆընտան դապուլ էտիլմիշ պիր էօլշիւ
 տիր: Շիմտիքի տահա տազիգ հիսապլար 10
 միլիօն եէրինէ 10,001,887 չըգարըրօրյար: Պու
 մէթրո տէմիր վարչատը պու կիւն ֆարիլտէ հըֆիզ
 էտիլմէքտէ տիր:

10 միլիմէթրո (մմ.) = 1 սանթիմէթրո (սմ.)

10 սանթիմէթրո = 1 տէսիմէթրո (տմ.)

10 տէսիմէթրո = 1 մէթրո (մ.)

10 մէթրո = 1 տէքամէթրո (Տմ.)

10 տէքամէթրո = 1 հէքթօմէթրո (Հմ.)

10 հէքթօմէթրո = 1 քիլօմէթրո (Կմ.)

Տէնիգտէ 1 ֆարսախ = 5557 մէթրո

" 1 միլ = 1852 մէթրո

" 1 "նաթ" (կէմի սիւրաթը) = 15.435

մէթրո.

ԻՆԿԻԼԻԶ ՈՒՍՍԻԼԸ.— ԱՅԱԳ

12 փարմազ	[12"]	=	1 այագ	[1']
3 այագ		=	1 եարտա	
5 ¹ / ₂ եարտա		=	1 բատ	
320 բատ		=	1 միլ.	

ՕՍՄԱՆԼԸ ՈՒՍՈՒԼԸ.— ԱՐՇԸՆ

12 խաթիթ	=	1 փարմազ
6 փարմազ	=	1 այագ
4 այագ	=	1 արշըն [միմար արշ.]

Պարտա իսթիմալ էտիլէն արշըն միմար արշընը օրուպ՝ չարտա արշընը պունտան էփէյի գըտա արբ. (միմար արշընը 75 սանթիմէթրօ կէլիրօէ, չարտա արշընը անճազ 68 սանթիմէթրօ կիպի կէլիր. շէհրտէն շէհրէ ֆարզ էտէր):

Օսմանլը ուսուլընճա տէնիզտէ 1 ֆարօալս = 3 միլ վէ 1 միլ = 2500 արշըն. տէրինլիք էօլլմէք իչին, ֆուլաճ տախի իսթիմալ էտիլիպ՝ 1 գուլաճ = 2.25 միմար արշընը:

Փրանսըզ, ինկլիզ վէ Օսմանլը միղեապարընը պիրդիրինէ թահվիլ էտէպիրմէք իչին աթիտէքի ճէալէլի վէրիրիզ:

2.46 ինկ. այագը = 1 միմար արշընը

1.333 միմար արշընը = 1 մէթրօ.

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. 3 մէթրո 2 սանթիմէթրո Օսմանլը ուսու-
լրնտա նասըլ իֆատէ էտիլիր:
2. 6 միլ 12 եարտայը ինկ. փարմաղըլա ի-
ֆատէ էյլէ:
3. ինկ. փարմաղը մը պէօյիւք, Օսմանլը փար-
մաղը մը. նէ՞ նիսպէթտէ:
4. Գօլէճտէ ինչա էտիլէն Էնարիւզ Հօլըն պօյու
87 ինկ. այաղը տըր: Ֆրանսըղ վէ Օսմանլը
ուսուլըլա նասըլ իֆատէ էտիլիր:
5. 12 եարտա 2 այագ 5 փարմաղը 25լէ զարպ
էյլէ:
6. Պիր գուլէնին իրթիֆաը 64 ինկ. այաղը օլ-
տուզու Նիսապ էտիլմիշ տիր. միմար արչընը
իլէ վէ շարչու արչընը իլէ նէ՞ գատար էտէր:
7. Պիր կէմի 24 սաաթ եօլճուլուզ էթտիք-
տէ կէօրիւլաիւ քի 256 ֆարսալս վէ 18 մէթրո
եէր կիթմիլ՝ վէ պիր շմէնտըֆէր տէ 19¹/₂ սա-
աթ եօլճուլուզ էթտիքտէ՝ կէօրիւլաիւ քի
895 միլ մէսաֆէ գաթ էյլէմիշ: կէմի՞ մի չա-
փուգ կիտիյօր, շմէնտըֆէր մի. նէ՞ նիսպէթտէ:
8. Պիր Ֆրանսըղ թէյյարէսի պիր ինկիլիզ թէյ-
յարէսինի գօվալայօր: ինկ. թէյյարէսինին
սիւրաթը սաաթտա 87.5 միլ տիր. Ֆրանսըղ
թէյյարէսի սաաթտա գաշ՞ քիլօմէթրօտան զի-
յատէ կիթմէլի տիր քի՞ տիկէրինին արգասըն-
տան եէթիշէպիլէ:

2. ԱԱԹՂ ՄԻՓԵԱՍԱՐԸ

ՅԻՃՆՍԸՉ ՈՒՍՈՒԼԸ. — ՄԻԻՐԷՊՊԱՍ ՄԷԹՐՈ

Ընի 1 պոյու 1 մէթրօ օրան տէօրթ թարաֆ-
լը պիր սաթհա միւրէպպաա մէթրօ տէնիր :

- (10)² եախօտ 100 մրպ. սնթմթր. = 1 մրպ. սս. մէթրօ
- (10)² " 100 " սս. " = 1 " մէթրօ
- (10)² " 100 " մէթրօ = 1 " տքմթր (ար)
- (10)² " 100 ար = 1 մրպ. հքթմթր. (հէքթար)
- (10)² " 100 հէքթար = 1 միւրպ. քլլօմէթրօ

ԻՆԿԼԻՉ ՈՒՍՈՒԼՈՒ. — ՄԻԻՐԷՊՊԱՍ ԱՅՍԳ.

- (12)² եախօտ 144 մրպ. փարմադ = 1 մրպ. ալադ
- (3)² " 9 " ալադ = 1 " եարտա
- (5¹/₂)² " 30¹/₄ " եարտա = 1 " բատ
- 160 միւր. բատ = 1 էյքր
- 640 էյքր = 1 միւր. միլ

ՕՍՄԱՆԼԸ ՈՒՍՈՒԼԸ. — ՄԻԻՐՊ. ԱՐՇԸՆ (ԲԻԻՐՍԻԻ)

- (6)² եա 36 միւր. փարմադ = 1 միւր. ալադ
- (4)² " 16 " ալադ = 1 " արչըն
- (40)² " 1600 " արչըն = 1 տէօնիւմ

Յրանսըզ, ինկլիզ վէ Օսմանլը սաթհա մըզ-
եասլարընը պիրի պիրիէնէ թահվիլ Էթմէք իչլիւն
աթիտէքի ճէտվէլի վէրիբիլ :

- (2.46)² եախօտ 6.05 մրպ. ալադ (ինկ.) = 1 քիւրսիւ
- (1¹/₃)² " 1.778 քիւրսիւ = 1 մրպ. մէթրօ :

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. Պիր տէմ վէֆաթ էտիպ՝ քէնտի 4 օղուլ-լարընա միւսազի սուրէթտէ թագսիմ էտիլմէք իւզրէ 118 տէօնիւմ՝ 780 քիւրսիւ պիր ա-րազի թէրք էյլէտի: Հէր օղուհա նէ՝ գա-տար իսապէթ էյլէտի:
2. Պիր տէօնիւմ գա՛չ միւրէպպաս մէթրօ էտէր:
3. Պիր թարլանըն սաթհը էնի իլէ պօյուհու զարպ էտէրէք պուլուհուր: Պիր թարլանըն է-նի 78 մէթրօ վէ պօյու 214 մէթրօ տըր-պու թարլա գա՛չ տէօնիւմ տիր:
4. Պիր առէմին 1200 թէյէք պաղը վար իտի վէ անը 8340 զրուչա սաթտը. հէր թէյէք 8 քիւրսիւ վէ 11 միւրէպպաա վարմագ եէր թութույօր իտի: Պու պաղ եէրինին հէր քիւր-սիւսիւ նէ՛յէ սաթըլմը օլտու:
5. Մ. թ. Գօլէճինին մալիք օլտուզու արազի թագրիպէն 88.15 էյքը տըր: Գա՛չ տէօնիւմ էտէր Գա՛չ քիւրսիւ էտէր: Քիւրսիւսի 10 զրուչտան պու արազինին զրյմէթի նէ՛ տիր:
6. 1912 սէնէսինտէ Անթապտա հէր քիւրսիւ եէրէ թագրիպէն 70 օղգա եաղմուր եաղտը: Գօլէճին արազիտինէ նէ՛ գատար եաղմուր եաղտը: Պուրայա եաղան եաղմուրը Անթապ էհալիսի իչմէք իչիւն իսթիմայ էթտէ, նէ՛ գատար վազթ քիֆայէթ էտէճէք: (Շու ան-

- լայըչ իլէ ըի Անթապըն էհալիսի 80,000 տիր-
 վէ հէր աաէմ կիւնտէ ետըրմ պաթմ. սու իչէր:
7. Ինկլիզ ուսուլընճա 1 էյըր, Սամանլը ուսու-
 լունճա գաշ աէօնլում էտէր:
8. Պիր աաէմ 130 լիրա ի Սամանիյէ պիր թար-
 յա սաթուն ալըպ՝ էօլչտիւրտիւքտէ պուլտու
 քի, 25,610 քիւրսիւ տիր: Պու արապիաէն
 1/4 սինի թարիգ ի 'ամլէր իչիւն պրագարապ՝
 մըթէպրագիսինի քիւրսիւսիւ 2.25 զրուչ ի -
 զէրինաէն էվ եէրի հալինտէ սաթտը. 'ն'
 գատար փարա գազանտը:
9. Պիր աաէմ պօյու 100 վէ էնի 40 Ինկլիլ
 այապը օլան պիր սրսա իւզէրինտէ 212 քիւր-
 սիւ գըսմընա պիր էվ ետփաղըրը. հալլու վէ
 պաղչէ իչիւն գաշ քիւրսիւ եէրի գալտը:

3. ՀԱՆՄ ՄԻԳԱՍԱՐԸ

ՖՐԱՆՍԸՉ ՈՒՍՈՒՂԸ.— ՄԻԿԱՍԱՐ ՄԷԹՐՈ

Էնի պօյու վէ աէրինիյի պիր մէթրօ օլան
 թազըր գարը շէքիւնտէ պիր ճիսմէ պիր միւքեասապ
 մէթրօ տէնիլիր:

- (10)³ ետիսա 1000 միւք. սմ. = 1 միւք. տէսիմէթրօ
 (10)³ " 1000 " սամ. = 1 " մէթրօ
 (10)³ " 1000 " մ. = 1 " տէքամէթրօ
 (10)³ " 1000 " Տ.Տ. = 1 " հէքթօմէթրօ
 (10)³ " 1000 " Հմ. = 1 " քիլօմէթրօ

ԻՆԿԼԻՉ ՈՒՍՈՒԼՈՒ. — ՄԻԻԲԵԱԱՊ ԱՅԱԳ

- (42)³ եախօտ 1728 միւք. փար. = 1 միւք. այագ
- (3)³ " 27 " այագ = 1 " եարտա
- (5^{1/2})³ " 166.375 " եարտա = 1 " լատ
- (320)³ " 32,768,000 " լատ = 1 " միլ

ՕՍՄԱՆԼԸ ՈՒՍՈՒԼՈՒ. — ՄԻԻԲԵԱԱՊ ԱՐՇՐՆ

- (6)³ եախօտ 216 միւք. փարմագ = 1 միւք. այագ
- (4)³ " 64 " այագ = 1 " արչըն

Ֆրանսըզ, Ինկլիզ վէ Օսմանլը հաճմ միգեաս-
լարընը պիր պիրինէ թահվիլ էտէպլիմէք Ի-
չիւն աթիտէքի ճէտվէլի վէրիբիզ:

- (2.46)³ եա 14.88 միւք. (ինկ.) այագ = 1 միւք. [արչըն,
- (4^{1/3})³ եա 2.37 միւք. արչըն = 1 միւք. մէթրո:

ՍԻԻԱԼԼԱՐ

1. Պիր միւք. այագ (ինկ.) սու 8.92 պաթման կէ-
լիր իսէ, 1 միւք. արչըն սու նէ՞ գատար կէ-
լիր:
2. 3 միւք. եարտա, 17 միւք. այագ, 18 միւք.
փարմագտան՝ 31 միւք. այագ, 312 միւք. փար-
մաղը թարհ էլլէ:
3. Պիր օտանըն հաճմը՝ էնինի պօյունու վէ
իրթիֆաընը զարպ էտէրէք պուլուննուր:

Պիր օտանըն էնի 5 արչըն 6 փարմագ, պօյու
7 արչըն 9 փարմագ վէ իրթիֆար 5 արչըն
տըր: Պու օտանըն հաճմը նէ՞ տիր: Իչինէ սու
տօլտուրսագ նէ՞ այըր (1 միւք. սանթիմէթրօ
սու պիր կրամ կէլիր):

4. 1 միւք. միլ գաչ՝ միւք. այագ էտէր (ինկ.):
5. 783,168 միւք. այագը (ինկ.) տահա եիւք-
սէք նէվլէրինէ թահվիլ էյլէ:
6. Թավլը զարը շէքլինսէ պիր պագըր փար-
չասը օլուպ՝ պիր թարաֆը էօլլիւլտիւքտէ 75
սանթիմէթրօ կէլտի: Պագըր քէնտի հաճմըն-
ճա սուտան 9 գաթ աղըր կէլտիյի հալտէ,
պու պագըր փարչասը նէ՞ գատար աղըր տըր:
[1 միւք. սանթիմէթրօ սու = 1 կրամ]:
7. Պիր ազ էվվէլ զիքը էտիլէն 6նճը՝ սուալտա-
քի պագըր փարչասընըն զըյմէթի նէ՞ տիր:
[3207 կրամպիր պաթման, վէ պագըրըն պաթ-
մանը 38¹/₂ զրուչ հիսապընտան]
- 8 Պիր միւքեսապ մէթրօ պիր միւքեսապ արչը-
նըն գաչ միսլի, վէ պիր միւքեսապ արչըն պիր
միւքեսապ այագըն (ինկ.) գաչ միսլի տիր:

4. ԷՎԶԱՆ ՄԻԳԵՍՍԱՐԸ

ՖՐԱՆՍԸ ՈՒՍՈՒՂԸ. — ԿՐԱՄ

Ի հպիքտէն կէշմիշ պիր մի քեաապ սանթիմէթ-
րօ հաճմընտա սոյուն աղբըղըընա (Սանթիկրատ
իլէ 4⁰ տէ) պիր կրամ տէնիլմիշ տիրօ

10 միլիկրամ (մկ.) = 1 սանթիկրամ (սկ.)

10 սանթիկրամ = 1 տէսիկրամ (տկ.)

10 տէսիկրամ = 1 կրամ (կ.)

10 կրամ = 1 տէքահրամ (Տկ.)

10 տէքահրամ = 1 հէքթօկրամ (հկ.)

10 հէքթօկրամ = 1 քիլօկրամ (քկ.)

1000 քիլօկրամ = 1 թօնօ (Ֆրանսըղ)

ԻՆԿԼԻԶ ՈՒՍՈՒՂԸ. — ԼԻՊՐԱ (Այոռաւսիւրպուա)

16 օնչէ = 1 լիպրա (փաուհա)

2000 լիպրա = 1 թօնօ (ինկ.)

2240 " = 1 ուզուն թօնօ*

Ինկլիզլէրին պիր տէ "թրօյ" Օնչէ վէ Լիպ-
րատը օլուպ՝ գըյմէթի մէատին պլիյ ու շիրատըն-
տա իսթիմալ էտիլիլ վէ թրօյ օնչէ աաի օնչէտէն
տահա աղբը տիրօ (1 աաի օնչէ 28.35 կրամ կէլիլ
իքէն պիր թրօյ օնչէ 31.1 կրամ կէլիլ):

* Ուզուն թօնօ կէօմըիւք մուամ ըաթընտա վէ
քէօմիւր իլէ աէմիր թիճարէթիհտէ ուլլանըլըր :

Ինկլիզէրին սէյյալ մաստէլէրի թարթմադ ի-
չիւն կաշօն վէ թաղսիմլէրիյէ էօլչիւլէրի օլուպ,
պու էօլչիւ սու տօլտուրուլտուգտա 8.34 լիպլրա
կէլիւր .քի պու պիղիմ՝ թարթըմըլ իլէ 3 օղղայա
չօղ կաղըն արը:

Վէզա Ինկիղլէրին դախիւրէ վէ մէյլէ կիպի
չէյլէրի էօլչմէք իչիւն (պիղիմ՝ թիմինէ մուատիլ)
պուշըլ վէ թաղսիմլէրիյէ էօլչիւլէրի օլուպ՝ պու
էօլչիւ սու իլէ տօլտուրուլտուգտա 77.8 լիպլրա
կէլիւր, .քի պու պիղիմ՝ թարթըմըլ իլէ 28 օղղա-
տան ճիւղի էքսիւք աիւր:

ՕՍՄԱՆԼԸ ՌԻՍՈՒԼԸ. — ՕԳԳԱ

4 պուղտայ	=	1 գրաթ
4 գրաթ	=	1 աէնկ
4 աէնկ	=	1 տիրհէմ
400 տիրհէմ	=	1 օղղա
2 ¹ / ₂ օղղա	=	1 պաթման
100 պաթման	=	1 գանթար

Մէմլէքէթիմիդատէ էն ումումի թարթըմըլ օղ-
ղա օլուպ՝ պաթման վէ գանթար հիտապլարը սայ-
քի հիշ պիւր կէրտէ պիւր պիւրինի թութմաղլար.
Մէսէլա, Այնթոպտա 1 պաթման = 2¹/₂ օղղա,
Ուրֆիտտա 1 պաթման = 6 օղղա

Պու սէպէպտէն Ֆէրտ քէհտի շէհրլնտէքի ճէտ-
վէլի կափըպ՝ հիտապլընը անա կէօրէ էթմէլի տիւր:

Մէմալիք ի Օսմանիյէտէ գըյմէթի մեատին պիլ ու շիրասընտա Մըսղալ իսթիմալ էաիլիպ՝ պիր մըսղալ = 811 կրամ՝ եախստ $1\frac{1}{2}$ տիրհէմ:

Զախիրէ իշխն իսէ՝ թիմին վէ ֆիլէ իսթիմալ էաիլիք իսթի իսէ տէ, շիմսթի թէրք էաիլմիշ օլուպ՝ օգգա վէ պաթման դուլանըմադտա տըր:

Ֆրանսըյ, ինկիլ վէ Օսմանլը էվգանընը պիրի պիրինէ թահվիլ էտէպիլմէք իշխն աթիտէրի ճէտպէլի վէրիրիգ:

2.205 լիպրա = 1 քիլօկրամ

3.207 քիլօկրամ = 1 պաթման ($2\frac{1}{2}$ օգգա)

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. Պիր լիպրա գա՞շ տիրհէմ էտէր:

Պիր քիլօկրամ	"	"
Պիր տիրհէմ	"	կրամ
Պիր պաթման	"	լիպրա
2. 8 պաթման 8 օգգա 8 տիրհէմի՞ Գ իլէ թագսիմ էլլէ:
3. 850 տիրհէմ ազըրլըղընտա պիր պազըր փարչասթ վար իսթի Պիր աաէմ պունը պաթմանը $43\frac{1}{2}$ դրուշ հիսաւընտան սաթման ալըպ՝ պիր գազանճըյա պունու 4 աաէտ թաս եափաըրտը վէ իւճըթ օյարագ 42 դրուշ 10 փարա վէրսի չէր թաս գաշա՞ մալ օլտու:
4. Պիր թիւճճար Այնթապտան Մ. Ամէրիգայա

վերսկից կէսնակրիօրս Պուրատա վերսկիցին պաթմանընը $5\frac{1}{2}$ դրուշա ալլօր վէ Ամէրի-
գայա կիսէնէ գատար պաթման պաշընա $2\frac{5}{8}$
դրուշ տա մասրաֆը օլուօրս Ամէրիգատաքի
շէրիբի լիպրասընը գաճա սաթմալը տըր բի
լիպրա պաշընա 1 դրուշ գազանօընլարս

5. 1 տակմ թօնօսը $136\frac{1}{2}$ դրուշա 3 ուղուն
թօնօ վէ 186 լիպրա մաակէն քէօմիւրիւ ալտը,
նէ՞ վերախ
6. Պիր չուխա թիւ ճճարը ինկիլթէրատան թօփ
իլէ չուխա կէթիրթմախ. հէր թօփ 22 լիպրա
վէ 3 օնչէ կէլիպ՝ իւզէրինատէ "25) հարտա տըր"
տէյու. հազըլմըլ լտիս թիւ ճճար լիպրասընը
 $33\frac{1}{2}$ դրուշա սաթմոն ալտը իսէ՞ արշընընը
գաճա սաթմալը տըր բի, գարար էթմէյէ:
7. Գաճ կըտամ պիր տիրհէմ՝ էտէրս Գաճ լիպրա
պիր պաթման էտէրս Գաճ քիլօկըամ՝ պիր
պաթման էտէրս Գաճ լիպրա պիր օզգոս էտէրս
8. Պիր աթթար ինկիլթէրատան կալօնը 52 դը-
րուշա կէթիրթմախի միւրէքքէպտէն՝ աիրհէմի
4 վարա հիօապընտան 19 պաթման վէ 40
տիրհէմ սաթար իսէ, նէ՞ գատար քէար էթ-
միշ օլուրս
9. Ֆրանսըղ թօնօսը իլէ ինկիլ թօնօսը արա-
սընտա Ֆարգ վա՞ր մը. հանկըսը ալըր վէ
նէ՞ գատարս:
10. Գաճ գանձար պիր Ֆրանսըղ թօնօսը վէ
գաճ գանձար պիր ինկիլ թօնօսը էտէրս:

5. ՄԼԻՄԲԻԻԲԵԱԹ ՄԻԳԵԱՍԼԱՐԸ

ՖՐԱՆՍԸՉ ՈՒՍՈՒՂԸ. — ՖՐԱՆԳ

10 սանթիմ = 1 աֆսիմ

10 աֆսիմ = 1 ֆրանգ

20 ֆրանգ = 1 լիրա (Ֆրանս. Լուր նս փօլէօն)

ԻՆԿԻԼԻՉ ՈՒՍՈՒՂԸ. — ՇԻԼԻՆ

4 ֆարաիհկ = 1 փէննի

12 փէննի = 1 շիլին

20 շիլին = 1 Լնկ. լիրասը

21 շիլին = 1 սթէրլինկ

Մ. ԱՄԷՐԻԳԱ ՈՒՍՈՒՂԸ. — ՏԱՂԷՐ

100 սէնթ = 1 տալէր

ՕՍՄ. ՈՒՍՈՒՂԸ. — ՂՐՍԻՇ (Այնժապ վէ հէվալիսի)

40 փարա = 1 զրուշ

127¹/₂ զրուշ = 1 Օսմ. լիրասը

Ֆրանսըզ, Ինկիլիզ, Մ. Ամէրիգա վէ Օսմանըզ
փարալարընը պիրի պիրլէրլինէ թա՛վիլ Իչիւն ա-
թիտէքի ճէտվէլի վէրերիզ:

[*] 5.59 զրուշ = 1 ֆրանդ

1.254 ֆրանդ = 1 շիլին

4.11 շիլին = 1 տալէր

[*] Զէման վէ մահալա կէօրէ նիսպէթլէր պիր
աղ շաշըյօր:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. Պիր առէր զանչ զբուշ վէ զանչ փարա էակր
" շխին " " " " "
" ֆըանդ " " " " "
2. Մ. Ամէրիգատա պերինտէն Մարաչտա պիր
ազրուպտաընա 45 առէր 50 սէնթլիք պիր
չէք կէլաի. պու թիւրքիա փարասըլլէ նէ՞ էակր:
3. Պիր թիւճճար ինկիլթէրայա 18,395 զրշ. լրդ
ֆըաթրդ Եօլլատար, վէ օրտաաքի շէրիքի իւ-
զէրինէ պիր փօլիչա շէքմէք իսթէյօր, ինկիլդ
փարասըլլէ փօլիչատը նէ՞ գատար օլաճադ:
(Պու սիւալը իքի նէվ հալլ էյլէ. պիրի հի
սապը վէրաթիլիմիլ ճէտվէլ իւզէրինտէն վէ տի-
կէրի՝ ինկ. լիրասընըն պու կիւնքի պուրտաա
տէլէրինտէն՝ վէ նէ՞ գատար ֆաթրդ օլտր բու-
պար էյլէ):
4. Պիր թիւճճարըն գատասընտա 18 լիրա, 27
մէճիաթիյէ, 6 բուպ մէճիաթիյէ, 112 Եիւզլիւք
36 մէթալիք, վէ 7 մանկըլը վար իաի: Պու
փարա իլէ 2712 զբուշ պիր պօրճոււնը թէաթիյէ
էթմէք իսթէյօր. Պու փարա բիֆայէթ էակէր
մի, արթա՞ր մը, էքսիլի՞ր մի, վէ նէ՞ գատար:
5. Ֆրանսըլ լիրասընը նէ՞ իլէ զարպ էակէր իսէք
Օսմանլը վէ Օսմանլը լիրասընը նէ՞ իլէ զարպ

էտէր իսէք խնկ. լիրասը չըգար:

6. Պիր ատէմին էմլաք վէրկիսինաէնն հիւրիւմէ-
թէ 482¹/₅ զրուշ վէրէճէյի վար տըր: Լիրա,
մէճիաիյէ վէ ուֆազ փարա հաշընաա գաճ
լիրա, գաճ մէճիաիյէ վէ նէ՝ գատար ուֆազ
փարա վէրմէյի տիր: (0) շէհրտէ հիւրիւմէթ
լիրայը 10² զրուշ 20 փարա, մէճիաիյէյի 1³
զրուշ վէ տիկէր ուֆազ փարալարը ¹/₅ էքսի-
լինէ ալըյոր:
7. Պիր ատէմէ ինկիլթէրատան պիր շէք կէլտի.
34 լիրա, 8 շիլին, 6 փէննի զըյովէթինաէ:
Պու՝ Օսմանլը փարասըյէ (շիւրիւք փարա) նէ՝
գատար էտէր:
8. 68 Օսմանլը լիրասը վէ 3 մէճիաիյէ գաճ
զրուշ էտէր:
9. 23,485 զրուշ՝ գաճ թէմամ լիրա ի Օսմանի
էտէր. աըթան գըտընա գաճ զրուշ իլավէ
էտիլիրտէ լիրա թէմամլանըր: [*]

[*] 8 վէ Գնճը նէվինտէն սիւալլար իլէ, խօճա՝ շայիրտլէրի չա-
փուզ հիսապա ալըշարբսա էյի էտէր. պուշըն իչիւն 1սէն 10ա գա-
տար լիրալար գաճ զրուշ էտէր իսէ, շայիրտլէր էգպէր էթսէլէր էյի
պուր: Մէսէլա. 1 լիրա 427.5 զրուշ, 2 լիրա 255, 3 լիրա 382.5,
4 լիրա 540, 5 լիրա 637.5, . . . վէ զայրի:

6. ՎԱԳՐԹ ՄԻԳԵԱՍԱՐԸ

ԿԻԻՆ ՈՒՍՈՒԼԸ

Տիւնեւամբղըն քէնտի միհվէրի էթրաֆընտա
պիր աէֆա աէվր էթմէսինէ կիաէն վագթա պիր
կիւն աէնիւմիշ տիր վէ տիւնեւամբղըն կիւնէչին էթ-
րաֆընտա պիր աէֆա աէվէրան էթմէսինէ կիաէն
վագթ իսէ պիր Սէնէ թէստիյէ էտիւմիշ տիր :

60 սանիյէ = 1 տաղիյէ

60 տաղիյէ = 1 սաաթ

24 սաաթ = 1 կիւն

7 կիւն = 1 հաֆթա

365 կիւն = 1 սէնէ

100 սէնէ = 1 աար

Սէնէ 12 ալլարա թաղսիմ էտիւմիշ օլտպ
կիւնլէրին աաէտի հէվ պիր աէյիլ տիր :

Էջրէնճի	Կիւն	Հիւսիսեյի ի Օսմանիյէ	Կիւն
Յունուար	31	ֆեանուն Ը Սանի	31
փետրուար	28-29	Շուպաթ	28-29
Մարտ	31	Մարտ	31
Սպրիլ	30	Նիսան	30
Մայիս	31	Մայիս	31
Յունիս	30	Հազիրան	30

	ԿԻԸՆ		ԿԻԸՆ
Յուլիս	31	Թէմմուդ	31
Օգոստոս	31	Սդոսթօս	31
Սեպտեմբեր	30	Էյլուլ	30
Հոկտեմբեր	31	Թըշրին Ի Էվվէլ	31
Նոյեմբեր	30	Թըշրին Ի Ստի	30
Գեղտեմբեր	31	Քեանուան Ը Էվվէլ	31

Արապի

Մուհարրէմ	30	Բէճէպ	29
Սէֆէր	29	Շապան	29
Բէպրի Իւլ Էվվէլ	30	Բամադան	30
" " Սիւրբ	29	Շէվվալ	29
Ճէմադի " Էվվէլ	30	Չիւլգասէ	30
" " Սիւրբ	30	Չիւլհաճճէ	29

(Մուհարրէմ 1՝ սէնէ պաշը օլուպ՝ պու սէնէ Եանի 1333 սէնէսինտէ Նոյեմբեր 5/18է թէսա-տիւֆէ Էախիօր):

Էֆրէնճի սէնէմիդ	1914	Ալըմըլ	Օգոստոս
Հիւքիւմէթ " "	1330	" "	Սդոսթօս
Արապի " "	1332	" "	Շէվվալ

Էֆրէնճի սէնէ պաշը Յունուար 1 ախր: Հիւքիւմէթին սէնէ պաշըսը Մարտ 1 ախր: Տիւնհանըն պէօյիւք գըսմը Էֆրէնճի հիսապը թուժարլար: Պու մէմլէքէթատէ հիւքիւմէթ իլէ էհայլինինքի ֆարգլը օլուպ՝ էհայլի ումումիյէթլէ Արապիյի իսթիմայ էաէրլէր:

Արապի ուսուլ կէօք այը իւզերինէ հիսապ է-
տիլմիշ տիր վէ կէօք այը վասաթ հիսապ 29 կիւն
12 սասաթ 44 սագիգէ օլտուղունտան, 12 այտա
թագրիպէն 354 կիւն 8 սասաթ 48 տաղիգէ էտի-
յօր: Պունտան աչըղ կէօրիւնիւյօր քի Արապի սէ-
նէ Էֆրէնճի սէնէտէն քի շիւք տիր: Սէնէյի 365
կիւն հիսապ էտէնիէրին սէնէսինտէն 10 կիւն 15
սասաթ 12 սագիգէ քիւշիւք տիր: վէ պու Ֆարգ
10.633 կիւն օլուպ՝ 34-35 սէնէտէ պիր սէնէ Ֆարգ
մէյասանա կէլիյօր. իշթէ պու սէպէպտէն տիր քի,
թիւրքիատա հիւքիւմէթ սէնէսի շիմոի 1330 ի-
քէն՝ էհալինին սէնէսի 1332 տիր: Եինէ պու սէ-
պէպտէն տիր քի, իսլամ՝ պայրամլարընըն վագիլը
հէր սէնէ օն կիւն շաչըյօր: Մէսէլա Բամաղան
պայրամը՝ պիլիյօրըգ քի, սօն պիր զաչ սէնէտէն
պերու կիւզտէն Եազա տօղրու կէրի կէրի կէլիյօր:

Սէնէմիզ թամմ՝ 365 օլմայըպ՝ 365.242218
կիւն տիր: Թապիր ի ախէրլէ 365 կիւն վէ 6
սասաթա Եազըն տըր: Սէնէյի տօղրու հիսապ էթ-
մէք իշիւն 4 սէնէտէ պիր փետրուար այընը 29
կիւն էտէրէք, օ սէնէ կիւնիէրին սայրօը 366 օլըր
վէ պէօլէճէ հիսապ էփէյիճէ տօղրուլմըջ օլուր վէ
վէրիլէն սէնէնին ատէտի 4 իլէ թէմամէն Թագ-
սլամ էտիլէ պիլիր իսէ, օլ սէնէ փետրուար այը 29
կիւն աատ էտիլիր:

Լաքին պու մուամէլէ՝ հիսապը թամմ տօղ-
րուլտամայօր շիւն սէնէմիզ 365 կիւն 6 սասաթ օլ-

մայրա՝ 365 կիւն, 5 սաաթ, 48 տաղիգէ վէ 48 սանիյէ աիր: Խմտի պու եիւզտէն թարիխտէ սէնէվի 11 տաղիգէ 12 սանիյէ պիր եանլըչըգ մէյտանա կէլիյօր վէ պու 4 սարտա 3.1124 կիւն օլույօր: 13նճի Գրիգորիօս փափա 1582տէ պու եանլըչըղը տօղրուլթտը վէ պու կիւն էֆրէնճի իլէ րումի թարիխտէ օլան 13 կիւն ֆարգ անտէն աիր:

Տէօրթ սարտա 3 կիւն ֆարգ տալտի պու հիսապը տօղրուլտամայրա՝ 3300 սէնէտէ 1 կիւն պիր ֆարգ մէյտանա կէլիյօր վէ թարիխիմիգ 3500է եէթիչիրսէ իհթիմալ պու եանլըչը տա տօղրուլթմաղա թէչէպպիս օլունաճաղ տըր:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. 1913 Յունուար 6 սապահը Ալաֆրանհյա սաաթ Տտէն Մարտ 6 աղչամը սաաթ (Ա. Ֆ.) 8է դատար գաճ տաղիգէ էտէր:
2. Պիր ատէմ 1879 Մարտ 9տա տօղտու վէ 33 սէնէ, 5 ալ, 22 կիւն եաշատը. հանկը թարիխտէ վէֆաթ էթտի:
3. Մ. թ. Գօլէճինին 1912 սէնէսի Էաղ թաթիլի Յուլիս 20տէն Սեպտեմբեր 11է դատար տէվամ էլլէտի. [մէքթէպ Սեպտ. 11տէ աչըլտը]: Պու թաթիլ դաճ հաֆթա իտի. գաճ:

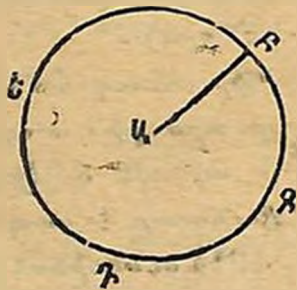
կիւն իտի:

4. 86,492 սանիյէյի կիւնէ թահվիլ էյլէ:
5. 7365 տազիդէտէն՝ 3 կիւն 5 սաաթ 7 սա-
դիդէ 5 սանիյէ շրգարսանէ՝ գալլը:
6. Էյլէն պու կիւն Ալաթուրգա սաաթ 7յի 5
տազիդէ կէշէրէր օգունույօր. շիմտի էյլէտէն
էվիլէ Ալաֆրանկա 5ի 20 տազիդէ կէշիյօր.
Ալաթուրգա սաաթ գաշ տըր:
7. Պիր տաէմ Շէվվալ 14, 1301 տէ թէվէլիւտ
էյլէտի. պու կիւն գաշ Եաշընտա տըր: Ալա-
ֆրանկա հիսապտան գաշ Եաշընտա տըր: Ալա-
ֆրանկա հիսապտան թարիլի ի թէվէլիւտիւ
նէ՝ օլուր:
8. Պիր շօծուդ հանկը թարիլիտէ տօղժուշ օլմա-
ր տըր քի, տօղտուղու թարիլիտէն 2 սէնէ
6 ալ վէ 8 կիւն սօնկրաքի թարիլի 1916
Յունուար 1 սապահը օլտուն:
9. 1914 սէնէսինտէ Բամազան պայրամը Ալաֆրան
կա հանկը կիւնէ թէսատիւֆ էյլէտի. Պուն-
տան 10 սէնէ սօնկրա հանկը թարիլիտէ իսա-
պէթ էտէճէր տիր:
10. Նոյեմբերին պիր կիւնիւնտէ Թոշամ շանը
չալընտըդտա սաաթընա պագմաղը ունուտան
պիր տտէմէ՝ կիճէ Եօլտա կիտէր իրէն՝ "Սաաթ
գաշ տըր" տէյու սիւալ էթտիլէր: Սաաթընա
պաղտը քի 9 ը 48 տազիդէ կէշիյօր: Պիրտէն
"Սաաթ 3ի 20 տազիդէ կէշիյօր տէյու ճէվապ

վերտի. տողրու՞ մը իտի. (Բուզնամէյէ պաղր-
տըգտա՞ օ կիւն կիւնէշին տողմասը իլէ պաթ-
մասը արասընտա կէշէն վազըթ 10 սասթ 24
տագիգէ իտի):

ՎԱԳՐԹ ՄԷՍԼԷԷՍԻ ՎԷ ՏԵՐԷՃԷ ՈՒՍՈՒԼԸ

Էլիմիզէ պիր փերկէլ ալըպ՞ պիր ուճունը պիր
նօզթայա գօյարագ տիկէր ուճունը շէվիրսէք, ա-
թիտէրի շէքտէ պիր բեամ՞ մէյտանա կէլիր վէ պու-
րեամէ ճախրէ տէնիլիր.
Փերկէլին պիր ուճունը
գըմըտաթմամագ իւզրէ
Ա նօզթասընա գօյարագ
վէ տիկէր ուճունը աչըպ
Բ նօզթասընա գօյուպ՞
շէվիրտիյիմիգտէ պու տա
իրէ մէյտանա կէլիր:

Ա նօզթասընա տախրէնին մէրքէգի վէ անը իհա-
թէ էյէյէն ԲԳԻԵ խաթթընա իսէ տախրէնին վու-
հիթի տէնիր. Պու մուհիթի ալըպ 360 միւսավի
գըսմլարա թագսիմ՞ էթմիշէր վէ հէր պիրինէ պիր
ճերէճէ թապիր էթմիշէր. վէ հէր տերէճէյի 60
միւսավի գըամա թագսիմ՞ էտերէք, հէր պիրինէ
ճաճիգէ վէ հէր տագիգէյի եինէ 60 միւսավի գըս-
մա թագսիմ՞ էտերէք հէր պիրինէ սաւնիյէ իսմինի

վէրմիշէր տիր: Պու ուսուլ թա գատիմ ֆիլտու
նիլէրաէն գալմիշ օլուպ պու կիւն սախի Էօյլէ տէ-
վամ էթմէքտէ տիր. շէօյլէքի.—

$$60 \text{ սանիյէ } (^\circ) = 1 \text{ տադիգէ } (')$$

$$60 \text{ տադիգէ} = 1 \text{ տէրէճէ } (^\circ)$$

$$360 \text{ տէրէճէ} = 1 \text{ մուհիթ}$$

տէրէճէ մէսէլէսինին իւմ ի հիսսպտա շօգ պիր ի-
շի եօգ տըր, լաքին վագրթ մէսէլէսինճէ՝ տիւն-
եամըղ նօգթա ի նազարընտան խուսուսի պիր ա-
լագասը օլտուղը սէպէպտէն, պուրատա դիքը էտիլ-
միշ տիր: Օ միւնասէպէթ տէ շու տըր: Ճօղրաֆի-
ալարսա վէ խարիթալարտա կէօրտիւլիւմիւկէ կէօ-
րէ՝ Շիմայի վէ ճէնուպի դուլթպարտան կէչմէք
իւղրէ վէ խաթթ ը իսթիվա իւզէրինտէ միւսայի
արալըղար գաթ էյլէմէքիւզրէ պիր թագըմխաթթ-
լար (խայալի) պուլունուպ՝ պունյար տիւնեանլն
իւզէրինտէ պուլունան՝ ֆարգըր մահալլարըն տէ-
րէճէ ի թուլունը կէօսթէրիլէր: վէ սըֆըր նօգ-
թասը կրինիչտէ օլուպ՝ 180 տէրէճէ շարգա վէ
180 տէրէճէ զարպա տօղրու կիտէրէք Պահր ը Մու-
հիթ ի ֆէպիրին օրթասընտա պիր եէրտէ պիր պիր-
լէրինէ գալուշարագ $180 + 180 = 360$ տէրէճէ պիր
հալգա թէչքիլ էտէլլէր:

Սթանպօլըն տէրէճէ ի թուլը $28^\circ 59'$ շարգ-
տըր տէտիյիմիգտէ, Սթանպօլըն կրինիչին շարգըն-
տա վէ թուլ տէրէճէսիյլէ $28' 59''$ շարգընտա օլ-
տուղու անլաշըրըր: Պիւթիւն տիւնեա կրինիչի մէքօ

քէզ տէյու գապուլ էթմէղլէր իսէտէ, գապուլ է-
աէնկէր սէ չօգ. տըր:

Տիւնեամըզ 24 սաաթտա պիր տէֆա քէնտի
միճվէրի իւզէրինտէ տէօնէր վէ պէյյլէճէ կրինիչ
վէ տիկէր ճիւմլէ շէհրլէր 24 սաաթտա պիր տէ-
ֆա քէնտիլէրին էվվէլճէ պուլունտըղլարը մէվ-
գիէ կէլիրլէր: Տէրէճէ ի թուլ նօզթա ի նաղա-
րընտան սէօյլէյէրէք՝ տիւնեամըզն իւզէրինտէ 360
տէրէճէլիք պիր մահալ 24 սաաթտա պիր քէն-
տի էսկի եէրինէ կէլիր: Տիւնեամըզ հէր նէ գա-
տար քէնտի էթրաֆընտա Ղարպտան Շարգա սօղ-
րու տէօնիւյօր իսէ տէ, պիղէ էօյլէ կէլիր քի,
տիւնեա տուրույօր վէ կիւնէշ Շարգտան Ղարպա
տօղրու 24 սաաթտա պիր տէօնիւյօր վէ պէօյլէ
օլմասը տա թապլի տիր, խարիթա իւզէրինտէ
սէօյլէյէրէք՝ պիղէ էօյլէ կէլիր քի, կիւնէշ ճա-
փօնիա թարաֆընտան տօղույօր, օրատան Չինէ,
սօնրա Աճէմիսթանա, Թիւրքիայա, Ինկիլթէրայա,
վէ Մ. Ամէրիգայա օղրայարադ՝ 24 սաաթլըգ պիր
տէվէրան եսփըպ՝ պէ թէքրար ճափօնիայա կէլի-
յօր վէ էվվէլքի կիպի եօլունը տէվամ՝ էտիյօր, Օ
տէմէք սիր ըի, ճափօնիատա կիւնէշ տօղսուղըն-
տա Թիւրքիատա հալա գարանլըգ տըր, վէ կիւ-
նէլին նէ՞ գատար սօնրա տօղաճաղընը թային է-
տէճէք օլան՝ օլ մահայարլն տէրէճի ի թուլու տըր:

Մատէմ՝ քի 360 տէրէճի ի 24 սաաթտա տէօ-
նիւյօր, իստի 15 տէրէճէյի 1 սաաթտա տէօնիւ-

յօրս Այնթապըն տէրէճէ ի թուլը 37° 30' Շարդ իսէ.
օ տէմէք տիր ըի Այնթապ իյէ կրինիչին արասը
37¹/₂ տէրէճէ տիր. Եանի կիւնէշ Այնթապտա տաղ-
տըդտան $\frac{37\frac{1}{2}}{15} = 2\frac{1}{2}$ սաաթ սօնրա, կրինիչտէ
սողար: Այնթապտա Ալաֆրանկա սաաթ 12 (Լօյլէ)
օյտըդտա, կրինիչտէ սաաթ Ալաֆրանկա սապտ-
հըն 9¹/₂ օլտճագ տըր: Պու զիքը էտիլէնիէ, Ետէ
աչըդ կէօրիւլիւյօր քի, տէրէճէ ի թուլ իլէ վագթըն
դայէթ սըւը պիր ալտօգասը վար տըր վէ պիլէ իքի
մահալլարըն տէրէճէ ի թուլը վէրիւտիքտէ 15 իլէ
թագսիմ էտիպ՝ սաաթ ֆարգընը պուլուրուզ. վէ
արսիսի օլարագ, իքի մահալլարըն սաաթ ֆարպը
վէրիւտիքտէ 15 իլէ զարպ էտէրէք՝ տէրէճէ ի
թուլճա ֆարգլարընը պուլուրուզ: Պիր միսալ իլէ
իզան էտէլիմ:

Սթանպօլըն տէրէճէ ի թուլը 29° 59' Շարդ,
նիւ Եօրքընքի իսէ, 74° 0' 3" Ղարպ տըր: Սթամպօլ-
տա շիմտի սապահլայրն Ալաֆրակա սաաթ 9ը 18
տադիղէ կէշիօր իսէ, նիւ Եօրքտա սաաթ գա՞շ
տըր:

Սուրէք ի կալլ. —

Մատէմ քի տէրէճէնին պիրի Շարգա պիրի
Ղարպա տըր, իմտի պունլարըն թուլ տէրէճէլէրին-
ճէ ֆարգլարը պու իքի ատէտիլէրին ճէմինէ միւսա-
վի տիւ. վէ $29^\circ 59' + 74^\circ 0' 3" = 103^\circ 59' 3"$,

տէրէճէ ֆարգը $103^{\circ} 59' 3''$ իսէ սաաթ ֆարգը $103^{\circ} 59' 3'' \div 15$ տիր:

$$\begin{array}{r} 15 \) \ 103^{\circ} \ 59' \ 3'' \\ \hline 6 \ \text{սաաթ} \end{array}$$

6 սաաթ թէմամ օլուպ 13° արթար. 13 տէրէճէ միւսավի տիր $13 \times 60 = 780$ տագիգէ, $780' + 59' = 839'$

$$15 \) \ 839' \ 3''$$

55 տագիգէ

55 տագիգէ, տագիգէ թէմամ օլուպ՝ 14 տագիգէ արթար, 14 տագիգէ միւսավի $14 \times 60 = 840$ սանիյէ $840' + 3'' = 843''$

$$15 \) \ 843''$$

$56^{\circ} /_{15} = 56^{\circ} /_6$ սանիյէ

56 սանիյէ, սանիյէ թէմամ օլուպ՝ անաէն բիւչիւք վահիա օլմատըղը էճլտէն 56.2 սանիյէ եաղարըզ վէ պէօլլէճէ պու՝ իքի շէհ, աբասընտաքի վագըթ ֆարգը օլուր:

6 սաաթ, 55 տագիգէ, 56.2 սանիյէ. Մատէմքի Սթանպօլ Նիւ Եօրդըն շարգընտա տըր. իմ տի Նիւ Եօրգտա հալա 9ը 18 կէշմէք իչիւն 6 սաաթ 55 տագիգէ 56 սանիյէ լազըմ տըր:

սաաթ	տագիգէ	սանիյէ
9	18	0
6	55	56
<hr/>	<hr/>	<hr/>
2	22	4

Նիւ Եօրգտա սաաթ սապահլայըն՝ Ալաֆրանկա Չյի 22 տագիգէ 4 սանիյէ կէչիօր, եանի կիճէ եարըրընտան $2^{\circ} /_2$ սաաթ գատար սօնրա տէմէք տիր:

Տիւնեւածը՝ իշխէ քէնսօնին մինչդէռի էթրա-
ֆընտա պու տէվէրանը սէպէսլինտէն տիր քի, Փարգ-
լը մէմէքէթլէրին սաաթլարը վէ հաթթա ախի
մէմէքէթին Փարգլը մահալլարընըն սաաթլարը
պիրի պիրինի թութմազ, Մէսէլա.— Մ. Ամէրի-
գասա, Շարգ վէ Ղարպ հուտուտլարը արասընտա
տէրէճէ ի թուլճա 50 տէրէճէ գատար պիր Փարգ
օլտուղունտան, և պէլլի մէրքէլլէրատ և Փարգլը
վաղըթլալ վար արբ։ Նիւ Եօրգ, Շիքալիօ, Տէնվըր,
վէ Սանֆրանչիսիօ։ Պու շէհր վէ հէվալլէրինին
սաաթլարը, քէնսօնտէն տէրհալ սօնրա կէլէն
շէհրլէրին սաաթլարընտան 1 սաաթ իլէրի տիր։
Նիւ Եօրգտա սաաթ 12 օլտուգտա Շիքալիօտա 11,
Տէնվըրտա 10 վէ Սանֆրանչիսիօտա 9 օլտուր։ Շէօյ-
վէ քի, պիր առէմ Նիւ Եօրգտան Շիքալիօյա կի-
տիպ՝ սաաթընտ պաղսա, քէտինին սաաթընը՝ շէհր
սաաթընտան 1 սաաթ իլէրի կիթմիշ պուլաճազ։

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. Այնթապտա էօյլէն օլտուգտա, կրինիչտէ սա-
աթ Ալաֆրանկա էօյլէնտէն էվվէլ Գը 35 տա-
ղիդէ կէշիյօր։ Այնթապըն տէրէճէ ի թու-
լը նէ՞ տիր։
2. Պիր առէմ պիր հավա կէմիսինէ պինիպ՝ եօ-
լը շաշըրարագ՝ պիր խալլը եօլճուլուդ էթ-
տիքտէն սօնրա պիր քէօյէ տիւշտիւ վէ պաղ-
աը քի, սաաթը քէօյիւն սաաթընտան 2 սաաթ

- 15 տաղիգէ կէրի: Պուքէօյ ու շէհրին Շար-
զընտա՞ մը Ղարպընտա՞ մը, վէ գա՞ն տէրէճէ:
3. Նիւ Եօրգտա էօյլէն օյտու գտա՞ տիւնեանըն
իւղէրինտէ հա՞նկը շէհրլէրտէ թամմ՝ Եարը կի-
ճէ օյուր: (Խարիթասան պուլ),
4. Պէլլինին տէրէճէ ի թուլը $13^{\circ} 23' 43''$ Շարգ,
Երուօաղէմինքի իսէ, $35^{\circ} 32'$ տաղիգէ Շարգ
տըր: Պէլլինտէ էօյլէն օլարգտա Երուօաղէմ-
տէ սաաթ գա՞ն օլուր:
5. Պիր գափտան Ճիպրայթարտան հարէքլթ
էյլէաի վէ կիւնէչ սաաթը $12,1$ կէօսի Երալք-
տէ, քէնտիննն ճէպ սաաթը էօյլէնտէն սօն-
րա 1ի 15 տաղիգէ 28 սանիլէ կէչիյօր կէօս-
թէրաի: կէմի Պահրը Մուհրթ ի Աթլասի-
տէ՞ մի, Եօգ իսէ Ագ տէնիլտէ՞ մի:
6. Գըշըն էն գըսա կիւնիլէրինին պիրինտէ, (կիւ-
նէչին տօղմասը իլէ պթմմասը արասընտա կէ-
չէն վազթ 9 սաաթ 10 տաղիգէ օլտուլու
պիր գէմանտա), ալթ իլէ սէմայա պապըլ-
տըգտա՞ կիւնէչ $67^{\circ} 30'$ շարգի ուֆուգտան Եօ-
գարը տօղրու գալգմըչ կէօրիւյաի: կիւնէչին
հէր կիւն 180° պիր տաիրէտէ Եօլճուլըղը մա-
լիւմ՝ օլտուլու հալտէ, օլ վազըթ սաաթ Ա-
լաֆրանկիա վէ Ալաթուրըա գա՞ն օլուր:
7. Ճափօնիանըն թօրիօ շէհրինտէ՞ էօյլէն օլտըգ-
տա Ատանտա սաաթ գա՞ն օլուր: (Խարի-
թալալա պա՞գ):

ԱՏԱՏ Ը ՄԻՒՐԷՔՔԷՊԷՅԷ ԱՒՏ

ՈՒՄՈՒՄԻ ՄԻԱԼԼԱՐ

1. 28 պաթման 320 տիրհէմ իւղէրինէ 13 լիպրա 7 ճնչէ իւսոյէ էտիլտիբատէ, նէ՞ դաստար օլուր:
2. Պիր առէմին իբի նէվ մէշղուիյէթի վար իտի, պիր եէրատէ կիւնատէ 8 սաաթ իշէր իտի վէ հէվմիյէ 1 մէճիտիյէ ալըր իտի, (կիրակիւտէրի տէ իշէր իտի): Ագշամլարը աա բիթապ պաղար իտի վէ հաֆիթատա 5 ագշամ պաղար իտի վէ հաֆիթատա 7 դրուշ 10 փարա դաղանըր իտի, Պու. առէմ սէնէտէ նէ՞ դաստար դաղանըր իտի:
3. Պիր թիւճճար Մ. Ամէրիգայա դամլուլմըշ ֆըսթըգ իշի հօլ ալտճադ, պաթմանը 32 դրուշ 15 փարա հիսապընտան 12 գանթար ֆըսթըգ ալտը վէ դամլուլմըշ ֆըսթըգ իշի աղըրըգճա՝ ալտըրը ֆըսթըրն $\frac{1}{9}$ ըսը գալմըշ իտի, վէ պաթման պաշընա 8 դրուշ 10 փարա մասրաֆ օլմըշ իտի. լիպրասը գաշա՝ մալ օլտու:
4. Պիր կէմի իտկէնտէրիյէտէն փէնչէնպիհ էօյլէտէն սօնրա սաաթ 1ի 5 տադիգէ կէչէրէր հօշա չըղըլ՝ սաաթտա 12 բիլօմէթրօ սիւրաթ իլէ կիթտիյի հալտէ, ճիւմասա կիւնիւ էօյլէ-

- տէն սօնկրա սաաթ 3 ի 20 տաղիդէ կէշէրէք
Պէլրութ լիմանընա եկթիշտի: Իսկէնտէրիյէ
իլէ Պէլրութըն արասը դաշ լիլօմէթրօ տըր:
5. Չարչուտա իսթիմայ էտիլէն արչըն 68 սանթի-
մէթրօ տըր. պիր թօփ շոխա պու սուրըն իլէ
էօլչիւլաիւքաէ՝ 23 արչըն կէլտի. դաշ մէթրօ
տըր:
6. Իշինտէ քէօմիւր մասէնի պուլունան պիր ա-
րաղինին էնի 4 վէ պօյու 3 քիլօմէթրօ տըր
(սաթհը էնի իլէ պօյու.նու. դարպ էտէրէք պու-
լունուր): Հիւքիւմէթէ վէրիլէճէք արդ ը հալ-
տա պու արաղի գաշ՝ տէօնիւմ տիւր տէյու
եաղըլմալը տըր:
7. 12 լիրա 3 մէճիտիլէ 5 դրուշ՝ Ինկիլիզ փարա-
սըլէ նէ՞ էտէր. (Ինկիլիզ լիրասը 140 դրուշ):
8. Պանգ ը Օսմանիտէ տալէրի 28¹/₂ դրուշա ալը-
յօրլար: Ամէրիգատան 136 տալէր 50 սէնթիւք
պիր փօլիշա կէլտի, պու Օսմանլը փարասըլէ
նէ՞ էտէր:
9. Պիր գըղ արչընը Ծղրուշ 10 փարա հիտապըն-
տան 8 արչըն վալ ալտը վէ իլալէթէն 32 դը-
րուշ 10 փարա մասրաֆ էտէրէք եէնի պիր
էլպիսէ կիլինտի: Եէվմիլէ 2 դրուշ 5 փարա-
լըդ իշ իշլէյէրէք պու փարալըվէրմէք իսթէ-
յօր: Հաֆթատա անճաղ 4 կիւն իշլէյօր: Պու
պօրճու նէ՞ դատար վաղըթտա գափատապի-
լէճէք տիր:

10. Մէթրօ՝ մը պէօյիւք տիր Էարտա՝ մը, վէ նէ՝ նիսպէթատէ:
- 11 Ալման "կէօպէն" զըրհլըսը 30 սանիյէտէ 24¹/₂ "նաթ" սիւրաթլէ կիտէր իքէն, իքի Ինկիլիզ կէմիսի պունը թաղիպէ պաչլասը վէ սա- աթտա 22¹/₂ միլ սիւրաթլէ կիտիյօլլար իտի: կէօպէնին արգասընտան Էէթիչէ պիլէճէքէ՛ր մի:
12. Օսմանիլը օրտուսունտա՝ նէֆէր պաշընա հէր կիւն 800 կրսա՝ էքմէք վէրիլիր, էքմէյին պաթմանը վասաթ հիսապ 3 զրուշ 5 վարա (լիրա 127¹/₂ տան) վէ օրտուսա 1 միլիօն 200 պին սաքէր վար իտէ, Էէվմիյէնէ գատարլըք էքմէք սարֆ էտիլիր: պունը տալէրէ թահ- վիլ Էտէր իտէք, գա՛շ տալէր օլուր:
13. Ուրֆատա էթին պաթմանը 33 զրուշ 10 վա- րայա իքէն Այնթապտա 15 զրուշա տըր: Ուր- ֆատա պաթման 6 օգգա, Այնթապտա իտէ 2¹/₂ օգգա տըր: Հա՛նկը շէհրտէ էթ տահա ուճուզ տըր: վէ Այնթապտա էթ Ուրֆատաքի ֆիյաթ իլէ սաթըլսա պաթմանը գաշա՝ սաթըլ- մալը տըր:
14. 800,000,000 ֆրանգ, գա՛շ տալէր, գա՛շ Օս- մանիլը լիրասը վէ գա՛շ Ինկիլիզ լիրասը հատէր:
15. Իքի մաղազաճըլարտան պիրինին արշընը 68 վէ աիկէրինին արշընը իտէ 66 սանթիմէթրօ իտի, Պիր գարը էքսիք արշըն գուլանանտան

45 արչըն գումայ ալըպ՝ արչընը 9 դրուչ 10
փարա իւզէրինտէն փարասընը վէրախ: Տօղ-
լու արչըն գուլլանանա էօլլաիւրախ քաէ նէ՞
գատար էքսիք պուլաու վէ պու եիւզտէն նէ՞
գատար միւթէզարըլ օլաը:

16. Ալմանիա մէճլիս ի մէպուսանը 1914ին սօն
իճթիմաընտա, մուհարէպէ իշիւն 1,500 միլիօն
մարք պիր պիւտճէ գամմը դարար էթախ: Պու
Օսմանըլը փարասըլլա գաճ լիւրա էտէր: (1 մարգ
= 1.235 ֆրանգ:)

17. Սէնէմիդ 365.242218 կիւն վէ կէօք այը ի-
սէ՝ 29 կիւն 12 սաաթ 44 տաղիպէ տիր 12
կէօք այը իւզէրինէ նէ՞ գատար վազըթ զամմ
էթմէլի տիր ըի, թամմ պիր սէնէ օլտու:

18. Պիր տտէմ 5 սանիյէտէ 4 ատըմ տթար ի-
սէ, վէ հէր ատըմընըն արասը 68 սանթի-
մէթրօ օլուր իսէ, պիր սաաթտա գաճ միլ
եիւրիւմիւչ օլուր:

19. Պիր "Պուչըլ" պուզտայ 60 լիպրա վէ պիր
թիմին (այնի) պուդտայ 6 $\frac{1}{2}$ պաթման կէլիր
իսէ, հաճկը էօլլիւ տահա պէօլիւք օլուր վէ
նէ՞ գատար:

20. կէօք այը 29.53059 կիւն տիր, պու գաճ
կիւն, գաճ սաաթ, գաճ տաղիպէ վէ գաճ
սանիյէ էտէր:

Պ Ա Պ Է

Թ Է Ն Ա Ս Ի Ի Պ

Ի Ի Չ Լ Է Ր Գ Ա Ի Տ Է Ս Ի

Ասի քէսը՝ իքի քէմմիյէթին պիրի պիրինէ նազարէն պէօյլւքլիւքլէրինի կէօթէրիր։ Մէսէլա $\frac{2}{3}$ նին մանասը շու արբ քի, պիր քէմմիյէթի 3 միւստայի գըմմա թագսիմ՝ էթմիչէր վէ անտէն իքիսինի ալմըչար։ Շու հալտէ Սուրէթ՝ օլ միւստավի վարչալարտան իքիսինի վէ Մախրէճ՝ 3 ինի կէօթէրիյօր։ $\frac{2}{3}$, քէսը կիպի օգուճաուգասան մատա "լըինին իւչէ օլան նիսպէթի" աէյու տա օգուճա պիլիր վէ պէօյլէ օգուճալտուգատա 2 : 3 կիպի աէ կազըլա պիլիր։ Պու 2 : 3 պիր նխապէր տիր։

Նիսպէթի թէչքիլ էյլէյէն առէալէր այնի նէվտէն օլմալը տըրլար. մէսէլա.— "2 պաթմանըն 3 պաթմանա օլան նիսպէթի" աէնիլէ պիլիր. վէ $\frac{2}{3}$ կալուստ 2 : 3 կազըլըր։ (Պաթման լուղէթի դալարըրըրյօր) Լաքին "2 պաթմանըն 3 արչընա օլան

նիսպէթի” տէնիյէմէզ վէ $\frac{2}{3}$ տէյու տէ եազըլա-
մազ :

Իբի նիսպէթէր պիրի պիրլէրինէ միւսավի
օլտուզլարընտա, պունլար պիրի պիրլէրինէ միւ-
սավի գօնուլարագ թէշքիլ օլունան և հատուլը պիր
թէրքիպէ՝ Թէնաալապ թէսմիյէ էտիլիր :

Մէսէլա $\frac{2}{3}$ վէ $\frac{6}{9}$. . . պուն իբի նիսպէթէր
պիրպիլրինէ միւսավի օլտուզլարը սէպէպտէն, պիր
թէնասիւպ եալիսպիլիրիզ, վէ օլուր $\frac{2}{3} = \frac{6}{9}$,
եախօտ $2 : 3 = 6 : 9$, եախօտ $2 : 3 :: 6 : 9$,
Պու տէօրթ քէմմիյէթէր սըլա իլէ Պիրիննճի, Ի-
քիննճի, Իւչիւննճիւ վէ Տէօրաիւննճիւ Հատուլար թէս-
միյէ օլունուրլար : Քէզա Պիրիննճի վէ Իւչիւննճիւյէ
Մուգասսէմ, Իքիննճիյէ վէ Տէօրաիւննճիւյէ՝ Թաշի
թէսմիյէ էտիլիր : Քէզա Պիրիննճի իլէ Տէօրաիւն-
նճիյէ Թարաճէյն, վէ Իքիննճի իլէ Իւչիւննճիւյէ
Վասարէյն թապիր էտիլիր :

Պիր թէնասիւպ սօղրու իսէ, Վասարէյնիւ
հասըշ ռ զարսը Թարաճէյնիւ հասըշ ռ զարսընա
միւսավի օլուր :

Մէսէլա.— $2 : 3 :: 6 : 9$,
 $6 \times 3 = 18$, $2 \times 9 = 18$:

Իմօի պու թէնասիւպ սօղրու ալըս Պու մէպտէ
լուզէրինէ իչլէյէրէք պիր թէնասիւպիւն 3 հատու-
լարը վէրիլիր իսէ, նսամալիւմ օլան հատու պուլու-

նա պիլիբ. պունը պուլմագլըզ գ ա ի տ է ս ի ն է
ԻԻՉԼԷՐ ԳՈՒՏԷՍԻ Թէսմիյէ էտիլիյօր:

Նամալիւմ օլան հաստըն եէրինէ "Ն" հարֆը-
նը գուլանտրագ, պիր միսալ իլէ իլահ էտէլիմ:

$$9 : 16 :: 45 : Ն$$

Վաստթէյնին հասըլ ր զարպը թարաֆէյնին հա-
սըլ ր զարպընա միւսալի տիր.

$$\text{Իմտի } 9 \times \text{Ն} = 45 \times 16$$

9 թանէ Ն էյէր 45×16 էտէր իսէ.

1 թանէ Ն $\frac{45 \times 16}{9}$ էտէր.

Լարին $\frac{45 \times 16}{9} = 80 \therefore \text{Ն} = 80$ վէ թէնա-

սիւպ օլուր $9 : 16 :: 45 : 80$ վէ սօղրու տըր:

$$\text{չիւնքի } \frac{9}{16} = \frac{45}{80}$$

Իւչլէր գախտէսինտէ կիւճիւք թէնասիւպիւն
Թէչքիլինտէ տիր. թապիր ի ախէրլէ "Ն" հարֆը-
նըս վէ աիկէր մալիւմ հաստլարըն նէ՞րէյէ գօ-
նո շահագլարընըն թայլինինտէ տիր. Պիր միսալ.—

8 մէթրօ պօյունտա պիր տէյնէլին սլրագ-
արղը կէօլկէ 13 արչըն իսէ, կէօլկէսի 117 ար-
չըն օլան պիր սասթ գուլէսինին իրթիֆար նէ՞ տիր:

" \therefore " Պու իչարէթ "Իմտի" տէմէք տիր:

գուլենին իրթիֆաը	1	2	3	4
"Ն" մէթրօ տըր,	:	::	:	Ն
իմաի էվվէլա "Ն" յը	:	::	:	Ն
4նճի հատա տէ-	:	::	8 :	Ն
յու եագարըզ :	13: 117 ::	8 :		Ն

Ի շիննճիւ հատա հէմ' իրթիֆա օլմալը, հէմ' տէ մէթրօ օլնալը. իմաի 8 մէթրօյը Յնճիւ հատա եագարըզ. սիւտընն բէվիշինաին "Ն" հարփընըն եէրինտէ տուրան առէտին Տտէն պէօյիւք օլտըղընը պույապիլիբիզ: Եանի 4նճի հատա Յնճիւտէն պէօյիւք տիր: Իմաի Չնճի տէ Վնճիտէն պէօյիւք օլմալը տըր վէ գալան իքիլէրի տէ, պուսնիայը իլէ եագարըղըղտա թէնասիւպ օլուր: Վասաթէյնին հասըլը զարպը թարաֆէյնին հասըլը զարպընա միւսապի տիր. խնոի $13 \times 8 = 117 \times 8$

$$9$$

$$Ն = \frac{117 \times 8}{13} = 9 \times 8 = 72$$

օլ սասաթ գուլէսինին իրթիֆաը 72 մէթրօ իմիշ:

Տիկէր պիր սուպ. Պիր շմէնարփէր 15 սանիյէտէ 1760 այապ եօլ գաթ էտիյօր, սասաթտա գաշ միլ հարէքէթ էտիյօր:

	1	2	3	4
Պուրատա "Ն" յը 4ճի	:	::	:	Ն
հատա եափարըզ վէ	:	::	:	Ն
միլ տիր. իմաի 3ճիւ	:	::	$\frac{1}{3}$:	Ն
հատա աաիսիվէրիլէն-	15 :	3600 ::	$\frac{1}{3}$:	Ն

լէրտէն օլուպ' միլ օլմալը տըր. լաքին միլ օլմալըպ

1760 այսօր վար: Իմօր 1760 այսօրը միլ էթափ-
 յիմիդատ օլուր $\frac{1760}{5280} = \frac{1}{3}$, տէմէք 360. հատա $\frac{1}{3}$
 տիր: Պիլիբիզ քի "Ն" հարփը $\frac{1}{3}$ տէն պէօյիւ ք տիր.
 Իմօր 2նճի հատա տախի 1նճի տէն պէօյիւ ք օլմա-
 լը տրր: Էանի 1նճի հատա 15 սանիյէ վէ 2նճի
 հատա 1 սաթ զօնուլմալը տրր. լաքին սաթ
 էլէ սանիյէ նիսպէթ թէշըիլ էտէմէղէր, Իմօր սա-
 ւթը սանիյէ էտէրիզ վէ օլուր 60×60 Խախօա 3600
 վէ պէօյէճէ թէնսախուպ օլուր $15 : 3600 :: \frac{1}{3} : \text{ն}$

$$15 \times \text{ն} = 3600 \times \frac{1}{3}$$

$$1200$$

$$\text{ն} = \frac{3600}{15 \times 3} = 80$$

տէմէք տիր քի, օլ շմէնտըփէր սաթա 80 միլ կի-
 տիյօր իմիշ:

Իւշլէր գախտէօիլլէ հալլ էտիլէճէք սուալտար-
 սա պապէն նամալիւմ իլէ քէնտինին նէվինատէն օլան
 քէմիլլէթին ալապտարնը կէօթէրմէք իւզրէ սալթ
 տիկէր իքի քէմիլլէթտէն իպարէթ պիր նիսպէթ
 օլմադտան իսէ, պիր դաշ ֆարգլը ալաղալար վե-
 րիմիշ օլուր. մէսէլա.—

40 առէմ 9 կիւնտէ, հէր կիւն 12 սաթ իշ-
 լէյէրէք 176 տէօնիւմ պիր թարլայը զէր էտէպի-
 լիլլէր իսէ, 72 առէմ 14 կիւնտէ հէր կիւն 8
 սաթ իշլէյէրէք դա՛շ տէօնիւմ զէր էտէպիլիլլէրէր:

Պու սուալտա կէօրիւյօրուզ քի՝ 176 տէօնիւմէ

մուստիլ գա՛չ տէօնիւմ օլաճանընը թային էտէճէք
օլան, հէմ ատէմէրին ատէտինին, հէմ կիւնէրին
ատէտինին վէ հէմ տէ սաաթլարըն ատէտինին նիս-
պէթլէրի տիր:

Շու հալտէ, իսթէր իտէք, էվլէյճէ էօյրէնտի-
լիմիլ իւչէր գոփտէսիյլէ սըրա իլէ թէնասիւպլէր
հափարադ. ճէվապը պուլա պիլիլիդ, վէ էվլէլա
ատէմէրին ատէտինի ալտըլըմըլտա, (տէկէրլէր
էօդ իմիչ կիպի)

$$40 : 72 :: 176 : Ն$$

$$\text{Ն} = 316.8 \text{ տէօնիւմ.}$$

լաքին 72 ատէմ՝ 9 եէրինէ 14 կիւն իչէյէճէրլէր.
իմտի պու չըգան ճէվապտան զիյատէ իչ կէօրմիւչ
օլաճագլար վէ թէնասիւպ օլուր,

$$9 : 14 :: 316.8 : Ն$$

$$\text{Ն} = 492.8 \text{ տէօնիւմ.}$$

լաքին 12 սաաթ իչէյէճէք եէրինէ 8 սաաթ իչ-
լէյօրլար. իմտի օ նիսպէթտէ ալ իչ կէօրմիւչ օ-
լաճագլար. վէ թէնասիւպ օլուր,

$$12 : 8 :: 492.8 : Ն$$

$$\text{Ն} = 328.53 \text{ տէօնիւմ.}$$

տէմէք քի, սըրա իլէ աթիտէքի 3 թէնասիւպլէ-
րի գուլլանտըլ.

$$40 : 72 :: 176 : Ն \quad \therefore \text{Ն} = 316.8$$

$$9 : 14 :: 316.8 : Ն \quad \therefore \text{Ն} = 492.8$$

$$12 : 8 :: 492.8 : Ն \quad \therefore \text{Ն} = 328.53$$

Պէօյլէ 3 այրը թէնասիւպլէր հափարադ եէրինէ

պիրտէն պիր թէնասուպ ետխապիլիլիզ վէ շէջ-
լէ ետխարըզ:

Էլվէլա 4նճի վէ 3նճի հատարը ետզարըլ.
: : 176 : Ն

սալթ տտէմէրին սայըսընօղթասընտան պաղըլտըզ-
տա թէնասուպ 40 : 72 : : 176 : Ն

լաքին կիւնէրին սայըսը նօղթասը տախի կիւրտիքտէ

40 } 72 }
թէնասուպ 9 } : 14 } : : 176 : Ն օլուր

իշէնիլէն սատթլարըն առէտի հիսապա կիւրտիքտէ

40) 72 (: : 176 : Ն
9 (: 14) : :
12 \ 8)

Վասաթէնին հասըլ ը զարպը թարաֆէյին
հասըլ ը զարպընա միւսալի տիր. իմտի,

$(40 \times 9 \times 12) \times \text{Ն} = (72 \times 14 \times 8) \times 176$

$$\text{Ն} = \frac{72 \times 14 \times 8 \times 176}{40 \times 9 \times 12} = \frac{2 \times 14 \times 176}{5 \times 3}$$

$$\text{Ն} = \frac{28 \times 176}{15} = 328.53$$

Պու ուսուլ՝ "Միւրէքքէպ իւշէր Գախտէսի"
օլուպ՝ սալթ պիր թէնասուպ իլէ իշի պիթիլիլի:

ՍՈՒԱԼԼԱՐ

1. 3 : 5 :: Ն : 25. Ն գա՛շ աըր՝
2. 8 : Ն :: 12 : 18. " " "
3. Ն : 7 :: 26 : 13¹/₂. " " "
4. 16¹/₂ : 25 :: 66 : Ն " " "
5. Պիր կէմի սասթատա 14¹/₂ միլ եօլ դաթ էտի-
յօր, 3812 միլ պիր եօլճուլուղը գա՛շ կիւնտէ
կիտէ պիլիր :
6. Իքի տաէմ պիր մահալտան տիկէր պիր մա-
հալա եիւրիւյօղար. պիրինին հէր ատըմը 66
սանթիմէթրօ օլուպ՝ օլ մահալը 3560 ատըմ
էտիյօր, տիկէր աաէմին ատըմը 75 սանթի-
մէթրօ աըր՝ Գա՛շ ատըմ էաէճէք տիր :
7. 252 սահիֆէ օլուպ՝ սահիֆէտէ 20 սաթըր
վէ հէր սաթըրտա 8 լուղէթի օլան պիր ղի-
թապ, հէր սահիֆէսինտէ 25 սաթըր վէ հէր
սաթըրնտա 12 լուղէթ պուլունան պիր ղի-
թապ հալընտա իքինճի տէֆա թապ էտի-
տիրտէ, գա՛շ սահիֆէլի պիր ղիթապ օլուր :
8. 3 տըլըն թուլընտա, 13 փարմագ էնինտէ
վէ 5 փարմագ գալընլըղընտա պիր տէմիր
չըպուգ 660 օղգա կէլիրսէ, էնի 15 փարմագ,
գալընլըղը 8 փարմագ օլուպ՝ 1000 օղգա
կէլէն պիր տէմիր փարչասընըն թուլը նէ՞
գատար օլուր :
9. 15 աաէմին կիւնտէ 8 սասթ իչլէյէրէք 12

կիւնտէ հափաըզլարը պիր իշի 4 ատէմ
 կիւնտէ 6 սասթ իշէյէրէք՝ զա՛չ կիւնտէ
 հափա պիլիբլէր:

ՎԱՍԱԹ ՊՈՒՎՄԱԳ ՍԻՍՈՒԼԸ

Պիր թաղըմ՝ քէմիլյէթլէրին այըը այըը դըւ-
 մէթլէրինի իփաատէ էթմէքտէն իսէ, Նէփսի իշիւն
 գուլլանըլապիլէն պիր ատէտէ վասաթ տէնիլիր: Մէ-
 սէլա պիր սընֆտա 5 շայիրտ վար, պիրինին սին-
 նի 15, պիրինինքի 16, պիրինինքի 17, պիրինինքի
 18 վէ պիրինյ նքի 19: Պու սընֆըն սիննի սիւալ
 էտիլտիքտէ՝ 17 տիր տէրիզ վէ 17 ատէտի շայիրա-
 լէրին պնչէրինին վասաթը տըր: Վէ սլու վասաթ
 պուլմազըղըն ուսուլու չօգ սատէ տիր:

$$\frac{15+16+17+18+19}{5} = \frac{85}{5} = 17$$

Վասաթ պուլմազ մէսէլէսի պազգալըզ, աթթար-
 լըզ, դուլումճուլուզ, գազանճըլըզ վէ էմսալի
 սանաաթլարտա չօգ մուհիմմ տիր: Մէսէլա պիր
 աթթար օզգասը 12 դրուլըզ 15 օզգա գահվէ
 իլէ, օզգասը 18 դրուլըզ 7 օզգա գահվէյի պի-
 րի պիրինէ գաթըպ սաթմազ իսթէյօը. սլու մախ-
 լութ գահվէնին օզգասընը գաչա՞ սաթմալը տըր:

օզգա		ֆիլյէթ		դրուլ
15	×	12	=	180
7	×	18 ¹ / ₂	=	129 ¹ / ₂
22	×	5	=	309 ¹ / ₂

Տէմէք քի 22 օգոյա մասկուլթ գահլէնին ֆիյաթը
 $309\frac{1}{2}$ զրուշ տըր. իմաի պիր օգոյանըն ֆիյաթը՝
 $\frac{309\frac{1}{2}}{22} = \frac{619}{44} = 14\frac{3}{11}$ շըր. = 14 շըր. 1 մանկըր.

ՍԻ Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. Պիր մէքթէպին 1նճի սընֆընտա 6 շայիրա վար տըր. թարիխ ի թէվէլլիւտայէրի 1896 Յունվ. 2, 1897 Մայ. 17, 1895 Գեկտ. 8, 1896 Մայ. 28, 1898 Յունվ. 5: Պու սընֆըն վասաթ սիննի նէ՞ տիր:

2. Պիր շայիրտին սէնէ զարֆընտա 6 նէվ տէր-սի վար իտի վէ պունլարտա աթիտէքի սէրէ-ճէլէրի իհրապ էյլէտի.—

Ինկլիզճէ $83\frac{1}{2}$ Սամանլըճա 72

Էրմէնիճէ $83\frac{3}{4}$ Իլժ ի Հիսապ 56

Ճօզրաֆիա 81 Հիւսն ի Խաթթ 65

Պու շայիրտին վասաթ տէրէճէսի նէ՞ օլաճազ:

3. Պիր տտէմ քէնտի էվի իշիւն հաֆթա դար-ֆընտա 3 տէֆա էթ ալտը. պիր տէֆա 650 տիրհէմ, պիր տէֆա 300 տիրհէմ վէ պիր տէֆա տա 1 պատմման 200 տիրհէմ: Ֆամիլ-եասը 7 ազատան իպարէթ տիր վէ էթին պամմանը տա 15 զրուշ տըր: Ֆամիլեատա սուլունան հէր պիր ֆէրա վասաթ հիսապ օլ հաֆթա, գա՞շ զրուշլըդ էթ եէտի:

4. Պիր ունճու պաթմանը 3 ղրուշ 30 փարա էտէն 40 պաթման ունը պաթմանը 4 ղրուշ 5 փարա էտէն 12 պաթման ուն իլէ գաթըպ՝ գաշա՝ սաթմալը տըրը քի, պաթման պաշընա 30 փարա քեար էտէ:
5. Պիր դույումճը տիրհէմի 62 ղրուշա, 30 տիրհէմ 2 $\frac{1}{4}$ այար ալթուն սաթունալըպ՝ պունըն իշինէ պիր միգտար սա պագըր գաթարագ՝ այարընը 21է էնաիրտի, պու 21 այար ալթունըն տիրհէմի նէ՞ էտէր:
6. Պիր աթթար օգգասը 15 ղրուշ էտէն 18 օգգա գահվէ իլէ օգգասը 11 ղրուշ էտէն գահվէտէն նէ՞ գատար գաթմալը տըրը քի, օգգասընը 13 ղրուշ 5 փարայա սաթտըգտա հիշ զարար էթմէսին:
7. Պիր գասսապ գօյուն էթինին գըյմասընըն օգգասընը 8 վէ քէչի էթինին գըյմասընըն օգգասընը 6 ղրուշա սաթըյօր իտի: 3 պաթման գօյուն վէ 4 պաթման քէչի էթի գըյմալարընը պիր պիրինէ գարըշտըրըպ՝ օգգասընը 7 ղրուշա սաթտըգտա՝ պու գըյմալարը այրը այրը սաթաճա ղընտան՝ ֆաղլա քեար էթտի՞ մի վէ նէ՞ գատար:

ՆԻՄՊԻ ԹԱԳՍԻՄ ՈՒՍՈՒԼԸ

Պիր քէմիյէթի՛ վէրիւմիչ պիր թագըմ առէտուէր նիսպէթինտէ գըսմյարա այըրմագ իճապ էթտիրտէ՛ եինէ թէնասիւպ գաիտէսի իսթիմալ էտիւլիւր: Մէս.— 360 լիրայը 3, 4, 5, նիսպէթինտէ թագսիմ էյլէ տէնիլտիքտէ

$$3 + 4 + 5 = 12$$

$$12 : 3 :: 360 : Ն \quad \text{Ն} = \frac{\frac{30}{360} \times 3}{\frac{12}{1}} = 90$$

$$12 : 4 :: 360 : Ն \quad \text{Ն} = \frac{\frac{30}{360} \times 4}{\frac{12}{1}} = 120$$

$$12 : 5 :: 360 : Ն \quad \text{Ն} = \frac{\frac{30}{360} \times 5}{\frac{12}{1}} = 150$$

$$90 + 120 + 150 = 360 \quad \text{տողլու տըր:}$$

Պու սըրատա զիքը էտիլսէ միւնասէպէթսիզ օլմագ քի, Օսմանլը լիրասը թամմ 24 այար ալթուն օլմայըսլ՝ 22 այար տիր (գուլումճը լիսանրյլա) վէ 2 այար տա պագըըր վար տըր. շէօյլէ քի, աղըրլըղընըն 916²/₃ի ալթուն վէ 83¹/₃ի պագըր տըր. Գէզա եարըմ վէ ըուպ Օսմանլը լիրալարը տա պէօյլէ տիր: Մէճիտիյէ տէ խալիս

կիւմիւշ օլմայըպ՝ 830 գըսմը կիւմիւշ վէ 170 ի պագըր տըր: Գէղա եարըմ՝ վէ ըուպ մէճիտիյէլէր տէ պէօյլէ տիր:

Թիւրքիտա սօն վագթլարտա թէտավիւլտէ օլան ուֆագ փարայարըն թէրքիպինտէ պէօյիւք գըսմ պագըր օլուպ՝ իչինտէ նիքէլ, տէմիր վէ պաչգա մատուէլէր վար տըր: Եիւզ գըսմտա 88 ի պագըր, $8\frac{3}{4}$ սի նիքէլ վէ $1\frac{3}{4}$ սի տէմիր տիր:

1 Օսմանլը ալթունը 7.216 կըամ՝ վէ 1 մէճիտիյէ 24.055 կըամ կէլիր:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. 160 առէտինի 2, 3, 5 նիսպէթինտէ 3 գըսմա թագսիմ՝ էյլէ:
2. 42 քիլէ կէլէն պիր սրուղտայ խարմանը 4 առէմէ $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$, վէ $\frac{3}{16}$ նիսպէթինտէ թագսիմ օլունաճագ տըր: Հէր պիրինէ նէ գատար իսապէթ էտէճէք:
3. Պիր առէմ՝ վէֆաթ էտիպ՝ մէվճուտ 1350 լիրա սերվէթինի 3 օղլու, 1 գըլը վէ պիր գարըրնա թէրք էյլէտի: Գարը՝ միրասըն $\frac{1}{8}$ սինի ալտըգտան սօնրա միւթէպագի փարատան՝ օղլանլար գըղլարըն իքի միւլի ալմագ իւղրէ թագսիմ՝ էյլէտիլէր: Հէր պիրինէ նէ գատար իսապէթ էյլէտի:

4. Թէատովիւտէ օլան ուֆագ փարալարըն ա-
ղլըլըզճա 88ի պադըր վէ 8¹/₂ըը նիքէլ տիրո
պու փարալարտան 2 պաթման օլսա նէ՞ գա-
տարը պագըր վէ նէ՞ գատարը նիքէլ տիրո
5. Պիր Օսմանլը ալթունընտա գա՞չ զրուչըզ ալ-
թուն վէ պիր մէճիտիյէտէ գա՞չ զրուչըզ կիւ-
միւշ վար տըր: (Ալթունըն պաթմանը 510 վէ
կիւմիւշիւնքի 13¹/₂ լիրա ֆարզ էլլէ:)
6. 255 զրուչը 3 ատէմ թագսիմ էտէճէքլէր,
չէօյլէքի Չնճի ատէմ 1նճինին 3 միսլի վէ
Յնճի ատէմ իսէ Չնճինին 5 միսլի ալսըն: Հէր
պիրինէ նէ՞ գատար իսապէթ էտէճէք տիր:

ՇԷՐԱՔԷԹ ՈՒՍՈՒԼԸ

Պիր թագըմ ատէմլէրին փարա գազանմագ
իւչրէ շէրաքէթլէրինտէ, քեար վէ զարար թագ-
սիմլէրինտէ՞ թէնասիւպ վէ անըն գախտէլէրի ճու-
րի տիր: վէ ումումի գախտէ պու տըր քի քեար վէ
զարար, պօրճ եա ալաճագ, դօնուլան սէրմայէնին
մըղտար վէ վագթընա միւթէնասըպ օլուր: Եանի,
քեար օլտուգտա չօգ փարա գօյան վէ ուզուն վա-
գըթ իչիւն գօյան՝ չօգ, ազ սէրմայէ վէ գըսա
վագըթ իչիւն գօյան իսէ ազ ալըր: Մէսէլա. —

Արամ վէ Գրիգոր էֆէնտիլէր շէրիք օլտուլար:
Արամ էֆ. 1600 լիրա փարայը 1¹/₂ սէնէ իչիւն
գօյար: Գրիգոր էֆ. իսէ, 1 սէնէ իչիւն 200 լիրա
գօյար: Սէնէ նիհայէթինտէ 1200 լիրա գազան-

տըլար. հէր պիրի քեարտան նէ³ հիսսէ ալաճադ.
 $1\frac{1}{2}$ սէնէ իշիւն 1600 լիրա գոյմազ, 1 սէնէ
 իշիւն $1600 \times 1\frac{1}{2} = 2400$ լիրա գոյմազ տէմէք
 տիր:

Շու հալտէ Արամ էֆ. 1 սէնէ իշիւն 2400,
 Գրիգոր էֆ. 1 սէնէ իշիւն 2000 լիրա գոյտը.
 Իբիսի պիրլիքոտէ $2400 + 2000$ եանի, 4400 լիրա
 գոյտուլար:

$$4400 : 2400 :: 1200 : \text{ն} .$$

$$\text{ն} = \frac{2400 \times 1200}{4400} = \frac{7200}{11} = 654.54$$

$$4400 : 2000 :: 1200 : \text{ն}$$

$$\text{ն} = \frac{2000 \times 1200}{4400} = \frac{6000}{11} = 545.46$$

Արամ էֆէնտինին հիսսէտի 654.54 լիրա վէ Գրի-
 գոր էֆէնտինքի 545.56 լիրա օլուայ՝ ճէման 1200
 լիրա տըր. $654.54 + 545.46 = 1200$.

Պիր միտալ տահա.—

3 Ֆաիլ պիրլիքոտէ իշէյէրէք՝ 8400 ղրուշ վարս
 ալաշըլար. Պիրինճի Ֆաիլ կիւնտէ 6 սաաթ իշէմէք
 իւզրէ 150 կիւն իշէմիշ, իբինճի Ֆաիլ կիւնտէ 8
 սաաթ իշէմէք իւզրէ 100 կիւն վէ իւշիւնճիւ Ֆաիլ
 իսէ եէվմիյէ 10 սաաթ իշէմէք իւզրէ 70 կիւն չա-
 զըշմըշ իսի: Պու վարատան հէր պիրինէ նէ³ գատար

իսապէթ էտէճէք:

Պիրինճի ատէճ կիւնտէ պիր սաաթ իշլէյէրէք
 150 × 6 եանի 900 կիւն, իքինճի ատէճ 8 × 100 եա-
 նի 800 կիւն, վէ իւշիւնճիւ ատէճ 70 × 10 եանի
 700 կիւն իշլէճիշ տէյու տիւշիւնտիւշիւճիւզտէ,

$$150 \times 6 = 900$$

$$100 \times 8 = 800$$

$$70 \times 10 = 700$$

$$\overline{2400}$$

տէճէք քի, հէփսի պիրտէն 2400 կիւն իշլէճիշլէր
 իճտի թէնասիւզէր օլուր,

$$2400 : 900 :: 8400 : \text{ն} \quad [\text{պիրինճի}]$$

$$2400 : 800 :: 8400 : \text{ն} \quad [\text{իքինճի}]$$

$$2400 : 700 :: 8400 : \text{ն} \quad [\text{իւշիւնճիւ}]$$

$$\text{Եախօտ ն} = \frac{8400}{2400} \times 900 \quad (1)$$

$$\text{ն} = \frac{8400}{2400} \times 800 \quad (2)$$

$$\text{ն} = \frac{8400}{2400} \times 700 \quad (3)$$

Իսթիսար էթտիլիճիլտէ,

$$\text{ն} = \frac{7}{2} \times 900 = 3150 \quad (1)$$

$$\text{ն} = \frac{7}{2} \times 800 = 2800 \quad (2)$$

$$\text{ն} = \frac{7}{2} \times 700 = 2450 \quad (3)$$

$$\overline{8400}$$

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. Գէորգ Էֆէնտի իլէ Արմենակ Էֆ. շէրիք օլուսլ՝ Գէորգ Էֆ. 700, Արմենակ Էֆէնտի իսէ 1300 լիրա սէրմայէ գօյտուլար: Սէնէ նիհայէթինտէ գաղանճլարը 263 լիրա 3 մէճիտլիէ օլտը. հէր պիրինին հիսսէսի նէ՞ տիր:
2. Անդրանիկ Էֆ. Գարրիէլեան, 1200 լիրա սէրմայէ իլէ իշէ պաշլատը, 6 այ սօնրա տա, Մերսուպ Էֆ. Խոսրովեան 1800 լիրա գօյարագ շէրիք օլտու վէ պունտան 6 այ սօնրա տա Անդրանիկ Էֆէնտինին մախտումը 150 լիրա սէրմայէ գօյարագ շէրիք օլտու վէ Անդրանիկ Էֆէնտինին մախտումընըն տուխուլընտան 1 սէնէ 6 այ սօնրա հիսսապա պաղտըղլարընտա կէօրտիւէր քի, 562 լիրա քեարլարը օլմուշ: Հէր պիրինին հիսսէսի նէ՞ տիր:
3. Պիրատէմ վէֆաթ էտիսլ՝ 850 լիրալըգ պիր սէրմայէ 3 օլուլլարընա պրագտը: Պունլարտան պէօյիւլիւ թիճարէթտէ օլուսլ՝ փէտէրլինին թիճարէթինի տէվամ էլլէտի վէ քեարտան երուղտէ 25ինի խըտմէթի մուգապիլինտէ ալաճագ իտի. սէնէ նիհայէթինտէ 250 լիրա քեար վար իտի. իւշ օղլանլարըն հիսսէսինէ նէ՞ գատար իսապէթ էտէճէք:
4. Յակոբ Էֆ. իլէ Կարապետ Էֆ. Ամերիգայա

փէքմէզ կէօնտէրմէք իւզրէ շէրիք օլտուլար: Թակոր էֆ. 750 վէ կարապետ էֆ. իսէ, 1250 լիրա գօյտուլար: Փէքմէզ սաթըլմայրպ պիր սէնէտէ 212 լիրա զարար էթտիլէր: Հէր պիրինին զարարը նէ՞ օլտու:

5. Ա իլէ Բ շէրիք օլուրլար. Ա 2100 լիրա, Բ իսէ 1750 լիրա գօր. պիր սէնէ սօնրա հէր իքիսի տէ 700էր լիրա տահա գօրլար: Պու սըրատա Գ տէ 2500 լիրա գօյարագ շէրաքէթէ կիրէր վէ Գ շիրքէթէ կիրտիյի լթարիխտէն 28 մահ սօնրա հիսապա պապըլտըգտա, 2360¹/₂ լիրա քեար կէօրիւլիւր: Պու քեարտան հէր պիրինին հիսսէսի նէ՞ օլուր:

6. Պիր ատէմ՝ վէֆաթ էթտիքտէ՝ տէօրթ մահալա պօրճլու իտիյի թէպէյիլն էթտի. պիր եէրէ 182 լիրա 3 մէճիտիյէ, պիր եէրէ 65.3 լիրա, պիր եէրէ 123 լիրա վէ 8 զրուշ վէ տիկէր պիր եէրէ 66³/₄ լիրա: Պրագաղըր սէրվէթ իսէ 350 լիրա գըյմէթինտէ պիր պապ խանէ վէ 2 պապ տիւքեան օլուսլ՝ միւզայէտէտէ 286 լիրայա սաթըլտըր: Պու տէօրթ ալաճագըրլարըն հէր պիրի նէ՞ գատար փարա էլտէ էսէճէք. (լիրա 127¹/₂ զրուշ վէ մէճիտիյէ 23³/₄ զրուշ հիսապընտան):

ՊԱՊ 5

ՖԱԻՉ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՖԱԻՉ Ի ՊԱՍԻԹ

Փարսնըն իսթիմալը իշինն վերլիէն վարայա
Ֆաիզ թէսմիյէ էաիլիր վէ Ֆաիզին միգտարընա
թէսիր էլլէյէն խուսուսաթ աթիտէքիլէր տիր:

1. Սէրմայեհնին միգսարը.— Թապիի տիր քի 100
զրուշըն իսթիմալը իլէ 100,000 զրուշըն իսթիմալը-
նա վերլիլէճէք վարա այնի օլամազ: Չօզ սէրմայէ՝
չօզ Ֆաիզ, ազ սէրմայէ ազ Ֆաիզ կէթիրիր վէ պաշ-
գա հէր շէյ այնի գալտըղճա՝ Ֆաիզ վիսարայա տօղ-
րու նիսպէթտէ օլուր: Մէսէլա 30 լիրա 2 լիրա
Ֆաիզ կէթիրիր իսէ, 300 լիրա (300 լիրա 30 լի-
րանըն օն միսլի տիր) 2×10 եանի 20 լիրա Ֆաիզ
կէթիրիր:

2. Վազըք մէսէշէնի.— Վազըթ նէ դատար ուղուն
օլուր իսէ, Ֆաիզ տէ օ դատար չօզ՝ վէ վազըթ նէ
դատար գըսա օլուր իսէ, Ֆաիզ տէ օլ դատար ազ
օլուր: Վէ պաշգա հէր շէյ այնի գալարազ՝ Ֆաիզ
վազթա տօղրու նիսպէթտէ տիր: Մէսէլա պլը սէր-

մայի 2 ախտ 250 գրշ. ֆախղ կէթիրէյօր իսէ, 8 ախտա (8 այ 2 այրն 4 միսլի տիր) 4×250 , կանի 1000 գրշ. ֆախղ կէթիրիր:

3. Եխզսէ գսլ մէսէլէսի. — Աթիակ զիրը Ետիլէն մէսէլէլէրակ վալանըն Եախսօտ մալըն թէտափիւլինտէ հիտապլար շօդ զէրըն 100 ըսպամը իւզէրինտէն կէօրիւլիւր:

(1) Էտէլէն զալար, (2) Էտիլէն քեար, (3) Գօմօսիօն, (4) Տէրալիյէ (5) Սիկուրթա, (6) Կօէմըիւք վէ Էմսալի շէլէր:

Մէսէլա Ինկիլթէրատան թիւրքիայա մալկէլտէ թիւրքիատա կէօմրիւք ալընըր վէ կէօմրիւք Եիւզտէ 15 իսէ 8700 զրօւլըդ պիր մալատա $8700 \times .15 = 1305$ զրօւլ կէօմրիւք ալընըր:

Մէսէլա, պիր ստէմ էփինի կանդըն իչլին սիկուրթայա դօյսա Եիւզտէ $\frac{1}{2}$ հիտապընտան վէ էփինի 860 լիրա զըլմէթինտէ տէյու Եազալըրըր իսէ $860 \times \frac{1}{100} = 8.6$ լիրա սէնէփի սիկուրթա

փարասը վէրմէլի տիր:

Մէսէլա, Այնթապըր պիր գօմօսիօնըր Ամէրիգատա օյան պիր թիւ ճճար իչլին 15650 զրուշլից ֆրսթրդ սաթուն ալտա, գօմօսիօնըր Եիւզտէ 2 օլմադ իւզրէ ալաճալըր գօմնսիօն $15650 \times .02 = 313$ զրօւլ օյար:

Պայատէ վէրիլէն 3 միտալարտան անլաշըրտըրըր վէճէլէ Եիւզտէ շու դատար մէսէլէօի քէար

ի աշարի մէսէլէսինտէն Փարզլը պիր շէյ օլմայըլ՝ սուալլար տախի օ եօլտա սուհուլէթլէ հայլ էտիլէ պիլիր: Երեզտէ գա՞շ մէսէլէսինին Փաիզէ օլան ալազաարնա կէլինտիքտէ, պիր ժըզտար վարա երեզտէ 15 իլէ Փաիզէ վէրիլմիշ տիր տէմէք՝ երեզ զրուշ 1 տէնէտէ 15 զրուշ Փաիզ կէթիրիր տէմէք տիր վէ Փաիզ հիտապլարընտա պու տախի մուհիմի՝ պիր խուսուս օլուպ՝ Ֆաիզ ի մուալլէն իամիլլէ մարուֆ արր:

Ֆաիզ ի մուալլէն երեքտէք իտէ՝ Փաիզ շօզ, Փաիզ ի մուալլէն ազ եա էնկին օլուր իտէ, Փաիզ տէ ազ օլուլ, վէ պաշգա հէր շէյ այնի զալտըզճա Փաիզ իլէ Փաիզ ի մուալլէն աօղրու նիսպէթտէ օլուրլար: Մէսէլա, պիր ժըզտար վարա երեզտէ 10տան՝ 2 լիրա Փաիզ կէթիրիրտէ, երեզտէ 15տէն (15 տաէտի 10ըն $1\frac{1}{2}$ միսլի օլտուզընտան), $2 \times 1\frac{1}{2}$ եանի 3 լիրա Փաիզ կէթիրիր: Փաիզ ի մուալլէն ումումէն քէսր ի աշարի կիպի եազըլըր իտէ տէ, (սիւալ հայընտա ումումէն աշարի կիպի եազըլըր յօր) շու " % " իշարէթ իլէ տախի եազըլըր. վէ " % 15 " "երեզտէ 15" տէմէք տիր: " % 12 " "երեզտէ 12" տէմէք տիր:

4. Մէսլլաղ Մէսէլէսին:— Մէրմայէնին իւզէրինէ Փաիզ տախի ճէմ՝ էաիլտիքտէ Մէսլլաղ հասըլ օլուր: Պունտան սօնլարի իշիմիլէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ պալատէ զիրք էաիլէն տէօղթ քէմ՝ միլէթլէրի պիրէր հարֆ իլէ կէօթէրէպիլիրլ:—

Սէրմայէ	Եէրինէ	Ս	տէյէլիմ
Վագըթ	"	Վ	"
Եիւղտէ շո. գատար	"	Ե	"
Մէյլաղ Եէրինէ		Մ	"
Ֆաիզ	"	Ֆ	"

Ֆաիզ իչիւն ումուսի դաստէ ակթիտէրի տիր.
 $\Phi = \text{Ս} \times \text{Վ} \times \text{Ե}$. Եանի Սէրմայէյի՝ Վագըթ վէ
 Ֆաիզ ի մուայյէն իլէ զարպ էտէր իսէք, Ֆաիզ
 չըգար: Անճագ քի, ակթիտէրի խուսուսակ էյի
 անլաշըլմայը վէ տէրխակթը էտիլմէլի տիր.—

Ս, Վ, Ե, եա հէփսի տէ քէսը ի ատի, վէ
 եա հէփսի տէ քէսը ի աշարի էտիլմէլի տիր:

Վագըթ՝ տաիմա սէնէ իլէ իֆատէ էտիլմէլի
 տիր: Սէրմայէ նէ նէվ վահիտ իլէ իֆատէ էտի-
 լլոյօր իսէ, Ֆաիզ տէ էօյլէ օյուլը. Սէրմայէ՝ լիւրա
 իսէ, Ֆաիզ տէ լիւրա, սէրմայէ՝ Ֆրանդ իսէ, Ֆաիզ
 Ֆրանդ, սէրմայէ զրուշ իսէ, Ֆաիզ զրուշ չըգար:

$$\Phi = \text{Ս} \times \text{Վ} \times \text{Ե}$$

Մէսէլա.— 2 լիւրա 5 զրուշըն % 15տէն 2
 այլըգ ֆաիլի նէ՞ տիր:

$$\text{Ս} = 2 \text{ լիւրա } 5 \text{ զրշ.} = 260 \text{ զրշ. [հէփսի զրշ.]}$$

$$\text{Վ} = 2 \text{ ալ} = \frac{2}{12} = .16667 \text{ սէնէ}$$

$$\text{Ե} = \frac{0}{10} 15 = 0.15$$

$$\Phi = \text{նամալիւմ օյուլը՝ զրշ. չըգաճագ}$$

$$\Phi = \text{Ս} \times \text{Վ} \times \text{Ե}$$

$$\Phi = 260 \times .16667 \times 0.15 = 6.50013$$

.16667	43.3342
<u>260</u>	<u>.15</u>
100002	433342
<u>33334</u>	<u>216671</u>
43.3342	6.50013 (գրաս ուսու լ)

Իմտի ֆաիղ 6.50013 զրուշ սըր, եախոսու 6 զրուշ 20 վարա սըր:

$\mathfrak{B} = U \times V \times C \dots$ պուրատա 4 քէմիւ-
յէթ վար սըր վէ պունլարտան հէր հանկը Յիւ
վէրիլիւրէ տիկէրի պուլունա պիլիւր Մէսէյա.—
%15տէն $1\frac{1}{2}$ սէնէտէ 540 զրուշ ֆաիղ կէթիրէն
պիւր սէրմայէ նէ տիր:

$$\mathfrak{B} = U \times V \times C$$

$$540 = U \times 1\frac{1}{2} \times \frac{15}{100}$$

$$540 = \frac{U \times 3 \times 15}{2 \times 100} = \frac{9 \times U}{40} = \frac{9}{40} \times U$$

$\frac{9}{40}$ թանէ U, էյէր 540 էտէր իսէ,

$$1 \quad " \quad U = \frac{540}{\frac{9}{40}} = \frac{540 \times 40}{9} = 2400$$

Իմտի սէրմայէ 2400 զրուշ իմիշ:

Ելնէ, 2400 զրուշ % 15տէն նէ գատար
վազթտա 540 զրուշ ֆաիղ կէթիրէր:

$$Ֆ = Ս \times Վ \times Ե$$

$$540 = 2400 \times Վ \times 0.15$$

$$540 = 360 \times Վ \quad [2400 \times 0.15 = 360]$$

$$360 \text{ թանկ } Վ = 540,$$

$$1 \quad " \quad Վ = \frac{540}{360} = 1\frac{1}{2} \text{ սենեկ. } [ճէվապ]$$

Եինեկ, 2400 դրուչ 1½ սենեկ 540 դրուչ
 ֆախլ կէթիլըրսէ եիւզսէ գաշտան ֆախլէ վէրիւ-
 միչ սիր:

$$Ֆ = Ս \times Վ \times Ե$$

$$540 = 2400 \times 1.5 \times Ե$$

$$540 = 3600 \times Ե$$

$$3600 \text{ տէֆա } Ե = 540$$

$$1 \quad " \quad Ե = \frac{540}{3600} = \frac{3}{20} = \frac{15}{100} = \frac{15}{100}$$

Հալլ էթաիյիմիզ պու տէօրթ սիւալլարտան
 կէօրիւլիւյօր բի, Ֆ, Ս, Վ, Ե, պու տէօրթ քէմ-
 միլէթէրան հէր հանկը իւլիւ վէրլլսէ, տէօր-
 ախնճիւսիւ պուլունա պիլիլը:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. 15 լիրա 3 մէճիտիկնին $\frac{0}{10}$ 15տէն 7 ալլըդ ֆախիլի նէ՞ տիր:
2. 36 լիրա 5 ալտա 47 լիրա օլուր իսէ՞ $\frac{0}{10}$ դաշտանն ֆախիլէ վէրի միշ սլուր:
3. 6300 դրուշ օն օն իրիաէն ($\frac{0}{10}$ 20), նէ՞ դատար վազթտա 8700 դրուշ օլուր:
4. Օն օն պիրաէն ($\frac{0}{10}$ 10) 2 սէնէ 3 ալտա 2 լիրա 15 դրուշ ֆախիլ կէթիրէն սեքմայէ նէ՞ տիր:
5. 63 լիրա 3 մէճիտիլէ 6 դրուշ, օն օն պիշ պուշուդտան ($\frac{0}{10}$ 15) 1 սէնէ 2 ալտա նէ՞ դատար ֆախիլ կէթիրիր:
6. Իրի առէմ պիրի 1200 վէ աիկէրի 700 լիրա դարարագ, 1900 լիրա սեքմայէ իլէ իշէ պաշլատար վէ սէնէ նիհայէթինաէ $\frac{0}{10}$ 25.2 քեար էթմիլէր իտի: Հէր պիրինէ նէ՞ դատար իսապէթ էլէտի:
7. Պիր խալը պուրատա 15 լիրա ի Օամանիլէ ալմարագ Ալմանիայա կէճնաէրիլաի վէ պու ֆիլյաթ իւղէրինաէն $\frac{0}{10}$ 75 կէօմրիւք թէաիլէ էսիլաի: Պու խալը Ալմանիատա դաշա՞ մալ օլտու:
8. Այնթապատ պիր ֆրաթրգ թիւ ճճարընա, Մ. Ամերիկատա պիր թիւ ճճարտան, 52 գանթար ֆրաթրգ իշի Եօլլամաթը իշիւն սըլիարըշ կէլ-

տի. Թիւճճար ֆրսթըդ իչինին պաթմանընը 62 դրուշա սաթուն ալըպ' եօլլատը: Ամերիգայա գատար, գոժօսիօն վէ դայրի մասրաֆլար իչինն $\%$ 6 սարֆիյաթ օլտու վէ Ամերիգատա պաթմանը 52 դրուշ հիսապընտան $\%$ 25 կէօմրիւք ալընտը: Մ. Ամէրիգատա ֆրսթըղըն լիպրասը գա.շ սէնթէ մալ օլտու:

9. Մէճիտիյէի հաֆթատա 2 մէթալիք ֆաիզ իլէ ալան պիր քիմէ եիւզտէ դաշտան ֆաիզ վէրիյօր:

10. 62 լիրա 2 մէճիտիյէ վէ 10 դրուշ վարա եիւզտէ 20 իւղէրինատէն ֆաիզէ վէրիլալքտէ նէ՞ գատար վազըթտա 66 ատէտ լիրա ի Օսմանի օլուր:

Մէպրադ . —

Տէօրտինճիւ քէմիյէթ օլան "Մ" մէպլաղը պուլմագ իչինն տախի մուաաէլէ շու տըր:

$$M = U + \Phi$$

Եանի մէպլաղ միւսալի տիր, սէրմայէ զախ ֆաիզ. վէ մատէմ՝ քի էվվէլճէ կիօրտիւյիւմիւղ իւղրէ $\Phi = U \times v \times t$, իմաի

$$M = U + (U \times v \times t) = U + U (v \times t)$$

Եախօտ $M = U [1 + (v \times t)]$ (U իլէ մալրուպ)

$$U = \frac{M}{1 + (v \times t)}$$

$$\text{Ի՛թէ պու սօն շէքլ, եանի Ս} = \frac{\text{Մ}}{1 + (\text{վ} \times \text{Ե})}$$

Մէպրաղ, վագթ վէ ֆաիզ ի մուայէն վերիտաբ-
տէ Սէլմայէյի պուլմագ. իչիւն իսթիմայ էտիլիր:
Քէզա շէհրլէրիմիզտէ պիտիյիմիզ սէնէա դըրմագ
մէսէյէսինտէ գուլլանըլըր: Պունլալը այլը այլը
իզաս էտէլիմ.—

Մէպրաղ վերիշիֆսէ Սերմայէ պուլմագ

Օն օն իքիտէն՝ (չարչուսա "0/0 շու գատար"
տէյէճէք եէրտէ պէօյլէ սէօյլէրլէր. "Օն օն իքի-
տէն" տէմէք, 0/0 20 տէմէք աիլը վէ "Օն օն պիլը
պուշուգտան" տէմէք, 0/0 15 տէմէք աիլը. վէ մա-
նասը պու տըր.քի, 10 իրա՝ պիլը սէնէտէ 12 ո-
լուր, եա 10 իրա՝ պիլը սէնէտէ 11 1/2 օլուր: Պու
նէվ թապիլրլէրի շարչրտան էօյրէնմէք լազըմ՝ տըրլ:
պիլը սէնէ իւշ այտա 7500 զրուշ օլան պիլը մէպ-
լազըն սայը նէ՞ գատար տըր:

$$\begin{aligned} \text{Ս} &= \frac{\text{Մ}}{1 + (\text{վ} \times \text{Ե})} & \text{Մ} &= 7500 \text{ զրուշ.} \\ & & \text{վ} &= 1\frac{3}{12} = 1.25 \text{ սէնէ.} \\ & & \text{Ե} &= .20 = .2. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{Իմաի, Ս} &= \frac{7500}{1 + (1.25 \times .2)} = \frac{7500}{1 + (.25)} \\ &= \frac{7500}{1.25} = 6000 \text{ զրուշ:} \end{aligned}$$

Սենեհ գրուևագ

“Սենեհ գրումագ” շարչըտա էն շոգ թէսասաիւֆ էտիլէն մուամէլաթտան պիրիսի տիր վէ պազը աակմէլին սանքի պիւթիւն թիճարէ թիէրի պւնտան իպպիէթ տիր: Նապտ վարաաը օլան պիր գէնկին $\% 20$, 25 վէ $\% 50$ յէ դատար ֆաիգէ վարա վէրիպ՝ միւթէպէր իմզա իլէ սէնէտ ալր: վէ պունգատա ֆաիլ ի մուալլէն $\% 9$ վէ սահա էքսիք օլտուղընտան, պու սէնէտի կէօթիւրիւր պանգոյա եա պիր սարրաֆա սաթար է եախօտ առի լիսան իլէ, սէնէտի գըրտըրըր վէ պէօլլէճէ վարա դազանըր: վէ սէլմայէ վէ մէնսոթէթիլէ կէօրէ, շոգ վարա դազանսպիլիր: Մուամէլէնին բէվիլի շունուն կիպի պիր շէյ տիր: փարա աահիպի՝ պիրիլէ 80 լիրա վարա վէրիւր վէ իւշ ալտան թէտիլէ էլլէմէք իւզրէ 95 լիրայա անտէն պիր սէնէտ ալր: վէ պու կիւն եախօտ պիր դաշ կիւն սօնրա քէնտինէ վարա լաղըմ՝ օլտուգտա, պու սէնէտի (իմլա միւթէպէր օլմալը) պանգոյա եա պիր սարրաֆա կէօթիւրիւր՝ սէնէտի գըրտըրըր վէ 85 լիրա ալըր վէ պէօլլէճէ գըսա պիր վագըթտա 5 լիրա վարա դազանմըշ օլուր: Պիր միտալ իլէ տահա էյի իզահ էտէ պիլիլիլ:

Գէօրգ էֆ. Պոյաճեան Արըլ գարիլէյի Մուհամմէտ Ալի քեահեայա 120 լիրա վէրիպ $\% 25$ տէն հիսապ էտէրէք 91 կիւն իշիւն $7\frac{1}{2}$ լիրա ֆաիլ

զամբըլլա $127\frac{1}{2}$ լիրալըդ պիր գամպիաւ սէնէտի ալըր: Պիր կիւն սօնրա վարայա էշէտտ ի իհիթի-
 յաճը օլարագ՝ գամպիաւր պանգայա սաթմաւա կիտէր. պանգանըն մուամէլէսի $\frac{9}{10}$ տան օլտուղըն-
 տան, 91 կիւն սօնրա $127\frac{1}{2}$ լիրա օլաճաղ. վա-
 րանըն պուկիւն գրոյմէթի նէ օլտուղընը հիսսպ
 էսիպ՝ Գէորդ էֆէնաիյէ վերիր:

$$U = \frac{W}{1 + (v \times t)} \quad W = 127.5 \text{ լիրա}$$

$$v = \frac{3}{12} = .25 \text{ սէնէ}$$

$$t = \frac{9}{10} = .09$$

$$U = \frac{127.5}{1 + (.25 \times .09)} = \frac{127.5}{1 + 0.0225}$$

$$= \frac{127.5}{1.0225} = 124.7 \text{ լիրա:}$$

Գէորդ էֆէնաի Պանդատան 124.7 լիրա ալըր:
 Բէնաի պիր կիւն էվիէլ Մահամէա Ալի բեհեա-
 յա 120 լիրա վերաի իսի, տէմէք պիր կիւնաէ 4.7
 լիրա ետիստ 4 լիրա 89 զը. 10 վարա գաղսնըշ
 օլույօր:

Պիր միսալ տահա:

1328 ֆեանուն ը սանիին 26նճը կիւնիւ, Պանգ
 ը Օսմանի պիր սէնէտ զըրաը: Իմգա մէթէպէր,
 մէպլաղ 120 լիրա 2 մէճիտիյէ, վատէ 61 կիւն,
 թարիխ ի սէեէտ ֆեանուն ը սանի 8, 1328: Պան-
 գա պու սէնէտի գաշա ալաճաղ ալըր:

$$U = \frac{U}{1 + (v \times t)}$$

$$U = 120 \text{ լիրա } 2 \text{ մէճրտ.}$$

$$= 15,347\frac{1}{2} \text{ Ղուրուշ}$$

$$v = 43 \text{ կիւն}$$

(61 կիւնիւն 18ի կէշմիշ)

$$= \frac{43}{360} \text{ սէնէ (սէնէ 360) [*]}$$

$$t = \frac{9}{100} \text{ (պանգա հիսսայը)}$$

$$U = \frac{15,347\frac{1}{2}}{1 + \left(\frac{43}{360} \times \frac{9}{100}\right)} = \frac{15,347\frac{1}{2}}{1 + \frac{43}{4000}}$$

$$= \frac{15,347.5}{1 + 0.01075} = \frac{15,347.5}{1.01075}$$

$$= 15,184.3 \text{ Ղրշ. ճէվասլ}$$

Շու պիր նօզթա ֆիքրաէ օլմայը տըր քի գամ պիալլարտա սէրմայէ վէ ֆաիզի մուայլէն զիքը էտիլմէմիշ օլտուլունտան, ալընան ֆաիլլին միգտաւընը վէ ֆաիզի մուայլէնի վարայը վէրէնաէն վէ պաղէն տէ ֆաիլլէ վարա ալանտան պաշգա քիմսէ պիլմէլ:

[*] խուսուսի զիքը էտիլմէտիքճէ, ֆաիզ հիսսայլարընտա սէնէ 360 կիւն հիսսայ էտիլլի:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. $\frac{1}{10}$ 12 իւզէրինաէն, 2 սէնէ ֆաիլէ վէրիւէրէք
17 $\frac{1}{2}$ լիրա օլմուշ օլան պիր փարանըն ասլը նէ՞
գատար խտի:
2. 10 կիւն վատէսի գալմըշ օլան 86 $\frac{1}{2}$ լիրալըգ
պիր սէնէտի պանդա գաշա՞ սախուն ասլըր:
($\frac{1}{10}$ 9 հիսապըլլէ)
3. Պիր առէմ 91 կիւնտէն թէտիյէ էլլէմէք իւզ-
րէ ֆաիլէ փարա ալտը վէ 86 լիրա 30 զրու-
շա պիր գամպիալ վէրտի: փարանըն սահիպինին
ֆաիլ ի մուայլէնի $\frac{1}{10}$ 20 տիր: Պու փարա իշիւն
նէ՞ գատար ֆաիլ վէրիտի:
4. Պիր ֆաիլճիւէր շիրքէթի վար տըր: պունլար
 $\frac{1}{10}$ 9 իլէ փարա ասլայ՝ $\frac{1}{10}$ 20 իլէ ֆաիլէ վէրիւ-
լէր: 1912-1913 սէնէսինաէ 580 լիրա փարա
այտըլար: վէ 3816 լիրա ֆաիլէ վէրտիլէր, նէ՞
գատար գազանտըլար:
5. Պիր առէմ օն օն իքիտէն հիսապ էտէրէք՝
գամպիալ իլէ պիրինէ պիր մըգատար ֆաիլէ
փարա վէրմէք իսթէյօր, սէնէտին 50 լիրայա
եազըլմասընը վէ գամպիալըն 6 այտան թէ-
տիյէսինի արդու էտիյօր: Շիմտի նէ՞ գատար
փարա վէրիլմէլի տիր:
6. Չէնկին վէ մէօթէպէր պիր առէմ $\frac{1}{10}$ 9 իւզէ-

ըինտէն պիր թագըմ ատէմլէրտէն ալարըը
փարայը $\frac{0}{10}$ 20 ինէ ֆաիզէ վէրէրէք, սէնէ
նրհայէթինտէ 448 լիրա 2 մէճիտիյէ պլր
մէպլալ էլտէ էթտի: Պու փարանըն նէ՞ գա-
տարը քէնտինէ աիտ տիր:

7. Պիր գամպիարտա մէպլալ 82 լիրա 15 զրուչ
տըր: 81 կիւն վատսի գալմըչ տըր: Օն ըն
պիր պուչուգտան սէնէտ գըրտըրլլտա, պու
սէնէտլն շիմտիքի գրյմէթի նէ՞ օլտըր:

8. Պիր մաղազաճը պէտէլի 6 այ սօնրա թէտիյէ
էտիլմէք իւզրէ հէր սէնէ Սթանպօլտան
7-800 լիրալըգ մալ սաթմուն ալըր իտի: Պու
սէնէ 875 լիրալըգ էշեա սաթմուն ալըպ՝ վէ-
շին փարա վէրմէք իսթէտիլի սէպէպտէն,
Սթանպօլտաքի թիւճճար էվվէլա $\frac{0}{10}$ 6 իսգօն-
թօ էթտիքտէն սօնրա, ֆաիզի $\frac{0}{10}$ 12 իւզէ-
ըինտէն 6 այ սօնրա վերիլէճէք օլան 875 լի-
րատան պիր մըգտարընը տա թէնդիլ էտէ-
րէք՝ փարայը ալտը: իսգօնթօ վէ ֆաիզ
հալընտա նէ՞ գատար էքիք տլընտը:

ՅԱԻԶ Ի ՄԻՒՐԷԻԲԵԼՅՊ

Փարանքն իսթիմալը իչիւն վէրիկէն ֆաիզ՝
մուայլէն վազթլարտա (3 ալ, 6 ալ, 1 սէնէ) սէր-
մալէնին իւզէրինէ ճէմ՝ օլարագ՝ պու մէսլաղ եէ-
նի սէրմայէ հալինտէ ֆաիզէ վէրիլիբ իսէ, պու
նէվ ֆաիզ մուամէլաթընա Պաիզ ի Միւրէ.ք.քէպ
թապիր էտիլիբ: Չարչուտա "Սէնէա թագէլէմէ.ք"
պունտան ֆարգլը պիր շէյ տէյլ տիր:

Պիր քէօյլիւ ֆաիզէ 50 լիրա վարա ալըպ
պիր սէնէտէն թէտիյէ էթմէք իւշրէ 60 լիրայա
պիր դամպիալ վէրմէք իսթէր, (ֆաիզ $\frac{0}{10}$ 20տէն)
լաքին թիւճճար սէնէտի իւշ այա ետգմագ իսթէր
վէ տէր, "Էյէր թէտիյէ էտէմէզ իսէն սէնէտինի
թաղէլէրիմ:" Իմտի 50 լիրանըն իւզէրինէ $\frac{0}{10}$
20տէն 3 այլըպ ֆաիզի օրան $2\frac{1}{2}$ լիրայը զամմ էյ-
լէր վէ $52\frac{1}{2}$ լիրայա պիր սէնէա ալըր. վէ իւշ ալ
սոնրա վարա թէտիյէ էտիլմէտիլի թաղատիրտէ սէ-
նէտի թաղէլէր վէ սէրմայէլի $52\frac{1}{2}$ լիրա հիսապ է-
տէրէք՝ $\frac{0}{10}$ 20տէն 3 այլըպ ֆաիզինի տէ լլամվէ է-
տիպ 55 լիրա 15 դրուշլըգ պիր եէնի սէնէա ալըր
վէ պէօյլէ տէվամ էտէր: Պու ուսուլ՝ թիւճճար ի-
չիւն շօգ քեարլը, ֆաիզէ վարա ալան իչիւն իսէ
շօգ գարարլը արր:

Պաիզ ի միւրէ.ք.քէպէ աիտ հիսապլար իչիւն
իքի ուսուլ թարիֆ էտէճէլիլ. —

1. Իմ՝ ի հիսապ ուսուլը — ատի ուսուլ.

2. Ալճէսլրա ուսուլը — ֆօրմիւլա իլէ:

ԻԼՄ Ի ՀԻՍՍՊ ՈՒՍՈՒԼԸ

Պու՛ էհայինին ումումէն իսթիմալ Էթաիյի ուսուլ սըր վէ պուշտա մէպտէ՝ Էվվէլճէ զիքը Էթ-տիյիմիզ կիպր մուայյէ՛ վազթյարտա ֆաիզի սէր-մայէնին իւզէրինէ զամմ Էսիպ՝ Էէնի սէրմայէ հա-լինտէ՝ հիսսպը տէվամ՝ Էթմէք տիր։ Պիր միսալ իլէ իյզահ էտէյիմ։

$\frac{1}{100}$ տէն, 500 լիրա 3 սէնէտէ նէ՞ դատար ֆսիզ կէթիրիր. (զսգթ իչիւն սէրահէթ օլմատըզ-ճա մուայյէն վազըթ սէնէտէ պիր ֆարզ Էսիլիլ)։

$$\text{Ֆ} = \text{Ս} \times \text{վ} \times \text{Ե}$$

$$= 500 \times 1 \times .08 = 40 \text{ լիրա (ֆաիզ)}$$

$$\text{Մէպլազ} = 500 + 40 = 540 \text{ լիրա (սէրմայէ)}$$

$$\text{Ֆ} = \text{Ս} \times \text{վ} \times \text{Ե}$$

$$= 540 \times 1 \times .08 = 43.2 \text{ լիրա (ֆաիզ)}$$

$$\text{Մէպլազ} = 540 + 43.2 = 583.2 \text{ լիրա (սէրմայէ)}$$

$$\text{Ֆ} = \text{Ս} \times \text{վ} \times \text{Ե}$$

$$= 583.2 \times 1 \times .08 = 46.66 \text{ լիրա (ֆաիզ)}$$

$$\text{Մէպլազ} = 583.2 + 46.66 = 629.86 \text{ լիրա (սէրմայէ)}$$

Տէմէք թի, ֆաիզ 629.86 — 500 = 129.86 լիրա, Էսիսա 129 լիրա 110 զրուչ օլմս շ սըր։ Հալ պու թի ֆաիզ ի պասիթ հիսսպընտան անճազ 120 լիրա ալապիլէճէք իսի։

$$\text{Ֆ} = \text{Ս} \times \text{վ} \times \text{Ե}$$

$$= 500 \times 3 \times .08 = 120 \text{ լիրա}$$

Տէմէք թի, ֆաիզ ի միւրէքթէպլէ իչլէտիյի իչիւն

9 լիրա վէ 110 զրուշ քեարլը տըր:

Հիսապը թագելէմէր իչիւն մուայլէն վաղըթ
ումումէն սէնէտէ պիր իսէ տէ, 6 այտա պիր,
3 այտա պիր, 2 այտա վէ տահա էքօիք վաղթտա
պիր տէ օլապիրիբ: Այնթապտա ումումէն զամ-
պիրալար 61 եւ 91 կիւնէ եւազըտըղ-լարը սէպէպ-
տուն, 2 եւ 3 այտա պիր տէմէք օլուպ սէնէ զար-
ֆընտա 1/2 եւ 6 տէֆա սէնէտ թագելէմէք իճապ
էտէր:

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. Պիր ատէմ $\frac{9}{10}$ իւզէրինտէն ֆաիղէ վարա
վէրտի: 6 այտա պիր հիւապ կէօրմէք ան-
լալըչըլէ պու փարա 3 սէնէ սօնրա նէ⁹
գատար օլաճագ տըր:
2. $\frac{15}{100}$ տէն, 255 լիրա 2 սէնէ 2 այտա նէ⁹
գատար ֆաիզ կէթիրիր:
(ա) ֆաիզ ի պասթիթ իլէ.
(բ) ֆաիզ ի միւրէքքէպ իլէ. [6 այտա պիր]
3. Պիր ատէմ հէր սէնէ պաչընտա հիւապ
կէօրմէք իւզրէ վէ $\frac{15}{100}$ հիւապընտան, 1913
սէնէսինտէ 65 լիրա ֆաիղէ վէրտի վէ հէր
սէնէ պաչընտա սիկուրթպա վէրմէք իւզրէ
 $12\frac{1}{2}$ լիրա ալըր իտի: Գա՛չ սէնէտէն ֆաիղ-
տէ հիչ փարասը գալմայաճաղ:
4. Պիր թիւճճար վէ պիր խօճա, հէր պիրինին

280 լիրա փարալարը վար իտի: Թիւճճար՝
61 կիւնլիւ զամպիալար իլէ փարասընը $\frac{0}{0}25$
սէն ֆաիզէ վէրիպ՝ իչլէթաի. խոճա իսէ,
բէնտի փարասընը $\frac{0}{0}$ ճաան՝ էմին պիր մահալա
ֆաիզէ վէրաի: Սէնէ նիհայէթինտէ թիւճ-
ճար՝ խոճատան նէ՞ գատար զիյատէ գազան-
մըչ իտի:

5. 125 մէճիտիյէսի օլան պիր գարըյա փարա-
սընը աթիտէքի եօլարտան հ՞անկըսըյա ֆա-
իզէ վէրմէք քեարլը օլուր:

(ա) $\frac{0}{0}25$ սէն պիր էմին եէրէ պիր սէնէ
վատէ իլէ պիր գամպիալ իլէ,

(բ) $\frac{0}{0}20$ սէն հէր իքի ալտա պիր սէնէտի
թաղէլէյէրէք:

(գ) Մէճիտիյէ պաշընա հաֆթատա պիր
մէթալիք իլէ,

Պու իւշ ֆարգըլը եօլարըն հէր պիրէնտէ սէ-
էվի իրատը նէ՞ օլուր:

6. Պիր քէօյիւ պիր թիւճճարտան 3 Մուհար-
րէմ 1333տէ ֆաիզէ 86 լիրա փարա ալրպ
 $\frac{0}{0}20$ իւզէրինտէն ֆաիզ զամմըյա 91 կիւն
վատէլի, թիւճճարա պիր գամպիալ սէնէտ
վէրաի: Սէնէտին կիւնիւ կէլաիքաէ, 38 լի-
րա ի Օտմանի վէ 27 մէճիտիյէ կէթիրիպ՝
պօրճունըն միթէպագըսը իչիւն սէնէտինի
թաղէլէտի, (էսքի հիտապ իւզրէ): Վէ 61 կիւ-
նէ պիր եէնի գամպիալ եազտըրտը: Պուսօն
գամպիալըն մէսլազը նէ՞ գատար իտի:

7. Պիր խօծա պիր թիւճճճարըն եանընա իս-
 թէտիյի դէման ալապիւմէր իւզրէ վէ հէր ի-
 քիսի իչիւն տախի ֆաիզ ի մուայէն $\%_{12}$
 օլմագ իւզրէ աթիտէքի թարիխէրաէ փարա
 թէպիւմ էաիպ՝ պիր մըգտարընը տա կէրի
 ալար:

1914 Մարտ 21տէ, 18 լիրա 3 մէճիտիյէ,

1914 Հաղիրան 12տէ, 12 լիրա 25 մէճիտիյէ,

1914 Աղուսթօս 1տէ, 20 լիրա ի Օսմանի,

կէրի ալարըր փարալար.—

1914 Թըշրին ի Էվլէլ 15, 24 լիրա 10 դրոշ,

1914 Թըշրին ի Սանի 22, 11 լիրա 12 մէճիտ,

Սէնէնին նիհայէթինտէ հիսապա պագտըզլա-
 րընտա խօծանըն թիւճճարտա նէ՝ գատար փա-
 րասը դալմըշ օլաճագ տըր:

ԱԼՃԷՊՐԱ ՈՒՍՈՒԼԸ

$$F = U \times (1 + G)^n$$

- $$\left\{ \begin{array}{l} F = \text{Մէպլաղ} \\ U = \text{Սէրմայէ} \\ G = \% \text{ գոշ} \\ n = \text{սէնէլէրին տտէտի} \end{array} \right.$$

Պու մուատէյէ իլէ պիր շօգ տէֆալար հիսապ
 էթմէքտէն իսէ, սիւալ պիր տէֆատան հալլ էտի-
 լէպիլիր: Պու մուատէլէ՝ մուայէն վազթ սէնէ

օլաուգտա իսթիմալ էտիլիր:

Մէսէլա.— 100 լիրա $\frac{0}{100}$ 12տէն 2 սէնէտէ նէ^ա

գատար օլուր:

$$\begin{aligned}
 U &= U \times (1+b)^n \\
 &= 100 \times (1+.12)^2 = 100 \times (1.12)^2 \\
 &= 100 \times 1.2544 = 125.44 \text{ լիրա} \\
 &= 125 \text{ լիրա } 56 \text{ դրուշ. } [\deltaէվապ]
 \end{aligned}$$

Էյէր հիսապ 6 աշտա պիր կէօրիւլիւր իսէ, մուատէլէ՝ $U = U \times (1+\frac{b}{7})^n$ օլուր:

Էյէր հիսապ 3 աշտա պիր կէօրիւլիւր իսէ, մուատէլէ՝ $U = U \times (1+\frac{b}{3})^n$ օլուր:

Խուսուսի պիր իղահաթ օլմատըգճա հիսապըն սէնէ պէ սէնէ կէօրիւլէճէյի անլաշըլըր:

Աճէպրա ուսուլը իլէ սիււար շօգ աղ վագրթտա հալլ էտիլէ պիլիր իսէ տէ, Լօկարիթմայա վագըրֆ օլմայան թալէպէյէ Իլիֆ ի Հիսապ Ուսուլընը թալսիյէ էտէրիլ, Լսքին Աճէպրա օգումուշ օլուպ՝ Լօկարիթմայը իսթիմալ էտէպիլէն պիրիսինին պու ուսուլ իլէ հիսապ էթմէսի էն միւնասիպի տիր:

$$\begin{aligned}
 U &= U \times (1 + b)^n \text{ մուատէլէ սինտէ սէրմայէտէն մատա տիկէրլէր վէրիտիքտէ՝ } "U" \text{ նին դըյմէթի պու մուատէլէյի շու շէբլէ գօյարադ պուտոնասիլիւր . . . } \\
 U &= \frac{U}{(1+b)^n}
 \end{aligned}$$

Մէսէլա, օն օն իքիտէն 2 սէնէտէ 4000 լրշ. օլան պիր վարանըն ասլը նէ՝ տիր:

$$U = \frac{U}{(1+b)^n}$$

$$U = \frac{4000}{[1+(.20)]^2} = \frac{4000}{(1+.20)^2} = \frac{4000}{(1.2)^2}$$

$$= \frac{4000}{1.44} = 2777.77 \text{ ՂԲ.}$$

$$= 2777 \text{ ՂԲ. } 30 \text{ փարս:}$$

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. $\frac{1}{10}$ տան 100 լիրա 4 սենեւտէ նէ՞ գատար օլուր,
 - (ա) Հիսապ հէր սէնեւ կէօրիւլիւր իսէ,
 - (բ) Հիսապ 6 ալտա 1 կէօրիւլիւր իսէ:
2. Պիր սէրմայէ նէ՞ գատար օլմալը ալըր ըի $\frac{1}{10}$ 25 իւղէրինտէն ֆախլէ վէրիւլէրէք 3 սէնեւտէ 350 լիրա օլուրն:
3. $\frac{1}{10}$ 12տէն, 3 սէնեւտէ 38,500 ՂԲ. 2 օլան պիր փարանըն ալըր նէ՞ գատար ալըր:
4. Պիր ատէմ $\frac{1}{10}$ 9տան 300 լիրա ֆախլէ վէրտի 2 սէնեւտէն մէպլաղ նէ՞ օլուր, (Պու սիւալը կէրէք իւմ ի Հիսապ ուսուլընտա վէ կէրէք Ալճէսլրա ուսուլընտա հալլ էլլէ վէ հիսապ 6 ալտա պիր կէօրիւլիւր ֆարղ էլլէ):
5. Պիր ատէմ եէնի տօղան օլուրնըն 20 սէնեւտէնրաքի աքէրլիլի իչիւն 60 լիրա ի Օսմանի թէտարիք էլլէմէք իւղրէ էմին պիր մահալա նէ՞ գատար փարա պրագմալը ըի, օլստա

$\frac{1}{100}$ 15 իւզերինստէն իշլէյերէք պու 60 լիւս
հազրր էտիւմիշ օլուն:

6. 6,300 դրուշ հէր 6 ալտա պիր սէնէտ էտի-
լէրէք 5 սէնէ $\frac{1}{100}$ 20 իւզերինստէն ֆաիղէ վէ-
րիլսէ նէ՞ գաւար օլուր:

ՊԱՊ 6

ՃԻՉԻ

ՃԻՉԻ Ի ՄԻԻԲԷՊՊԱԱ

Պիր ատէտին ճիզր ի միւրէպպար էօլլէ պիր
ատէտ տիր քի՞ քէնտի շէնտիլլէ պիր տէֆա
զարպ էտիլտիրտէ՞ էվմէլճէ վէրիլմիշ օլան ատէտէ
միւսալի օլուր : Մէսէլա 36 նըն ճիզր ի միւրէպ-
պար 6 տրր. շիւնքի 6,յլ պիր տէֆա քէնտի
քէնտի իլէ գարպ էթտիլիմիզտէ 36 չըգար:—

$$6 \times 6 = 36.$$

1	ին	ճիզր	ի	միւրէպպար	1	տիր.
4	"	"	"	"	2	" .
9	"	"	"	"	3	" .
16	"	"	"	"	4	" .
25	"	"	"	"	5	" .
36	"	"	"	"	6	" .
49	"	"	"	"	7	" .
64	"	"	"	"	8	" .
81	"	"	"	"	9	" .
100	"	"	"	"	10	" .

121 ինքի 11, 144 ինքի 12, 169 ընքի 13, 196 նընքի 14, 225 ինքի 15, 256 նընքի 16, 289 ընքի 17, 324 ինքի 18, 361 ինքի 19, 400 ինքի 20 տիր վէ զայրի:

Ճիշդը ի միւրէսպատա իշիւն իշարէթ շու " $\sqrt{\quad}$ " արը վէ պու իշարէթ պիր առէտին իււէքրինտէ իսէ, օ առէտին ճիղը ի միւրէսպար պուլունմայը խտիլինի կէօսթէրիր: Մէսէլա " $\sqrt{36}$ " պու աէմէք տիր զի, 36նըն ճիղը ի միւրէսպար պուլունմայը արը. վէ $\sqrt{36}=6$

Ատէա ի սահիհէրէն ճիղը ի միւրէսպարընը պուլմոպ ուսուլընը պիր միապ իւէ իյլան է-ատէլիմ:

$$\sqrt{3,345,241} = 1829$$

$$\begin{array}{r} 3.345,241 \quad (1,829 \\ 1 \end{array}$$

$$28 \overline{)234}$$

$$224$$

$$362 \overline{)1052}$$

$$724$$

$$3649 \overline{)32841}$$

$$32841$$

$$\hline 00000$$

Էվվէլա սադտան պաշլայարադ սօլա սօղթու իքի իքի այրըրըր զէ աէօրթ քէսէ օլուր, պիրի 3, պիրի 34, պիրի 52, պիրի 41:

Պիրինճի քէօմէնին ճիզը ի միւրէպպար 2տէն էքսիք տիր, չիւն 4 օլսա ճիզը ի միւրէպպար 2 օլուրտը. իմտի 3 ին ճիզը ի միւրէպպար հալլնտա ճէվապա 1 եազարը. $1 \times 1 = 1$, 1ի 3տէն թարհ էլէրիզ, գալըր 2. Իքինճի պէօլիւյիւ էնտիրիբիզ օլուր 234. ճէվապտաքի 1ի իբի գաթլայըպ՝ 234ին սօլ թարաֆրնա եազարը. 2 վէ իւղէրինէ իւզվէ էտիլէճէք ըազամ՝ 234տէ գա՛չ տէֆա օլաճաղընը պուլուրուղ. օլ ըազամ՝ 8 տիր. 8ի հէմ՝ ճէվապտաքի 1ին էօնիւնէ վէ հէմ՝ տէ 234ի սնընլա թազափմ՝ էթտիյիմիզ 2նին էօնիւնէ եազարը, քի պու օլուր 28. 8 իլէ 28ի զարպ էտէրիզ, օլուր 224. 224ի 234տէն չըգարըրըզ, գալըր 10:

Իւչիւնճիւ պէօլիւյիւ էնտիրիբիզ, օլուր 1052. ճէվապտաքի 18ի իբի գաթլարըզ, օլուր 36. 36 իլէ իւղէրինէ իւզվէ էտիլէճէք ըազամը 1052տէ արարըզ, 2 տէֆա վար, հէմ՝ ճէվապա հէմ՝ տէ 36նըն էօնիւնէ 2 եազարըզ վէ էվվէլքի կիպի տէվամ էթտիյիմիզտէ ճէվապ 1829 օլուր:

Շայէտ քէօմէլէր տիւքէնիպ՝ ճէվապ չըգմաղ իսէ, ճէվապա աչարի նօզթասը գօլուպ, քէօմէ հալլնտա չիֆթ չիֆթ սըֆրըլար էնտիրէրէք՝ արղու էտիլտիյի գառուր տէվամ էտէրիզ:

Քէսր ի աչարի օլտուգտա ուսուլ եինէ այնի տիր. անճագ քի, իբի նէվ քէօմէլէր ետիլըլմալը տըր պիրի ատէտ ի սահիհլէրին քէօմէտի, քի սաղտսն սօ.ա իբի իքի այլըրըլմալը տըր վէ տիլէրի՝

աշարի քէօմէլէրի, քի սօղսան սուղաս իբի իքի սյ-
րըլ մալը տըր. էյէր սօն քէօմէյէ պիր բաղամ
գալըր իտէ, պիր սըֆըր իլալէսիյէ իբի էյլէմէլի
տիր. Մէսէլա.—

$$\sqrt{1561.356} = 39.512$$

$$\begin{array}{r} 1561.3560 \quad (39.51 + \\ 9 \\ 69 \overline{) 661} \\ \underline{621} \\ 785 \overline{) 4035} \\ \underline{3925} \\ 7901 \overline{) 11060} \\ \underline{7901} \\ \hline 3159 \end{array}$$

Տէվամ էթմէք իթէր իտէք, 3159ըն եանընա
իբի սըֆըր տահա իլալէ էտէրէք սէվամ էտէ-
պլիբըրի,

Քէսըլէրին ճիզը ի միւրէպպաընը պուլմագ ի-
չինն իքի եօլ թալսիյէ էտէրիլ, եա քէսըրի՝ քէսըր ի
աշարիյէ թահվիլ էտիպ՝ պիրտէն ճիզը ի միւրէպ-
պաընը պուլմագ, եա տա սուրէթին վէ մախրէ-
ճին այրը այրը ճիզը ի միւրէպպաալաընը պուլ-
մագ: Չօդ տէֆա պիրիճի ուսուլ էն գըսա վէ
գօլայ ուսուլ տըր:

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

Աթիտէքի լազամլարըն ճիշդ Ի միւրէպտարը-
նը պուլ.—

1. 1681
2. 20,164
3. 716.0567
4. 0.001256
5. $3^5/6$
6. $\frac{1343}{1600}$
7. 13,846.785
8. $3^6/41 \times 7.76$
9. $5^3/5 \times 6^7/8$
10. $17.3 \div \sqrt{26.356} = \text{դա՞նք}$
11. $\sqrt{1335}^{5/7} \times \frac{5}{12} = \text{դա՞նք}$
12. $\sqrt{\frac{13}{49}} \times .35 = \text{դա՞նք} \quad [*]$

[*] Պու. ճիշդ մէս՞էլէսինէ արտ սուալլարտա շա-
յէտ աշարի խանէլէրի տէվամ էտիպ կիտէր իտէ,
3 խանէ աշարի քիֆայէթ էտէր:

ՃԻՉՐ Ի ՄԻԿԵՆԱՍՊ

Պիր ասէտին ճիզր ի միւքեաապը էօյլէ պիր ատէտ տիր քի, քէնտի քէնտիլէ իքի տէֆա զարպ էտիլտիքտէ, էվվէլճէ վէրիլմիջ օլանն ատէտէ միւսավի օլուր: Մէսէլա, 27նին ճիզր ի միւքեաապը 3 տիր, չիւնքի 3իւ քէնտի քէնտի իլէ 2 տէֆա զարպ էթտիլմիլտէ 27 չըգար: $3 \times 3 \times 3 = 27$.

1	ին	ճիզր	ի	միւքեաապը	1	տիր.
8	"	"	"	"	2	" .
27	"	"	"	"	3	" .
64	"	"	"	"	4	" .
125	"	"	"	"	5	" .
216	"	"	"	"	6	" .
343	"	"	"	"	7	" .
512	"	"	"	"	8	" .
729	"	"	"	"	9	" .
1000	"	"	"	"	10	" .

ճիզր ի միւքեաապ իչիւն իչարէթ շու $\sqrt[3]{\quad}$ տըր. վէ ճիզր ի միւքէպպաա իչարէթինտէն ֆարգը սօլ թաբաֆտա քէօչտէ 3 բազամընըն պուլունմասը տըր: $\sqrt[3]{27} \dots$ պու 27նին ճիզր ի միւքեաապը տէմէք տիր վէ $\sqrt[3]{27} = 3$.

Առէտ ի սահմանէն ճիշդ ի միւքերաապրնը պուլմազ տասուլընը պիր միսալ իլէ իղահ էտէլիմ:

$$\sqrt[3]{36,785} = 3,32$$

	36 785	(33.2+
	27	
3 × (30) ² = 2700	9 785	
3 × (3 × 30) = 270		
3 × 3 = 9		
2979		
3 × 2979 =	8 937	
	1848 000	
3 × (330) ² = 226700		
3 × (2 × 330) = 1980		
2 × 2 = 4		
228684		
3 × 328,684 =	657 368	
	192 632	

Էվվէլա սոյտան պաշխարարադ սոլա սոյրու 3 էր իսանէտէն իտարէթ քէօմէլէրէ թադսիմ էտէրիդ վէ 36 պիր քէօմէ, 785 պիր քէօմէ թէչքիլ էտէրլէր: Էվվէլա 36նրն ճիշդ ի միւքերաապրնը պուլուրրդ. վէ մասէմքի36, 27 իլէ 64 աքասընա տիչէր, իմտի ճիշդ ի միւքերաապր 3 օլաճազ տրր. $3 \times 3 \times 3 = 27$: $36 - 27 = 9$: 9ն էանընա իքինճի քէօմէյի էնտիրիլիդ վէ օլուր 9785: Մասէմքի Էվվապաա օլսն 3տէն սօնրա պիր իտա-

նէ տահա կէլէճէք տիր՝ իմտի 3 արթըզ 3 տէյլից
 իլլա 30 տէյու ալընմալը տըր: իմտի (30)² եանի
 30×30 ը 3 իլէ գարպ էտէրիզ վէ 9785 տէ 3
 տէֆա վար տըր: Պու Յիւ էվիէյա ճէվապա իքին-
 ճի խանէ հալընտա գօրրզ վէ 2700իւն ալթընտ 2
 ատէտ տահա արթըրմալըյըզ . պիրի 3 \times (ճէվապ-
 տաքի պիրինճի վէ իքինճի խանէլէրին զարպը) եա-
 նի 3 \times (3 \times 30) = 270 վէ զտա ճէվապտա-
 քի իքինճի խանէտէքինին միւրէպպաը եանի 3 \times 3
 եախօտ 9, ճէման 2979: Թէքրար ճէվապըն ի-
 քինճի բազամը իլէ զարպ էտիպ՝ 9788տէն թարհ
 էթտիլիմիլտէ 848 գալըր վէ քէօմէ տիւքէնիլը,
 լաքին արթան օլտուզունտան ճէվապա պիր աշա-
 րի նօզթա գօյուպ՝ վէ 843 իւն իւղէրինէ 3 սըֆըր
 իշավէ էտէրէք՝ էվիէլքի կիպի տէվամ՝ էտէրիզ:
 Վէ պու տէֆա ճէվապըն իլք խանէսինի 33 (պու ի-
 սէ 330 օլաճազ տըր) տէյու ալարազ ճէվապտա 3
 իւնճիւ բազամը (պու իքինճի խանէ տէյու տիւշիւ-
 նիւլիէյի տիր) պուլտըրզ վէ իսթէնիլտիլի գատար
 տէվամ՝ էտէրիզ:

Քէսրի աշարիտէ նօզթա՝ աշարի նօզթաաըն-
 տան սաղա աօղրու իւշէր իւշէր այըլըլալ՝ էքսիլէ-
 նին եէրինէ սըֆըր զօնուլուր: Քէսրիլէր իշիւն ի-
 սէ, ուսուլ ճիղը ի միւրէպպատա տէնիլէն կիպի տիր:

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

Աթիտէքի ընտանեկան թղթերին ճիշդ ի միւրեւան-
պընը պուլ.—

1. 148.877

5. $4865.3 \times \frac{3}{8}$

2. 1,182,385

6. $81 \times 8 \times 125$

3. 762.3954

7. $8\frac{3}{5} \times 7\frac{1}{6} \times .3$

4. $\frac{71}{1386}$

8. 7.856×1.25

9. $(126.5 \times \frac{1}{3}) \div 2\frac{1}{4}$

10. $\sqrt[3]{71.865} \times \sqrt[3]{8,000} = 700$

11. $\sqrt[3]{163.2} \div \sqrt[3]{81.08} = 700$

Պ Ա Պ 7

ՖԱՐԳԼԸ ՄԱՏՏԵՒԷՐ

ՄԻՋԱՆ Ը ՀԼԻՍՈՒԹ

Միզան ը հերարէթ, հերարէթին միգաարընը էօյնմէք իշիւն ետօրլմըլ պիր տէթ տիր վէ մէպտէ հերարէթ իլէ ճիտլէրին կէնիշլէնմէսի վէ պիրուտէթ իլէ ճիտլէրին պիւզիւլուպ քիւշիւլմէսի տիր:

Միզան ը հերարէթլէր վատթատըյլէ պուզ ածնուաը տէրէճէսինաէն չօզ էնկին պիրուտէթ, վէ սույըն դայնամա տէրէճէսինաէն չօզ եիւքսէք տէրէճէլէր կէսթէրիլէ պիլիր: Եվլէրիմիլտէ իսթիմայ էթտիյիմիզ միզան ը հերարէթլէր իտէ, իքի ուճյարտան չօզ եըրազա կթթմէլլէր:

Եվէյի ֆարպլը նէվ միզան ը հերարէթլէր վար իտէ տէ, էն չօզ իսթիմայ էտիլէնլէրի, Պարէնհաշր վէ Սանրիկրաս իամիլլէ մարուֆ օլանլար տըր:

ՖԱՐԷՆՀՍՅԹ	ՍԱՆԹԻԿՐԱՏ
Սու գայնար 212°	100°
Սու տօնար 32°	0°
0°	-17.78°

Ֆարէնհայթա պուղ տօնմա տէրէճէսի 32° (պու «⁰» իշարէթ տէրէճէ կէօսթէրի) օլուպ սուլըն տէնիզ սաթհընտա գայնամագ տէրէճէսի 212° տիր: 0 տէմէք տիր քի, տօնմագ իլէ գայնամանըն արասը 180 միւսավի արայըզլարա թագսիմ էտիլմիշ օլուպ հէր պիրինէ 1° Ֆարէնհայթ տէնիլմիշ տիր:

Սանթիկրատա իսէ, պուղ տօնմա տէրէճէսի 0° օլուպ սուլըն գայնամագ տէրէճէսի 100° տիր վէ պէօլէճէ տօնմագ վէ գայնամագլըզըն արասը 100 միւսավի գըմա թագսիմ էտիլմիշ տիր:

Սանթիկրատ եէրինէ Ս վէ Ֆարէնհայթ եէրինէ Ֆ հարֆլարընը գուլանըր իսէր, պու իքիլէրի պերի պիրինէ թահմիլ իշիւն աթիտէքի Ֆօրմիլալարը գուլանա պիրիլզ.—

$$(1) \quad \Phi = 32^{\circ} + \left(\frac{9}{5} \times U\right)$$

$$(2) \quad U = (\Phi - 32^{\circ})\frac{5}{9}$$

Եանի Ֆարէնհայթ վէրիլէրէք, Սանթիկրատա թահմիլ էտիլմէսի իսթէնիլիսէ, իքինճի Ֆօրմիլալը գուլանըրըզ վէ վէրիլէն Ֆարէնհայթ տէրէճէսինտէն 32° չըգարըր, գալանըն $\frac{5}{9}$ սրնը ալըր իսէք չըգան ճէվապ Սանթիկրատ օլուր: Եախօտ Սանթիկրատ վէրիլիպ Ֆարէնհայթա թահմիլ էթ-

Ճէք իսթէնիլտիքտէ, պիրիննի ֆորմիւլայը գուլլա-
նըրըզ. էվվէլա վէրիլէն ըազաւըն $3/5$ սինի ալըպ'
իւզէրինէ 32° իւավէ, էտէրիզ վէ չըգան ճէվապ
Ֆարէնհայթ օլուր:

ՍԻՒԱԼԼԱՐ

1. 98° Ֆարէնհայթ՝ գա՞չ Սանթիկրատ էտէր:
2. 115° Սանթիկրատ՝ գա՞չ Ֆարէնհայթ էտէր:
3. Փլաթինին էրիմէք տէրէճէսի 1775°, տէմի-
րինքի 1054°, ալթոււնընքի 1045°, կիւմիւ-
շիւնքի 954° վէ գուրչոււնընքի 326° Սանթի-
կրատ տըր: Ֆարէնհայթիլէ գա՞չ տըրլար:
4. Ասֆալթ ժատէնի Ֆահրէնհայթ իլէ 100 տէ-
րէճէ գըզտըրլուրդտա էրիմէյէ պաչլար: Սան-
թիկրատ իլէ գա՞չ տէրէճէ տէմէք տիր:
5. Ֆարէնհայթ իլէ —18 տէրէճէ Սանթիկրատ
իլէ նէ՞ տիր:
6. Կըչըն սօղուգ պիր կիւմիւնտէ սապահլայըն
միզան ը հէրարէթ Սանթիկրատ իլէ սըֆըր-
տան 12 տէրէճէ աչաղը [—12°] կէօթէրիյօր
խի. էօյլէն օլտուգտա՝ չարչուտա պիր Ֆա-
րէնհայթ միզան ը հէրարէթինէ պազըլտըրդ-
տա 52 տէրէճէ կէօթէրտի: Սապահլայըն վէ
էօյլէն կէօրիւլէն տէրէճէ ի հէրարէթ Ֆար-
գը Սանթիկրատ իլէ վէ Ֆահրէնհայթ իլէ նէ՞
գատար տըր:

ՍՐԳԼԷԹ Ի ԻԶԱՅԻՅԷ

Պիր ճիւղին ֆէլիսի հաճնընճա սոսան գա՞յ
գաթ աղբ ոլտողընը կէօսթերէն ռագանա ոլ ճիւ-
ւին սըգըթ ի իզաՅիյեսի սենիլիր. ըի ումումէն
քէսը ի աշարի շէքլինտէ իֆատէ էտիլիր:

Շէօյլէքի, ալթունըն սըգլէթ ի իզաֆիյեսի
19.5 տըր տէր իսէք, անլաշըլըր քի պիր միւքաապ
սանթիմէթրօ սու էյէր 1 կրամ կէլիր իսէ, պիր
միւքեաապ սանթիմէթրօ ալթուն 19.5 կրամ կէ-
լիր: Եախօտ իսփիրթօնըն սըգլէթ ի իզաֆիյեսի .83
տէր իսէք, անլաշըլըր քի պիր շիշնին իշի 100
տիրհէմ սու ալըր իսէ անճագ 83 տիրհէմ իսփիր-
թօ ալըր:

Սըգլէթ ի իզաֆիյէ մէսէլէսինին իմ ի հի-
սապճա էն շօգ ալագատար օլտուղըլսուսուս ճիւմ-
լէրին հաճմը վէրիլտիյինտէ անլէրին ալըրըլըր
վէ ալըրըլըլարը վէրիլտիքտէ անլէրին հաճմընը
պուլմագ տըր:

Էլվէլճէ կէօրտիւք իտի ըի, 1 միւքեաապ
սանթիմէթրօ սու 1 կրամ կէլիր. իմտի տէնիլսէ
քի, "էնի 5, պօյու 2 վէ իրթիֆար 8 սանթիմէթ-
րօ օլան պի: ալթուն փարչասը զա՞յ կրամ կէ-
լիր," Ալթունըն սըգլէթ ի իզաֆիյեսինի պիլտիլի-
միղ հալտէ տէրհալ ճէվապը շըգարապիլիլիլ:

$5 \times 2 \times 8 = 80$, 80 միւքեաապ սան՝ ըիմէթրօ:
Սու օլսա իտի 80 կրամ կէլիր իտի, Ալթուն օլ-
ալըը սէպէպտէն $80 \times 19.5 = 1560$ կրամ:

Աթիտէ պաղը մաստէլէրին Սըզլէթ ի Իղա-
Ֆիլէլէրի վէրլլմիշ տիր:

ՍՈՒՏԱՆ ԱՂԸՐ		ՍՈՒՏԱՆ ԽԱՅԻՑ	
Փլաթին	22.00	Սու	1.00
Ալթուն	19.25	Պուզ	0.92
Ճիվա	13.62	Զէլթ	0.91
Գուրչուն	11.51	Ալքսօլ	0.80
Կիւփիւշ	10.50	Ֆիրաղ աղածը	0.72
Պազըր	8.82	Ղաղ եաղը	0.70
Տէմիր	7.78	Ֆնտըգ աղածը	0.60
Մէրմէր	2.70	Սիւնկէր	0.24

Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. Հէր թարաֆը 1 միմար արչընը թուլընտա թալլը զարը շէրլինտէ պիր պագըրը փարչասը փար սըր: Պազըրըն պաթմանը 35 դրուշ 10 փարա հիստպընտան պու պագըրը փարչասը-նըն ֆիլաթը նէ տիր:
2. Այնթապտա եափը իչիւն գուլլանըլան՝ Հա-վարա իամիլլէ մարուֆ գայատան պիր փար-չասընըն էնի պօյու վէ իրթիֆարը (Հաճմ՝ էնի պօյու վէ իրթիֆարը պիր պիրիլթ զարպ է-

տէրէք պուլունուր) եօգարըտա զիքը էտիլէն
սըրա իլէ 9.3, 12¹/₂ վէ 5³/₄ ինկ. փարմազը
տըր: Պու թաչ գա՛չ օգգա կէլիւր, [1 միւք.
ինկ. այազը սու 62.5 լիպրա վէ հափարա-
նըն սըգլէթ ի իզաֆիլէսի 1.56 տիր:]

3. Լքինճի միսալտաքի կիպի հափարա եէրինէ
գարաթաչ փարչալարընտան գա՛չ թանէսինի
պիր տէվէ կէօթիւրէպիլիւր: [Պիր տէվէ 300
օգգա կէօթիւրիւր վէ գարաթաչըն սըգլէթ ի
իզաֆիլէսի 2.85 տիր:]

4. Պիր օտանըն հաճմը էնինի պոյունը վէ իր-
թիֆանը զարպ իլէ պուլունուր: Պոյու 8, է-
նի 6, վէ իրթիֆաը 7 արչըն պիր օտանըն ի-
չինէ գար տօլտուրուլսա օ օտա գա՛չ օգգա
գար ալըր: [1 միւք. այագ սու 62.5 լիպրա
վէ գարըն սըգլէթ ի իզաֆիլէսի 0.90 ֆարզ
էլլէ:]

5. Պիր միւքեաապ սանթիմէթրօ սլթուն վէ 1
միւքեաապ սանթիմէթրօ գուլչուն վէ 1 միւ-
քեաապ սանթիմէթրօ տէմիր գա՛չ տիրհէմ
կէլիւր:

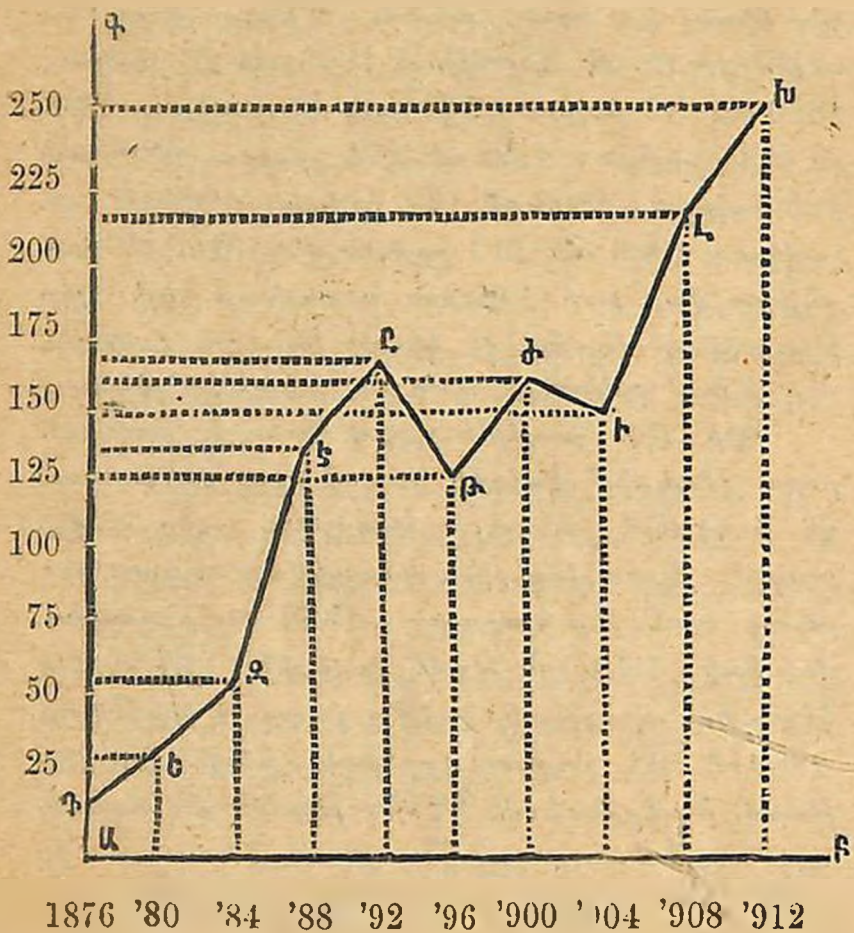
6. Պիր շիշէնին իշի 160 տիրհէմ Աւքոհօլ ալըր
իսէ, այնի շիշէ գա՛չ տիրհէմ ղէլթուն եազը
ալըր: (Ճէսովէլէ պագ:)

ԽԱԹԹ ԻԼԷ ԹԱՎՍԻՖ ՌԻՍՈՒԼԸ

Պաղը մէսէլէլէրի թարիֆ վէ թավսիֆ իչիւն
րագամյար տիղիսի եափմագտան իսէ, խաթթ ի-
լէ կէօսթէրմէք զիյատէ տիգգաթ ճէլոյ էտէր
վէ տահա կիւզէլ թավսիֆ էտէր: Պու ուսուլը
պիր միսալ իլէ իգահ էտէլիմ: Մէսէլա ֆարզ է-
տէլիմ քի Մ. Թ. Գօլէճինտէ 1876 տա 22 շայիրտ,
1880 տէ 32 շայիրտ, 1884 տէ 66 շայիրտ, 1888
տէ 134 շայիրտ, 1892 տէ 174 շայիրտ, 1896 տա
125 շայիրտ, 1900 տէ 160 շայիրտ, 1904 տէ 148
շայիրտ, 1908 տէ 216 շայիրտ վէ 1912 տէ 248
շայիրտ վար իտի: Պունըն հաղգընտա էլի պիր
թասավվուր վէրմէք վէ կիւզէլ թավսիֆ էտէպիլ-
մէք իչիւն աթիտէքի ուսուլտա կէօսթէրլիլիզ:

Պիր Ա. Բ. խաթթը շէքիպ միւսավի արալըզ-
լարա թաղսիմ էտէրիլ (լաղըմ օլտուղը գատար)
վէ իւզէրինէ սէնէլէրի եաղարըզ, պիր տէ Ա. Գ.
խաթթը շէքիպ իւզէրինէ միւսավի արալըզլար Գ. Ս.
յարագ րտէտլէր եաղարըզ, 1876 տա 22 շայիրտ
վար իտի, 1876 նըն թամմ իւզէրինէ 22 նէրէյէ
կէլիլ իսէ օրայա պիր նօզթա գօրըզ. Գ. նօզթասը,
1880 տէ 32 շայիրտ վար իտի, իմտի 1880 նիւ
թամմ իւզէրինտա վէ 32 նիւն թամմ հիղասընտա
պիր նօզթա պուլըրըզ (թասվիրտէքի ուսուլտա ի-
քի խաթթ շէքէրիլ) Ե. նօզթասը: Պէոյլէ տէվամ

Նոէրէք նօգժալարը հէփ պուլուպ անլէրի պիր-
պիրլէրինէ պիրլէչտիրտօրօյիմիգտէ, խաթթ իլէ վա-
գասայր թափսիփ է միշ օլուրըզ. վէ պիրիտի պու-
րէսմէ պագարըրնտա, Մէրքէզի թիւրքիա Գալէճի-
նին թալէպէսի նասըլ տըթմըշ ևա էքսիլմի: օլ-
տուզունը կիւզէլճէ անլայա պիրիւր:

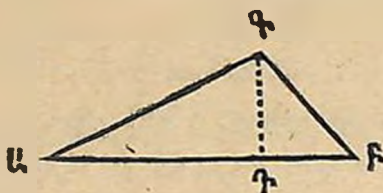
Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

- Աթիտէքի վաղաապաւը խաթթ իլէ կէսթէր :
1. Էրէյլի Օսմանլը շիրքէթինին քէօմլը իւրաճաթը պէր վէճՏ ի աթի աիր : 1900 տէ 250,000 թօնօ, 1902տէ 330,000 թօնօ, 1904 տէ 520,000 թօնօ, 1906 տա 670,000 թօնօ, 1908 տէ 870,000 թօնօ :
 2. Պիր աաէմին 25 սիննինաէ՝ սէրլէթի 48 լիւրա խաի. 27 սիննինաէ 185 լիրա օլտու, 29 սիննինաէ 460, 31 սիննինաէ 575, 33 սիննինաէ 710 վէ 35 սիննինաէ 1000 լիրա օլտու :
 3. Պիր խաթթանըն աէրէճէ ի հէրարէթի Սալի կիւնիւ 98.5° ֆարէնհայթ խաի. ՉարչէնպիՏ 104° օլտու. ֆէնչչէնպիՏ՝ 106.5°, Ճումաա 101¹/₄, Ճումաա էրթէսի՝ 104¹/₂ վէ փաղար կիւնիւ՝ 98° օլտու :
 4. Այնթապաա 1911 սէնէսինաէ, Յունուարտան Մալտա գատար հիշ եաղմուր եաղմաաը. Ասլրիլտէ 7¹/₂ ինկ. փարմաղը վէ Մայիտաէ 6 փարմաղ եաղար, Յունիսաէն Սեպտեմբերէ գատար եինէ հիշ եաղմաաը Հոկտեմբերաէ 2 փարմաղ, Նոյեմբերաէ 8 փարմաղ վէ Գեկոեմբերաէ 1¹/₂ փարմաղ եաղար :
 5. Շայիրտ պիր սիւալ թէտարիք էթսին :
 6. " " " " "

ՊԱԶՐ ԼԷՆՏԵՍԻ ՇԷՔԼԼԵՐ

Իւմ ի Հէնտէսէտէ պիր թագըմ զայէթ սա-
տէ վէ ամմէյէ մալիւմ շէքլէր վար տըր: Պուն-
լարը էօլչմէք իճապ էտէր իսէ, պիր գաչը իչիւն
եօլլար թարիֆ էսէճէլիզ:

1. ՄԻԻՍԷԼԼԵՍ

Պու ըէսմ պիր միւսէլլէս տիր, եանի 3 թա-
րաֆլը պիր շէքլ տիր: Աշաղըսա օլան (ԱԲ) խաթթը
միւսէլլէսին Գաիտէսի, վէ (ԳԴ) խաթթը՝ միւսէլլէսին
իրթիֆար տէսիլիր: Վէ պիր միւսէլլէս էօլչիւ-
տիւքտէ սաթն օլտուղընտան՝ միւր. սանթիմէթ-
րօ, եա միւր. արչըն լուղէթիլլէ իֆատէ էտիլիր վէ
Միւսէլլէսին սարիք ֆէնսինին Գաիտէսի իչէ Իր-
թիճարնըն հասը ը գարպընըն եարդարնա միւ-
սալի սիր: Պու թասվիրտէ ԱԲ խաթթը 6 արչըն
իսէ վէ ԳԴ խաթթը 3 արչըն իսէ, պու միւսէլլ-

$$\text{լէսին սաթնը} = \frac{6 \times 3}{2} = 9, 9 \text{ միւր. արչըն եա-}$$

խօտ 9 քիւրսիւ տիր:

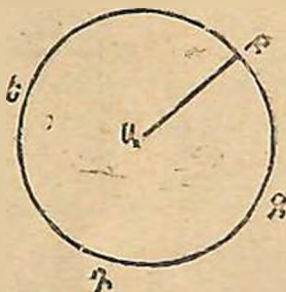
2. ՍԱԹՃ Ը ՄՈՒՍԹԱԹԻՒ

Պու. րէսմ՝ պիր սամճ ք մուսթամթիւ տիր. Պու. նէվ շէքլէրէ շօգ թէսասիւֆէ կտէրից վէ անլէրի էօլլմէք իճնայ կտէրէ: Ա.Բ. խամթթը՝ (ուզուն օլան) թուլ, վէ Բ.Գ. խամթթը արգ թէսամիյէ էտիլիր: Պիր ճուսրարիյիև սարիք ֆէնէի քուշու իյէ սարգընըն հասրղ ը գարսյընա միւսամիս սիր: Վէ ճէվապ միւրէպպասա (սանթիմէթրօ, արշըն . . .) լուղէթիյէ իֆատէ կտիլիր: Էվլէրին տիվարլարը, տապանլարը, թավանլարը, քէզա թարլալար վէ պապլար ումուսէն պու շէքլտէ օլուրլար: Պու. թամվիր սամթըլաճուգ պիր արաղի օլսա իտի վէ արաղինին քիւրսիւսիւ 6 զրուշ էթսէ իտի, վէ պու արաղինին թուլը 42 արշըն վէ արղը 28 արշըն օլսա իտի, պու արաղինին ֆիյաթը նէ՞ օլաճուգ իտի: Պու արաղի $42 \times 28 = 1176$ միւր. արշըն, Եախօտ 1176 քիւրսիւ տիր. Կէր քիւրսիւ 6 զրուշտան $1176 \times 6 = 7056$, արաղինին պահասը 7056 զլուշ սըր.

3. ՏԱԻՐԷ

Պու ըհամ պիր տաիրէ տիր : էվվէլճէ զիքք էտիր-տիրի իւզրէ Ա.Բ խաթթը տաիրէնին նըսֆ ը գութըը տըը վէ ԲԳԴԵ խաթթը իսէ տաիրէնին մուհիթի թէս-

միյէ էտիրի : Տաիրէնին նըսֆ ը գութըը վէրի-տիրտէ , 2 իլէ զարս էսիշիֆսէ գուրրը չըգար վէ գուրրը ²²/₇ էախոս 3.1416 իլէ զարս էսէր իսէֆ մուհիթ չըգար վէ մուհիթ (արչըն , փարմադ , սան-թիմէթրոս) թուլ միգեսսլարընա կէօրէ էօլչիւ-լիւր :

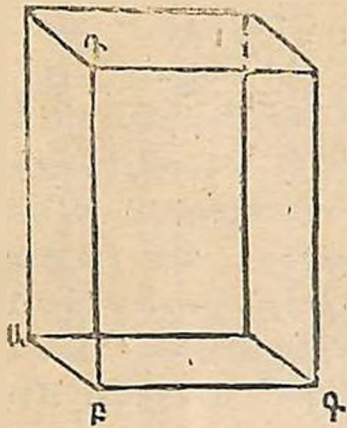
Լաքին սաիրէնին սարհընը սյուշուգ իսքէ-սիշիմիգսէ , օլ գէման նըսֆ ը գուրրըն միսէս-պարնը ²²/₇ էախոս 3.1416 իլէ զարս էսէրիգ վէ ճէվիսս միւրէսսսա (արչըն , մէթրոս , այսո) շը-գար : Մէսէլա , նըսֆ ը գութըը 3 արչըն օլան 1 տաիրէ շէքլինտէ հավուղըն սաթհը ,

$$3 \times 3 \times 3.1416 = 9 \times 3.1416 = 28.2744$$

միւր . արչըն = 28.2744 քիւրսիւ ճէվսս :

4. ՄԻԻԹԷՎԱԶԻ ԻԻԼ ՄԻԻՍԹԱԹԻԼՅԹ

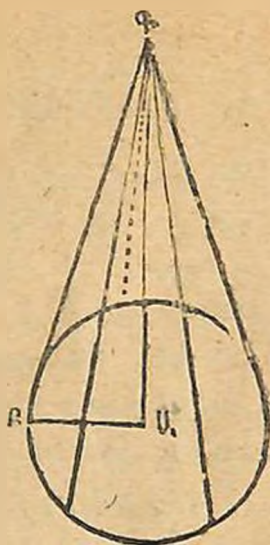
Պու բէամ պիր միւ-
 թէժապի իւլ ժիւսթաթի-
 լաթ տըր: Բ ոօգ-
 թասընտան պի բլէ շէն
 Ա.Բ. ԲԳ վէ ԲԳ խարք-
 շարը սնըն բուշը, առգը
 վէ ումգը սրըշար. վէ
 պէօյդէ պիր շէֆլիև հաճ-
 մը պու խշէրիև հասը
 ղ զարպընս միւսալի օ-
 շուր: վէ ճէժապ միւ-
 քետապ (ախգ, արշըն վէ
 մէթրօ) շըպար: Օտալարըն վէ պլինալարըն շէր-
 շէրի ումուճէն պէօյդէ օլուր:

Պու թասլիրտէ Ա.Բ՝ 5 արշըն, ԲԳ՝ 4 արշըն
 վէ ԲԳ՝ 7 արշըն օլտա պու շէրլին հաճմը $5 \times 4 \times 7$
 եանի 140 միւք. արշըն օլուր:

5. ՄԱԽՐՈՒԹ ԻՒՇ ՇԷՔԼ

Պու պիր մախրութ
տըր: Պու շէքլտէ պիր
մախրուլթըն հաճմընը
պուլմադ իշիւն իքի շէյ
լազըմ տըր: Պիրի Ա.Գ.
ֆի իրթիմա քեսսիյէ եսի-
լիր վէ սիկերի սէ սապան-
սա պուշունանի սաիրէնի
սաքիր: Պու իֆիյի պիր
պիրիյէ զարպ էսիպ հա-
սըրը զարպըն $\frac{2}{3}$ սիւ պու
շէֆիլի հաճմընուս միւսսալի օլուր: վէ ճէվապ
միւք. (արչըն, վարմադ, մէթրօ) շըգար:

Մէսէլա պու շէքլտէ Ա.Բ. 2 արչըն վէ Ա.Գ. 5
արչըն վէրիւտէ, օլ զէման էվվէլա տաիրէնին սաթ-
հընը պուլուրըզ վէ օլուր.—

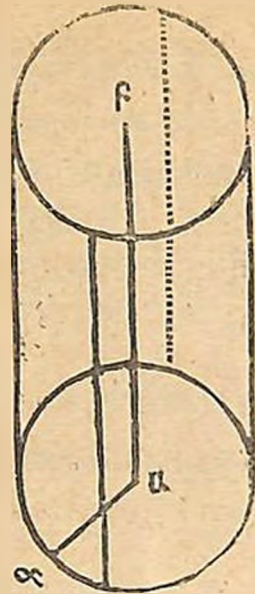
$$2 \times 2 \times \frac{22}{7} = \frac{88}{7} \text{ միւր. արչըն.}$$

$$\frac{\frac{88}{7} \times 5}{3} = \frac{88 \times 5}{7 \times 3} = \frac{440}{21} = 20 \frac{20}{21}$$

Իմսի պու մ խրութըն հաճմը 20 $\frac{20}{21}$ մք. արչ. տըր:

6. ԻԻՍԹԻԻՎԱՆԷ

Պու բէսմ պիր իւս-
թիււանէ տիր: Պու նէվ
պիր շէրլին հաճմընը պու-
մագ իչին գախէսի իշէ
իրրիճարնը գարայ էրնէ՛
իճայ էտէ: Գախէսի
նըսֆ ը գութըը ԱԳ. օ-
լան պիր սաիրէ տիր վէ
իրթիֆար իսէ ԱԲ. խաթ-
թը իլէ կէօսթէրլիլը: Գա-
զանլար, գօվալար, սա-
թըլլար, ումուլէն պու
շէրլտէ օլուրլար: Մէսէ-

լս պու բէսմ պիր գօվա արր ֆարղ էթսէք, վէ
ԱԳ. 5 փարմագ իսէ վէ ԱԲ. 10 փարմագ իսէ,
օլ զէման գախէ միւսալի օլուր,

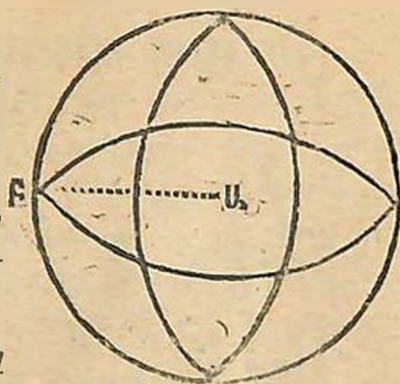
$$\frac{22}{7} \times (5)^2 = \frac{22 \times 5 \times 5}{7} \text{ միւր. փարմագ:}$$

$$\text{վէ գօվանըն հաճմը օլուր, } \frac{22 \times 5 \times 5}{7} \times 10^2 =$$

$$\frac{22 \times 5 \times 5 \times 10}{7} = 785 \frac{5}{7} \text{ միւր. փարմագ:}$$

7. ՔԻԻՐԲԻ.

Պուրէամքի բրէտիւր:
Քիւրրէնիսն սաքիւրնը պուր-
ւագ իշխան նըսն ը գուր-
րը օյան ԱԲ իսաքրնը
պիղմեք ինսպ ետեր վե
սաքի միսսապի սիր,
 $4 \times \frac{22}{7} \times (Ա.Բ)^2$ Պուրէ
սեքիւրէնին էյէր նըսփ

ը գուրը 2 սանթիմէթրօ իսէ, անըն սաթէր միւ-

սաթի օյուր $\frac{4 \times 22 \times 2 \times 2}{7} = \frac{44 \times 8}{7} = \frac{352}{7}$

$50 \frac{1}{7}$ սիւր. սանթիմէթրօ.

Քիւրրէնիսն հաճմընը պուրւագ իշխան եիսն
նըսն ը գուրը պիղմեք ինսպ ետեր. վեքիւրէ-
նին հաճմը միսսաթի օյուր, $\frac{4}{3} \times \frac{22}{7} \times (Ա.Բ)^3$ Պու-
րէքիւրէնին էյէր նըսփ ը գուրը էյէր 2 սան-
թիմէթրօ իսէ, անըն հաճմը $= \frac{4}{3} \times \frac{22}{7} \times 2 \times 2 \times 2$

$= \frac{4 \times 22 \times 8}{21} = \frac{704}{21} = 33 \frac{11}{21}$ միւր. սանթիմէթրօ:

ՀԷՆՏԷՍԻ ՇԷՔԼԼԷՐԷ ՏԱԻՐ ՈՒՍՈՒՄԻ
Ս Ի Ի Ա Լ Լ Ա Ր

1. Պիր հալուճ վար տըր: Գախտէսինին նըսփ ը գուծըը 3 սանթիմէթըս վէ իրթիֆար 18 սանթիմէթըս տըր: Պու հալուճ գաճ կրամ. (1 միւք. սանթիմէթըս հալուճ 1.05 կրամ կէլիր:)
2. Տիւնեւանըղըն նըսփ ը գուծըը 4000 միլ տիր: Թիւրքիանըն Ասխատարի գըսմը 620,000 միւք. միլ տիր: Պու՝ տիւնեւանըն սաթընըն գաճ-տա պիրի տիր:
3. Պիր օտանըն թուլը, արզը վէ ումգը 7, 8 վէ 4 մէթըս տըր: Պու օտանըն իչինէ գար տօլտըրըլտա, գաճ ըլիօկրամ կէլիր: (Պիր միւք. մէթըս գար 900 ըլիօկրամ կէլիր:
4. Միս սէլլէս շէքլինաէ պիր պաղ եէրի վար տըր. ըրբաթիւսիւ 3 զըշ. 10 վարայա սաթըլլըյօր: Գախտէսի 45 արշըն վէ իրթիֆար 28 արշըն տըր: Պու արաղինին գըլմէթի նէ՞ տիր:
5. Պիր գաղան վար. Գախտէսինին նըսփ ը գուծըը 12 սանթիմէթըս վէ իրթիֆար 20 սանթիմէթըս տըր: Պու գաղան գաճ օգգա սու ալըր: [1 միւքեաաւ սանթիմէթըս սու 1 կրամ կէլիր:]

6. Պիր էվին տէօրթ տիւաշը սըվանաճաղ տըր. սիվարլարըն տէօրտիւ տէ ախի պէօյւլըլիւը-տէ օլուպ, թուլը 8 վէ էնի $5\frac{1}{2}$ արշըն կէլիօր. բիւսիւսիւնի 1 դրուչ 10 փարայա սըվարլար խէ, նէ⁸ դատար փարա լաղըմ⁸ օլուր:
7. Պիր էվին տապանը թախթալանաճաղ տըր. հէր թախթանըն պօյու 2 արշըն 20 փարձաղ վէ էնի 10 փարձաղ տըր: էվին էնի 6 արշըն վէ պօյու $8\frac{1}{2}$ արշըն օլուպ, թախթանըն հէր պիրի 4 դրուչ 15 փարայա ալընըր խէ, պու էվ իշիւն գաչ դրուչըղ թախթա լաղըմ⁸ օլուր:
8. Գութոր 12 սանթիմէթրօ օլան պիր տէմիր կիւլէ գաչ օգգա կէլիր: [Տէմիրին սըղէթ ի իգաֆիլէսինի ճէպէլտէն պուլ:]
9. Օ աէմըր կիւլէ ալթուն օլուս, գաչ լիրալըղ օլուր իտի. [ալթունըն $2\frac{1}{2}$ օգգասը 510 լիրա էաէր]:
10. Միւթէվաշի իւլ միւթաթիլաթ շէքլինտէ 2 դութուլարտան պիրլինին՝ թուլը 12, արղը 6 վէ ումղը 18 սանթիմէթրօ օլուպ, իքինճինին թուլը 24, արղը 11 վէ ումղը 35 սանթիմէթրօ տըր: իքինճինին հաճմը պիրլինճինին գաչ միսլի տիր:

ԻՆՏ Ի ՀԻՍԱՊԱ ԱՒՏ ՈՒՄՈՒՄԻ

ՅԻԻԱԼԼԱՐ

1. Պիր ատէմ պիր թաղըմ էլպիսէ քէտտիրաի.
4 արչըն պիր բուպ շուխա կիթաի. արչընը
42 դրուշ 30 փարա օլուպ, թէրզի տախի
իւճրէթ հարընտա 85 դրուշ ալտը. Պու թա-
ղըմ՝ գաչա՞ մալ օլտու :
2. Պիր ատէմ՝ պաթմանը 5 դրուշա 5 սանտըղ-
փօրթուղալ ալտը. (հէր սանտըղտա 120
փօրթուղալ օլուպ՝ հէր փօրթուղալ 65 ախը-
հէմ կէյիր իտի). մուղապիլինտէ 8 պաթման
300 տիրհէմլիր պիր թէնէքէ փէրմէղ վէրաի.
(փէրմէղին պաթմանը $5\frac{1}{2}$ դրուշ էտէր) էօ-
տէչաի՞ մի, ալաճապը՞ մը վար, վէրէճէյի՞ մի
վար վէ նէ՞ գատար.
3. 16 լիրա 2 մէճիտի՞ ֆրանգա թահլիլ էթ-
սէք նէ՞ գատար օլտը :
4. Պիր տէմիր մատէնինին երուղտէ 72սի տէ-
միր տիր : էրիտիլիր իրէն տէմըրին $\frac{1}{8}$ սի տէ
թէլէֆ օլույօր. շու հալտէ 120 գանթար
տէմիր մատէնի էրիտիլտիրտէ գա՞շ գանթար
տէմիր չըղաճագ տրը :
5. Պիր ունճու հիսապ էթմիշ տիր ըի, պուղ-
տալտան օլան ունըն պաթմանը քէնտինէ $4\frac{1}{2}$
դրուշա վէ Մըսըր տարըսընտան օլան ունըն

պաթմանը իսէ, $3\frac{1}{2}$ դրուշա մալ օլույօր, 125 պաթմանն պուղտայ իլէ 82 պաթման Մըսըր տարըօընտանն ոնն ետփրայ՝ նէ՞ գատարա սաթմալը տըր քի, պաթմանն պաշընա 50 վարա գազանսընն:

6. Պիր արապա 78 միլ պիր մէսաֆէյի 18 սաթմտա կիտիյօր, հալ պու քի, պիր շըմէնտիֆէր օլ մէսաֆէյի $1\frac{1}{2}$ սաթմտա կիտիյօր, շըմէնտիֆէր արապատան գա՞շ գաթ շափու գ կիտիյօր:
7. Պիր գատապ 168 զուրուշա պիր գօյունն ալար վէ պօղալլալըպ տէրիսինի 18 զրուշա, ճիլէրինի 4 զըշ. 10 վարայա, գաֆատընը 5 զրուշա սաթտը: Պիր պաթմանն 200 տիրհէմ գույրուլը օլուպ պաթմաննը $27\frac{1}{2}$ զրուշա սաթտը վէ 6 պաթմանն 800 տիրհէմ էթի օլուպ՝ պաթմաննընը 16 զուրուշ 30 վարայա սաթտը: Նէ՞ գատար քեար էթտի:
8. Պիր կիւն գա՞շ սանիյէ էտէր:
9. 62 լիրա 12 զրուշընն $\frac{0}{10}$ 15 տէն 4 այ 5 կիւնն լիւք ֆաիլի նէ՞ էտէր:
10. Գօլէճտէ պիր կիճէլի շայիրտին լմտառիյէ վէ մէքթէպիյէ մէստրիֆի $\frac{1}{4}$ լիրա տըր. ֆաիլի մուսայէնն $\frac{0}{6}$ 5 հիտապընտանն՝ պիր ստէմ Գօլէճէ նէ՞ գատար վարա վէրմէյի տիր քի, անըն իրատըլլա հէր սէնէ պիր շայիրա մէճճանէնն օգուտուլտունն:

11. Պիր սէնէտ վար. վտտէսի 20 կիւն գաւմըչ. մէպլաղ՝ 30 լիրա 25 զրուչ տըր. պանդա պու սէնէտի գաչա՝ ալըր. [$\frac{1}{10}$ Գտտն]
12. Այնթապըն տէնիզ սաթհընտան իրթիֆար 810 մէթրո տըր. Մարաչ խէ, Այագ կէօսթէրէն պիր ալէթ իլէ էօլչիւլտի բաէ, 1520 ինկ. այաղը իրթիֆարնտա օլտուղը պուլունտու. Այնթապ Մարաչտան գաչ մէթրո եիւրսէք տիր:
13. 5 սէնէ 5 այ 5 կիւն 5 սաթ 5 տագիդէ 5 սանիյէյի, սէնէ իլէ իֆաաէ էթ: [Աչարի ուսուլլնտա օլտուն:]
16. Հէր ստէմ գաֆալը պիր օտտատա տագիդէտէ $8\frac{1}{2}$ միւրեհաապ ինկ. այաղը թէմիզ հավայը պօզար: Պիր օտտանըն արղը, թուլը վէ սւմզը՝ 70, 45 վէ 22 ինկ. այաղը տըր վէ օտտանըն իչինտէ 540 աաէմ վար տըր. Հավանըն թէրմիլէն պօզուլմաը իչիւն նէ գատար վագթ լաղըմ տըր:
15.
$$\frac{(1.25 - 1.3333) \div 16\frac{2}{7}}{240 \times .015} = q \cdot a^2 z:$$
16.
$$\frac{(4\frac{1}{2} + \frac{2}{3}) - (4\frac{1}{2} - \frac{2}{3})}{2 + (3\frac{1}{2} - \frac{1}{8})} = q \cdot a^2 z:$$
17. 1915 սէնէ, 8 այ, 2 կիւնտէն, 1911 սէնէ, 10 այ, 20 կիւնիւ թարհ էյլէ:

18. Պիր օտանըն էնի 5 արչըն 18 փարմադ վէ թուլու 8 արչըն 3 փարմադ արը . քիւլտի սիւ 2 մէճիտիյէ հիտապընտան՝ թէֆրիշի իշիւն նէ՞ գատարըրդ խարը լազըմ՝ արը :
19. Նիւ Եօրըն տէրէճէ ի թուլը 74° 0' 3' Ղարպ, Շիքակօնընքի իտէ 87° 38' Ղարպ արը : Պու իքի շէհրիէրին սասթ ֆարպը նէ՞ գատար արը :
20. 1500 փօրթուղայ 3 Օամանիը լիրատընա սասթուն ալընըպ՝ թանէսի 20 փարսյա սասթըլըր իտէ , քեար երւզտէ գա՞չ օլուր :
21. Պիր պու գատար թիւճճարը պիր քէօյլիւնիւն 725 թիմին պուղտայրնը թիմինի 28 դրուչ 15 փարատան սասթըպ՝ գօմօսիօն հայլինտէ 0/5 ալար : Պու պիլ ու շիրտտան թիւճճարա նէ՞ գատար քեար օլաու :
22. Տէնիզ սուլուհըն 0/2.8 ի թուղ վէ թուղլու սուլուն սըգլէթ ի իղաֆիյէսի 1.025 օլտուղը հայտէ , 100 միք . մէթրօ սուտան գա՞չ օղղա թուղ ալընա պիլիր :
23. Պիր խարթիթստա պիր սանթիմէթրօ մէսաֆէ 1 1/2 միլ օլմադ իւղըէ ալընմըչ արը : Պէօլլէ պիր խարթիթանըն էնի 12 վէ պօյու 18 սանթիմէթրօ օլուր իտէ պու . խարթիթանըն կէօսի՞նրտիյի սասթ նէ՞ գատար օլուր :
24. 1250 լիպրա աղըրըղընտա պիր շանըն 0/77 սի պաղըր 0/21 ի գալայ վէ միւթէպաղիսի թուլու եա արը : Չանտա պու իւչ մատէնլէրին

հէր սլիբինտէն գա՞ջ լիպրա վար տըր:

25. Նիակարա ճէնտէլինտէն տէօքիւլէն սուլուն միգտարը վասաթ հիսապ սանիյէտէ 264,000 միւք. այագ տըր: Պու՞ աագիդէտէ գա՞ջ գանթար տէմէք տիր:

26. Շէքէր գամըչընըն $\frac{0}{6} \frac{1}{4}$ շէքէր օլտուղու հալտէ, հէր կիւն 25,000 օգգա շէքէր եսվան սլիբ ֆապրիգայա եէվմիյէ նէ՞ գասար շէքէր գամըչը լաղըմ տըր:

$$27. \sqrt{\frac{3/16.3 \times 12.5 \times 4^1/2}{(7.65 - 1/2) \times 25}} = \text{գա՞ջ?}$$

28. Պիր զըրհընըն սիւրաթը 30 սանիյէտէ 28 "նաթ" օլուպ՝ կիւնտէ 10 սասթ եօլճուլուգ էթմէք իւղրէ 2876 միլ մէսաֆէ գաթ էյէմէս սի իճապ էախօր: Եէվմիյէ 112 թօնօ մատէնքէօմիւրիւ սարֆի էախօր իտէ վէ եօլտա պաշգա սլիբ մահալտէ քէօմիւր ոլամաղ իտէ, գա՞ջ թօնօ մատէնքէօմիւրիւ տէր անպար էթմէլի տիր քի, մէնզիլ ի մաղսուտա եէթիչէսպիլէ:

29. Գութրու 5 սանթիմէթրօ օլան սլիբ կիւմիւչքիւրրէ գա՞ջ լիպրա, գա՞ջ քիօսկրամ՝ վէ գա՞ջ օգգա կէլիր: (լաղըմ՝ օլան լաղամլար էվվէլճէ վէրիմիլ տիր):

30. Եարրմ քիւրրէ շէքիւնտէ օլուպ՝ գութրու 15 սանթիմէթրօ օլան սլիբ սու թասը գա՞ջ տիրհէմ սու ալըր:

31. Գամէրին գ.թ.թ. 2170 միլ ի.քէն, Տիւնեա-
մը 11^{րդ} էն 7920 միլ աւր. Յիւնեաւորդ գա-
մէրանն գա՛չ գաթ պէօյիւր աւր: Տիւնեա-
մրգրն էթրօ ֆրնաա՛ խաթթ ը իօթիպատա
ստաթատ 97 միլ եօլճուրդ էտէն պիւր օթօ-
մօպիլ Տիւնեայը գա՛չ կիւնտէ աէ վր էտէ-
պիւր: Ա յնի օթօմօպիլ ա՛յնի սիւրաթէէ Գամէ-
րիւ էթրաֆընը գա՛չ կ ռնա; աէ վր էտէպիւր:
32. Երւարըլըն գլխար կէօլ իւնտիւրտէն 12 սա-
նիլէ սօնրա կէօք կիւրէրտէ, երւարըլմ ետ-
փան պուտթն՝ գտտար եօղարըտա օյուր:
(Սէտտ հօվտաա սանիլէտէ 1090 այադ սր-
րաթէէ կիտէր:)
33. 1 մէթրօ = 39.37043 փ սրմադ. (յնկ.) իֆա-
աէսիլէ 1 մէթրօ = 3.28 (յնկ.) այադ իֆա-
տէսի սրտաւտա ֆարդ վա՛ր մը, վէ վար ի-
սէ աարի իլէ նէ՛ գտտար:
34. Մուհարըլմ 3՝ 1333 թարիթի 181 կիւն վա-
տէլի, վէ 28 լիւրա ի Օսմանի վէ 5 դրուչըդ
պիւր գա նպիսի սէնէա՛ Սէֆէր 26տա 0/12 հի-
ստալընտան գըրըլար. սարրաֆ (գըրան ըխմէ)
պու գամպիսի իչիւն նէ՛ վէրաի:
35. Պիւր ըլիօկրամ՝ 2.20462 լիպրա վէ պիւր աիւր-
հէմ՝ 3.207 կրամ էտէր իտէ, աէնիլտէ ըի, 7
լիպրա պիւր պաթմանն էտէր՝, աօղրու օլու՛ր
մը: Թաթմ աօղրուսը նէ՛ աիւր, եանի գա՛չ աիւր-
հէմ պիւր լիպրա էտէր:

36. Պիբ աթ՝ օթ եէմէք իչլուն պիբ արփա թար-
րասընա պաղլանմըչ ալլո Եուլարընըն ուղուն-
լուղու 4.82 մէթրօ արբո կիւնտէ 2.8 միւ յէպ-
պաա մէթրօ եէրին օթունը եէյօր: Նէ՞ գա-
տար վազըթտան եէյէճէք օթու գալմայաճադ:
Եուլարընը 2 մէթրօ տահա ու գատրր իսէք՝
նէ՞ գատար վազըթ տահա եէյէպիլէճէք աիլո:

